Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků se zrakovým postižením

zpracovaný podle RVP pro obor vzdělávání základní škola speciální

Škola Jaroslava Ježka Základní škola speciální pro zrakově postižené

___

Školní vzdělávací program byl vydán ředitelem školy (§3, odst.3 zák.č.561/2004 Sb. v platném znění - školský zákon) **pod č.j. ŠJJ/167/2017 s účinností od 1.9.2017.**

Školní vzdělávací program byl projednán a pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků byla schválena Školskou radou Školy Jaroslava Ježka dne 22. 3. 2017 (§ 168, odst.1 písm.a) a d) zák. 561/2004 Sb. v platném znění – školský zákon).

Mgr. Jan Hájek ředitel školy

OBSAH:

3.4. Začlenění průřezových témat	15
3. 3. Zabezpečení výuky žáků s kombinovaným postižením	13
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie 3.2.1. Kompetence k učení 3.2.2. Kompetence k řešení problémů 3.2.3. Kompetence komunikativní 3.2.4. Kompetence sociální a personální 3.2.5. Kompetence občanské 3.2.6. Kompetence pracovní	10 10 11 12 12 13
3.1. Zaměření školy	10
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	10
2.5. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty	9
2.4. Dlouhodobé projekty	9
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	8
2.2. Vybavení školy	7
2.1. Historie	7
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	•

4. UČEBNÍ PLÁN	17
4.1. Tabulace učebního plánu	17
4.2. Poznámky k učebnímu plánu:	18
1. stupeň základního vzdělávání	19
2. stupeň základního vzdělávání	20
5. UČEBNÍ OSNOVY	20
5.1. Vzdělávací oblast : Jazyková komunikace	20
5.1.1. Vyučovací předmět : Čtení	21
5.1.2. Vyučovací předmět: Psaní	47
5.1.3. Vyučovací předmět : Řečová výchova	71
5.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	79
5.2.1. Vyučovací předmět: Matematika	79
5.3. Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie	104
5.3.1. Vyučovací předmět : Informatika	104
5.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět	107
5.4.1. Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět	107
5.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	136
5.5.1. Vyučovací předmět: Člověk a společnost	136
5.6. Vzdělávací oblast : Člověk a příroda	146
5.6.1. Vyučovací předmět: Člověk a příroda	146
5.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura	157
J./. YZUCIAYALI UDIAJI. UIIICIII A KUILUIA	15/

5.7.1. Vyučovací předmět: Hudební výchova	157
5.7.2. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova	169
5.8. Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví 5.8.1. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví 5.8.2. Vyučovací předmět : Tělesná výchova	173 173 178
5.9. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce 5.9.1. Vyučovací předmět: Praktické činnosti	181 181
5.10. Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty 5.10.1. Vyučovací předmět: Prostorová orientace a samostatný pohyb, technika chůze s bílou holí 5.10.2. Vyučovací předmět: Zraková terapie 5.10.3. Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova 5.10.4. Vyučovací předmět: Logopedická péče 5.10.5. Vyučovací předmět: Muzikoterapie 5.10.6. Vyučovací předmět: Anglický jazyk	198 198 199 200 204 206 208
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	210
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků 6.1.1. Způsoby hodnocení 6.1.2. Kritéria hodnocení	210 210 212
6.2. Autoevaluace školy	213

1. Identifikační údaje

Název školy:

Škola Jaroslava Ježka, Mateřská škola, základní škola, praktická škola a základní umělecká škola pro zrakově postižené

Adresa: Praha 1, Loretánská 19 a 17, PSČ 118 00

Telefon: 220 51 52 64

Telefon na Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené: 220 51 44 81

Fax: 220 51 51 24

E-mail: info@skolajj.cz

www.skolajj.cz

Zřizovatel školy: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1

Ředitel školy: Mgr. Jan Hájek

IČO: 48 13 45 46 IZO: 110 036 166 REDIZO: 600020746

Používané zkratky:

ŠJJ – Škola Jaroslava Ježka

ŠVP – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání žáků

se zrakovým postižením

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

ŠR – Školská rada Školy Jaroslava Ježka

SPC – Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené

ŠPP – školní poradenské pracoviště

TZP – těžké zrakové postižení

CNS - centrální nervová soustava

ICT – Informační a komunikační technologie

ŠVP ZŠS – Školní vzdělávací program pro základní školu speciální

2. Charakteristika školy

2.1. Historie

Škola byla založena v roce 1807 pod názvem Soukromý ústav pro slepé děti a na oči choré v č.p. 178, Loretánská ulice č. or. 11. V r. 1837 byl tento objekt prodán a nově zakoupen Vrbnovský palác č.p. 104, č.or.19 a v roce 1887 tzv. dům U Kanónu č. p. 103, č.or.17. Soukromý ústav byl založen jako osmý výchovný a vzdělávací ústav v Evropě a zaměřoval se především na výuku čtení, psaní, počtů a rukodělných prací – pletení košíků, výrobu kartáčů, vyšívání atd. Ústav stále zápasil s nedostatkem peněz, a proto byla v roce 1879 výchova svěřena řádu Milosrdných sester svatého Karla Boromejského, který patřil pod Strahovské opatství. Řádové sestry pracovaly zdarma a výrazně změnily i obsah vzdělávání. Důraz byl kladen na hudbu, především liturgickou, a na výuku náboženství. Od roku 1914 do roku 1921 byl žákem školy hudební skladatel Jaroslav Ježek. V roce 1948 byla na ústav uvalena národní správa a ústav byl změněn na základní a zvláštní školu. Postupně vznikla ještě mateřská škola a praktická škola. V průběhu celé historie se měnily názvy školy resp. ústavu a měnilo se složení žáků s ohledem na stupeň zrakového postižení. V současné době jsou ve škole žáci všech stupňů postižení zraku. Většina z nich jsou zcela nevidomí žáci a žáci se zbytky zraku, kteří pracují bodovou technikou čtení a psaní. Školu navštěvují i žáci, kteří mají kromě zrakového postižení mentální, které jim neumožňuje pracovat podle Školního vzdělávacího programu pro základní školu včetně přílohy. Proto byl od školního roku 2012/13 pro kombinaci zrakového postižení se středně těžkým mentálním postižením (popř. dalším postižením) zřízen obor vzdělávání Základní škola speciální pro zrakově postižené.

2.2. Vybavení školy

Materiální, hygienické a bezpečnostní podmínky

ŠJJ se nachází v klidné historické části Prahy na Hradčanech. Je umístěna ve dvou budovách, které jsou chráněny podle zákona o památkové péči, leží v ochranném území Pražského hradu a na území Pražské památkové rezervace. Dalšími nemovitostmi jsou dvě zahrady. Jednu využívají především mladší děti a druhou větší zahradu – hřiště – využívají všichni žáci školy.

Ve škole je k dispozici čtrnáct učeben pro kmenové třídy, dále odborné učebny - školní dílna, keramická dílna, cvičný byt, učebna přírodních věd, učebna zrakové terapie, učebna výtvarné výchovy, tři učebny ICT, dvě učebny na výuku hudby a tělocvična. K dispozici jsou kabinety – sbírky – hudební nástroje, přírodopis a fyzika, dějepis a zeměpis, audiotechnika, optické pomůcky, prostorová orientace a samostatný pohyb, školní kuchyňka, tělesná výchova, matematika, elektronické pomůcky, elementární pomůcky, hudební nástroje a hudebniny, speciální pomůcky, školní dílna. Škola má knihovnu, ve které je učitelská i žákovská knihovna. Součástí žákovské knihovny je černotisková, bodová a zvuková beletrie. Ve skladu učebnic jsou černotiskové i bodové učebnice.

V budově je také místnost pro archiv. V listopadu 2010 bylo ve škole otevřeno muzeum, jehož část slouží jako depozitář historických speciálních pomůcek. Část budovy využívá speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené, internát pro mimopražské děti, mateřská škola pro zrakově postižené, praktická škola pro zrakově postižené, školní družina, školní klub a školní jídelna.

V roce 1993 - 1997 se uskutečnila rozsáhlá rekonstrukce, která udělala z budov moderní školu. Jsou zde dostatečně velké prostory a uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým a individuálním činnostem zrakově postižených žáků. Interiér je upraven bezbariérově pro osoby se zrakovým postižením a velká část budovy i pro osoby s tělesným postižením. Osvětlení učeben má optimální intenzitu pro zrakově postižené s možností regulace. Každý žák ve třídě má své speciálně vytvořené pracovní místo s ohledem na druh a stupeň svého zdravotního postižení. Nejobvyklejším pracovním místem je speciální lavice se sklopnou deskou pro zrakově postižené, vyrobená podle návrhu pedagogů ŠJJ. Podle potřeby jsou lavice vybaveny lokálním osvětlením. Žáci mohou využívat televizní lupu, případně PC, někteří notebook. Osvětlení, výška lavice, židle a další aspekty se řídí hygienickými normami. Kontrastními barvami jsou zvýrazněny zárubně, případně dveře, kliky, vypínače a zásuvky. Kontrastně jsou zvýrazněny i prvky v koupelnách a WC (např. bílá WC mísa – tmavý kryt WC mísy, bílá WC mušle - tmavý dlaždicový obklad, bílý dlaždicový obklad – tmavé umyvadlo atd.). Třída základní školy speciální má relaxační koutek, ve kterém si žáci mohou odpočinout během vyučování. Všechny komunikační prostory a únikové východy jsou uvolněné a průchodné z důvodu bezpečnosti žáků v případě jakékoli havárie. Hasicí přístroje jsou umisťovány do nik nebo koutů, aby nedošlo k úrazu hlavy. Vyčnívající a zavěšené předměty jsou přirozeně nebo uměle protaženy až k zemi. Ve sprchách je automatický směšovač teplé i studené vody. Okna jsou v dolní části opatřena svislými mřížemi. To vše zvyšuje bezpečnost zrakově postižených žáků.

Prostory budov bezprostředně navazují na školní zahradu. Ta je vybavena tak, aby umožňovala rozmanité aktivity mladších dětí a žáků s kombinovaným postižením. Je opatřena hygienickým zařízením. Plot zahrady je sestaven ze svislých tyčí a je dostatečně vysoký, aby nemohlo dojít k pádu a následnému úrazu. Druhá školní zahrada je umístěna na druhé straně Loretánské ulice a využívá se především k výuce tělesné výchovy, práci na zahradě a k mimovyučovacím aktivitám. Je vybavena zahradním nábytkem a dřevěným zahradním domkem, ve kterém jsou umístěna dvoukola – tandemy, zahradní nářadí a část tělocvičného náčiní.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělání pedagogů (učitelů a asistentů pedagoga) se řídí požadavky zákona o pedagogických pracovnících a příslušnými prováděcími předpisy. Ve třídě pracuje učitel a podle potřeby asistent pedagoga. Předpokladem k výkonu práce učitele ve ŠJJ je vysokoškolské vzdělání v oblasti speciální pedagogiky – učitelství. Pokud učitelé nemají státní zkoušku z tyflopedie vytvoří jim vedení školy podmínky ke studiu tohoto oboru v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Část učitelů – speciálních pedagogů se speciálních předmětů. Těmi jsou

prostorová orientace, samostatný pohyb a technika chůze s bílou holí, zraková terapie, logopedická péče, tyflopedická péče, ICT pro zrakově postižené. Úspěšná práce učitele ve ŠJJ vyžaduje nejen obecné speciálně pedagogické vzdělání, ale také úzkou specializaci a letitou praxi.

Vedení školy tvoří ředitel, zástupkyně ředitele, vedoucí vychovatelka, vedoucí SPC, vedoucí ekonomického a správního oddělení a vedoucí školní jídelny. Počet pedagogů – učitelů, vychovatelů a asistentů pedagoga je závislý na počtu a stupni postižení žáků.

2.4. Dlouhodobé projekty

V rámci speciální péče a rozšířené výuky byly vytvořeny projekty, podle kterých se postupuje v základní škole. Je to projekt výuky prostorové orientace, samostatného pohybu a techniky chůze s bílou holí, projekt výuky tyflopedické péče a projekt zrakové terapie. Tyto projekty by měly umožnit žákům, podle stupně mentálního postižení, co největší samostatnost v budoucím životě a zařazení do běžného života.

Škola má kontakty se sesterskými školami v Levoči, Waldkirchu, Lebachu a Edinburghu. Kontakty se omezují na vzájemné výměnné pobyty žáků a učitelů.

Všichni žáci základní školy se také pravidelně zapojují do dlouhodobých školních tematicky zaměřených projektů.

2.5. Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Škola se snaží, aby ve vztazích mezi rodiči a pedagogy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost a spolupráce na základě partnerství Zákonným zástupcům žáků s postižením zraku poskytuje potřebnou odbornou a morální podporu. Pedagogové sledují konkrétní potřeby žáků resp. rodin. Pokud se vyskytnou problémy, konzultují je s psychologem školy nebo dalšími členy ŠPP. Pedagogové jednají se zákonnými zástupci ohleduplně, taktně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Zákonní zástupci mají možnost se podílet na dění ve škole. Jsou pravidelně seznamováni se vším, co se ve škole děje. Pedagogové pravidelně informují zákonné zástupce o vývoji žáka a společně s nimi se domlouvají na postupu při jeho výchově a vzdělávání. Škola nabízí rodičům poradenský servis o dostupných pomůckách, speciálních metodách přípravy žáka s postižením zraku na další uplatnění. Školní zdravotní sestra zprostředkovává vyšetření u oftalmologa, pediatra, stomatologa.

Při ŠJJ pracuje Sdružení rodičů, Školská rada, ve které jednu třetinu členů tvoří rodiče dětí a žáků ŠJJ a Sdružení pro tyfloturistiku. Sdružení rodičů se materiálně, finančně i osobní pomocí podílí na přípravě některých akcí a oslav významných dnů (vánoční slavnost, Den nevidomých, Den dětí, škola v přírodě apod.).

Povinnosti školské rady jsou stanoveny příslušnými ustanoveními školského zákona, především však projednává zásadní koncepční materiály a zásadní směr vývoje školy.

Sdružení pro tyfloturistiku tvoří studenti pedagogické fakulty, případně jiných vysokých škol, kteří pro žáky školy připravují pravidelné schůzky, víkendové a prázdninové pobyty v přírodě.

Škola Jaroslava Ježka je fakultní školou Pedagogické fakulty UK Praha.

Pracovníci školy mají velmi úzké kontakty s organizacemi zrakově postižených, a to zejména se Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých, Rehabilitačním a rekvalifikačním střediskem pro později osleplé Dědina, Tyfloservisem, Středisky rané péče, Knihovnou a tiskárnou K. E. Macana. Úzké profesní vazby mají se sesterskými školami pro zrakově postižené v Praze, Plzni, Brně, Litovli a dalších místech.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Škola se zaměřuje na edukaci žáků se zrakovým postižením v kombinaci s mentálním postižením popř. dalšími vadami. Ve výchovně vzdělávacím procesu klademe důraz na výuku speciálních dovedností, vytváření návyků potřebných k orientaci v okolním světě, na dosažení maximální možné míry samostatnosti a nezávislosti na péči druhých osob. Zvládnutí je nutným předpokladem k soužití s okolím, úspěšné inkluzi do života zdravých i handicapovaných. Škola poskytuje žákům základy vzdělání.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

3.2.1. Kompetence k učení

Poskytujeme žákům dostatek výukových materiálů.

Ověřujeme, zda žáci porozuměli probírané látce, a to významu slov a myšlenkám.

U těžce zrakově postižených vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru.

Vyrábíme vlastní reliéfní obrázky, modely, pomůcky pro názorné přiblížení učební látky, texty v bodovém písmu a zvětšené černotiskové texty.

Snažíme se o zvládnutí základů čtení, psaní a počítání.

Motivujeme žáky pomocí praktických činností.

Poskytujeme vychovatelům a rodičům metodické pokyny k procvičování a upevňování získaných vědomostí a dovedností a jejich využívání v praxi.

Ve výuce používáme co nejvíce předmětů z běžného života.

Ve vyučovacím procesu se snažíme o vytváření představ přirovnáváním a odvozováním od věcí známých.

Zapojujeme žáky do soutěží na úrovni třídy, školy a více škol.

Učíme žáky maximální samostatnosti, schopnosti bezpečně se přemisťovat k určitým cílům s využitím ostatních smyslů.

Vedeme žáky k experimentování a radosti z pohybu formou her a nových podnětů (netradiční pomůcky, hry v přírodě). Učíme žáky vhodně relaxovat.

3.2.2. Kompetence k řešení problémů

Učíme žáky přiměřeně ke svým možnostem překonávat problémy.

Pomáháme jim řešit známé situace na základě nápodoby.

Podporujeme samostatnost při řešení problému.

Zadáváme žákům přiměřeně obtížné úkoly.

Upozorňujeme žáky na problémové jevy a situace; učíme je řešit s pomocí naučených stereotypů.

Problémy přirovnáváme podle podobnosti k těm, které už žáci zažili a mají s nimi zkušenosti.

Učíme žáky řešit problémy spojené s jejich zdravotním postižením využíváním ostatních smyslů.

Vytváříme modelové situace a hrajeme tzv. problémové hry, ve kterých se žáci učí řešit reálné problémy (požádat o pomoc, odmítnout pomoc, reagovat na obtěžování).

Učíme žáky vyrovnat se s případným nezdarem, povzbuzujeme je a motivujeme k vytrvalosti při řešení problému.

Využíváme pobyty mimo školu k procvičení modelových situací z mimoškolního prostředí.

Úroveň kompetence ověřujeme při školních miniprojektech.

3.2.3. Kompetence komunikativní

Učíme žáky pravidlům komunikace,(mluví vždy jeden, zřetelná mluva čelem k naslouchajícímu, umění naslouchat), a to i formou her.

Rozvíjíme slovní komunikaci žáků s druhými lidmi přiměřeně jejich schopnostem. Vybavujeme žáky komunikačními dovednostmi (požádat o pomoc či ji odmítnout, vyřizování vzkazů).

Snažíme se, aby žáci porozuměli sdělení a reagovali na něj.

Učíme žáky vhodným způsobem sdělovat své zkušenosti, vyjadřovat své pocity a nálady.

Učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků.

Vedeme žáky k odstraňování slepeckých zlozvyků.

Snažíme se, aby naši žáci měli možnost komunikovat s postiženými z jiných škol i s intaktní veřejností.

3.2.4. Kompetence sociální a personální

Učíme žáky orientovat se v prostředí ve kterém žijí.

Na úrovni žáků vysvětlujeme pravidla chování uvedená ve školním řádu.

Vedeme žáky k respektování pravidel chování ke spolužákům a dospělým.

Vedeme žáky k tomu, aby oceňovali práci ostatních (proč a jak to mají / mohou dělat).

Učíme žáky nabídnout spolužákovi pomoc, řešit situace při překonávání překážek a sporů mezi lidmi, ale také vnímat nespravedlnost a šikanu.

Žáky se zbytky zraku a slabozraké vedeme k optimálnímu využívání zraku důsledným používáním lavic se sklopnou deskou, centrálního i lokálního osvětlení pracovního místa, zvětšených textů a obrázků, televizních lup a dalších optických pomůcek.

Vychovatelky ve školní družině, školním klubu a internátu vedou osobní záznamy žáků o dosažené kompetenci samostatnosti a soběstačnosti "ověřování základních dovedností a znalostí v oblasti sebeobsluhy.

Dáváme žákům příležitost prokázat získanou sebedůvěru na různých vystoupeních.

Poskytujeme žákům příležitosti k tomu, aby si osvojili dovednosti vyjadřovat své požadavky, potřeby, žádost o pomoc, poděkování.

3.2.5. Kompetence občanské

Vedeme žáky k využívání osvojených dovedností a návyků k zapojení do společnosti.

Učíme žáky smyslu pro spravedlnost a odmítavému postoji k násilí.

Učíme žáky nezneužívat své postižení.

Využíváme možnosti setkávat se s lidmi s jiným postižením.

Spolupracujeme se školním poradenským zařízením.

Klademe důraz na respektování individuálních rozdílů mezi žáky - národnostních, zdravotních, sociálních i kulturních.

Vytváříme dostatek příležitostí k poznávání kulturních a historických památek; využíváme k tomu i výhodnou polohu školy.

Učíme žáky vhodnému chování na kulturních akcích.

Vedeme žáky k ochraně osobního a společného majetku a k respektování cizí práce, např. práce spolužáka.

Vedeme žáky k třídění odpadu do nádob umístěných ve škole.

Vysvětlujeme žákům, že svým chováním reprezentují komunitu zrakově postižených a vytvářejí ve společnosti názor na lidi se zrakovým i jiným postižením.

3.2.6. Kompetence pracovní

Pěstujeme u žáků schopnost samostatného pohybu, prostorové orientace a pořádku v makroprostoru i mikroprostoru.

Vedeme žáky k zvládnutí sebeobsluhy. Hledáme co nejvhodnější postupy pro každou činnost (oblékání, hygiena, stolování, domácí práce atd.) a učíme jim žáky i jejich rodiče.

Snažíme se posilovat volní vlastnosti, soustředění na pracovní výkon a vytrvalost při jeho plnění.

Podněcujeme žáky k samostatné práci podle naučeného pracovního postupu.

Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků.

Poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku.

Seznamujeme žáky i rodiče se speciálními pomůckami, které umožňují dosáhnout co nejvyšší míru samostatnosti zrakově postižených a učíme je používat v každodenním životě. (Učitelé se sledují odbornou literaturu, nabídky výrobců speciálních i běžných pomůcek, spolupracují se SPC.)

Učíme žáky plnit jednoduché zadané úkoly podle instrukcí.

Vedeme žáky k vyrovnávání se s handicapem tak, aby dosáhli maximální možné míry samostatnosti a zapojení do společenského života.

3. 3. Zabezpečení výuky žáků s kombinovaným postižením

Žáci základní školy speciální mají zrakové a mentální postižení. Mnozí z nich mají další postižení (poruchy autistického spektra, vady řeči, tělesné postižení, sluchové postižení apod.) a zdravotní omezení.

Při vzdělávání těchto žáků využívají pedagogové školy možnosti konzultací se speciálně pedagogickými centry příslušného zaměření a pedagogicko-psychologickými poradnami. Připravují se studiem příslušné odborné literatury a účastí na seminářích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve spolupráci s vedením školy zajišťují speciální kompenzační, reedukační a zdravotnické pomůcky. Na doporučení poradenského zařízení a se souhlasem zřizovatele a krajského úřadu může při vzdělávání žáka se speciálně vzdělávacími potřebami pomáhat asistent pedagoga. Učitelé většinou připravují vlastní učební materiály. Učební postupy a metody pedagogové přizpůsobují typu a stupni postižení. Napomáhají diagnostice a průběžně sledují vývoj žáka. Při evaluaci a klasifikaci přihlížejí k možnostem žáka v závislosti na typu a stupni postižení.

Žákům se sociálním znevýhodněním je dle potřeby poskytována poradenská péče sociální pracovnice školy, školní psycholožky a výchovné poradkyně. V případě potřeby jsou žákům a jejich zákonným zástupcům zprostředkována přímá jednání s příslušnými orgány a organizacemi (úřady sociální péče, dětské domovy, úřady práce apod.). Žákům s jiným rodným jazykem může škola poskytnout rozšířenou výuku českého jazyka (zejména čtení a psaní). Žáci s nařízenou ústavní výchovou stejně jako ostatní mimopražští žáci bydlí ve dnech školního vyučování na internátě školy. Žákům je poskytována:

péče v oblasti výchovy a vzdělávání, kde se jedná o speciální vzdělávací metody zaměřené na rozvoj kompenzačních smyslů a jejich využití při poznávání, dále využití všech možností právního rámce a to zejména organizační opatření (přizpůsobení učebního plánu, obsahu a rozsahu učiva speciálním edukačním potřebám zrakově postižených, snížení počtu žáků ve třídě, přítomnost asistenta pedagoga ve výuce podle potřeby, hodnocení žáků na vysvědčení slovně

možnost zařazení předmětů speciální péče do výuky podle individuálních potřeb jednotlivých žáků – prostorová orientace a samostatný pohyb a technika chůze se slepeckou holí, tyflopedická péče, logopedie, muzikoterapie

nabídka speciálních didaktických, kompenzačních a rehabilitačních pomůcek (upravené nebo zcela speciální didaktické pomůcky), poskytování učebních textů a reliéfních obrázků

poradenská péče speciálně pedagogického centra, která obsahuje poradenské a další služby speciálních pedagogů – tyflopedů, výchovného poradce, školní psycholožky, sociální pracovnice

zdravotní péče – ve škole pracuje zdravotní sestra, která zajišťuje preventivní péči u odborných lékařů (oftalmologie, stomatologie), řeší akutní stavy (nemoc, úraz), u internátních žáků má na starost jejich medikaci a případná rehabilitační cvičení odstranění architektonických bariér umožňuje celá řada speciálních úprav interiéru, které zvyšují samostatnost a soběstačnost zrakově postižených i bezpečnost jejich pohybu.

3.4. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova										
Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.	6.		8.	9.	10.
Rozvoj schopností poznávání	Čt, Ps, M, Hv,Čs,Tv	Čt, Ps, M, Hv, Čs,Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp,Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp,Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp,Tv	Čt, Ps, M, Hv, Člpř, Člsp,Tv				
Sebepoznání a sebepojetí	Řv, M, Hv, Čs,Tv	Řv, M, Hv, Čs,Tv	M, Hv, Čs,Tv	M, Hv, Čs,Tv	M, Hv, Čs,Tv	M, Hv, Čs,Tv	M, Hv, Člpř, Člsp,Tv	M, Hv, Člpř, Člsp,Tv	M, Hv, Člpř, Člsp,Tv,Vzd	M, Hv, Člpř, Člsp,Tv,Vzd
Seberegulace a seberealizace sebeorganizace	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv	M, Hv, Pč,Vv,Tv,Vzd	
Psychohygiena	Čt, Ps, M, Pč	Čt, Ps, M, Pč	Čt, Ps, M, Pč	Řv, M, Pč	Řv, M, Pč	Řv, M, Pč	Čt, Řv, Pč	Čt, Řv, Pč	Čt, Řv, Pč,Vzd	Čt, Řv, Pč,Vzd
Sociální rozvoj										
Mezilidské vztahy	Hv, Čs,Tv	Hv, Čs,Tv	Hv, Čs,Tv	Hv, Čs,Tv	Hv, Čs,Tv	Hv, Čs,Tv	Čt, Řv, Člsp, Hv,Tv	Čt, Řv, Člsp, Hv,Tv	Čt, Řv, Člsp, Hv,Tv,Vzd	Čt, Řv, Člsp, Hv,Tv,Vzd
Komunikace	Čt, Ps, Řv, Hv,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř,Tv	Čt, Ps, Řv, Hv, Člsp, Člpř,Inf,Tv,Vzc	Hv, Člsp,
Spolupráce a soutěživost	M, Hv,Tv	M, Hv,Tv	M, Hv,Tv	M, Čt, Hv, Řv,Vv,Tv	M, Čt, Hv, Řv,Vv,Tv	M, Čt, Hv, Řv,Vv,Tv	M, Čt,Ps, Hv, Řv, Člsp,Vv,Tv	M, Čt,Ps,	M, Čt,Ps, Hv, Řv, Člsp,Vv,Tv	M, Čt,Ps, Hv, Řv, Člsp,Vv,Tv
Morální rozvoj										·
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čs,	Čs	Čs	Člsp, Člpř	Člsp, Člpř	Člsp, Člpř,Vzd	Člsp, Člpř,Vzd
Hodnoty, postoje, praktická etika							Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv	Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv	Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv	Čt, Řv, Člsp, Člpř, Hv
Výchova demokratického občana										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Občanská společnost a škola	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs			_	
Multikulturní výchova										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Kulturní diference									Aj	Aj

Enviromentální výchova										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ekosystémy	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs	Čs	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp
Základní podmínky života							Člpř	Člpř	Člpř	Člpř
Lidské aktivity a problémy životního prostředí							Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp	Člpř, Člsp
Vztah člověka k prostředí	Pč	Pč	Pč	Pč,Vv	Pč,Vv	Pč,Vv	Člpř, Člsp, Pč,Vv	Člpř, Člsp, Pč,Vv	Člpř, Člsp, Pč,Vv	Člpř, Člsp, Pč,Vv
Mediální výchova					·	·	·			·
Tématické okruhy receptivních činností	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vnímání mediálních sdělení	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Hv	Hv	Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv,Inf
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Čt, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv	Čt, Řv, Hv					
Fungování a vliv medií ve společnosti	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv	Čt, Hv

Vysvětlivky zkratek:

Čť – Čtení, Ps – Psaní, Řv – Řečová výchova, M – Matematika, Čs – Člověk a jeho svět, Člpř – Člověk a příroda, Člsp – Člověk a společnost, Hv – Hudební výchova, Vv – Výtvarná výchova, Pč – Praktické činnosti, Tv – Tělesná výchova, Vzd – Výchova ke zdraví, ZdTv – Zdravotní tělesná výchova, Aj – Anglický jazyk, Inf - Informatika

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

	Učební plán pro 1. Stupeň									
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník						Celkem	Z toho
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	předměty	DČD
Jazyk a jazyková	Čtení	Čtení	2	2	3	3	3	3	16	
komunikace	Psaní	Psaní	2	2	2	2	2	2	12	
	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12	
Matematika a její aplik	cace	Matematika	2	2	2	2	2	2	12	
Informační a komunika	ační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	2	
Člověk a jeho svět		Člověk a jeho svět	3	3	3	3	2	2	16	
Člověk a společnost		Člověk a společnost	-	-	-	-	-	-	-	
Člověk a příroda		Člověk a příroda	-	-	-	-	-	-	-	
Umění a kultura		Hudební výchova	2	2	2	2	2	2	18	
		Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	10	
Člověk a zdraví		Výchova ke zdraví	-	•	-	-	-	-	-	
		Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	18	
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	3	3	3	4	4	4	21	
Tyflopedická péče			1	1	1	1	1	1	6	6
Předměty speciálně pa a volitelné předměty	edagogické péče	*	2 2		2	2				
Celková povinná časo	vá dotace		21	21	22	23	23	23	135	

	Učební plán pro 2. stupeň							
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník		Celkem	Z toho		
			7.	8.	9.	10.	předměty	DČD
Jazyk a jazyková	Čtení	Čtení	3	3	3	3	12	
komunikace	Psaní	Psaní	2	2	2	2	8	1
	Řečová výchova	Řečová výchova	1	1	1	1	4	
Matematika a její aplik	ace	Matematika	3	3	3	3	12	
Informační a komunika	ační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	
Člověk a jeho svět			-	-	-	-	-	
Člověk a společnost		Člověk a společnost	2	2	2	2	8	
Člověk a příroda		Člověk a příroda	3	3	3	3	12	
Umění a kultura		Hudební výchova	1	1	1	1	8	
		Výtvarná výchova	1	1	1	1	0	
Člověk a zdraví		Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2	
		Tělesná výchova	3	3	3	3	12	
Člověk a svět práce		Praktické činnosti	5	5	6	6	22	
Tyflopedická péče			1	1	1	1	4	4
Předměty speciálně pe a volitelné předměty	edagogické péče	*	6 6		6	6		
Celková povinná časov	vá dotace		26	26	28	28	114	11

4.2. Poznámky k učebnímu plánu:

- Učební plán je desetiletý podle § 46 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon.
- První období zahrnuje 1. až 3. ročník a druhé období 4. až 6. ročník.
- Třídní učitel bude zaznamenávat učební plán každého žáka v jednotlivých ročnících. Důvodem je výuka ve třídách s více ročníky a individuální výběr volitelných předmětů a předmětů speciálně pedagogické péče v rámci disponibilní časové dotace.
- *Vyučovací předmět bude zvolen v ročníku podle individuálních potřeb jednotlivých žáků ze seznamu předmětů speciálně pedagogické péče nebo bude podle potřeb žáků posílen některý vyučovací předmět.

Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty jsou:

Prostorová orientace a samostatný pohyb Zraková terapie Logopedická péče Zdravotní tělesná výchova Muzikoterapie

1. stupeň základního vzdělávání

- Vyučovací předměty Čtení, Psaní a Řečová výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah těchto předmětů je realizován na 1. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících.
- Vyučovací předmět Matematika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah předmětu Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Informatika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a je realizován 5. a 6. ročníku základního vzdělávání.
- Vyučovací předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací obsah těchto předmětů je na 1. stupni základního vzdělávání realizován ve všech ročnících.
- Vyučovací předmět Tělesná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a jeho vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Praktické činnosti byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a jeho vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.
- Z disponibilních dotací byl vytvořen předmět Tyflopedická péče, který je vyučován 1 hodinu týdně ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.

• Týdenní počet hodin Předmětů speciálně pedagogické péče a volitelných předmětů není rozdělen do jednotlivých ročníků a bude zvolen dle individuálních potřeb žáků.

2. stupeň základního vzdělávání

- Vyučovací předměty Čtení, Psaní a Řečová výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah těchto předmětů je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících. Předmět Psaní je posílen o 1 disponibilní hodinu týdně.
- Vyučovací předmět Matematika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah předmětu Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Informatika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících.
- Vyučovací předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova byly vytvořeny ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vzdělávací obsah těchto předmětů je na 2. stupni základního vzdělávání realizován ve všech ročnících.
- Vyučovací předmět Tělesná výchova a Výchova ke zdraví byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzdělávací obsah
  předmětu Tělesná výchova je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících. Vzdělávací obsah předmětu Výchova
  ke zdraví je realizován v 9. a 10. ročníku základního vzdělávání.
- Vyučovací předmět Praktické činnosti byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a jeho vzdělávací obsah je realizován na 2. stupni základního vzdělávání ve všech ročnících.
- Z disponibilních dotací byl vytvořen předmět Tyflopedická péče, který je vyučován 1 hodinu týdně ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání.
- Týdenní počet hodin Předmětů speciálně pedagogické péče a volitelných předmětů není rozdělen do jednotlivých ročníků a bude zvolen dle individuálních potřeb žáků.

5. Učební osnovy

5.1. Vzdělávací oblast : Jazyková komunikace

Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se realizuje v oborech Čtení, Psaní a Řečová výchova.

5.1.1. Vyučovací předmět : Čtení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Čtení

Čtení pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním s přihlédnutím k celkovému zdravotnímu postižení. K výuce čtení mohou být používány alternativní metody výuky.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace (1. 3. ročník)
   Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost (4. 6. ročník)
- Mediální výchova Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (1. 3. ročník)
   Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (4. 6. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka čtení probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky (např. televizní lupy, příruční lupy apod.). U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce čtení speciální pomůcky (figurkový a kolíčkový šestibod, jednořádková tabulka, text na fólii apod.), u těchto žáků probíhá výuka čtení v Braillově písmu. K nácviku čtení jsou využívány dětské knihy a časopisy, vhodné počítačové programy, dramatizace a návštěvy divadelních představení.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- čte slabiky a slova se známými písmeny, písmena a slova přiřadí k obrázkům nebo předmětům
- čte jednoduchou větu
- orientuje se na řádku a na stránce
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky ke čtení

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

• přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj verbální projev

Strategie učitele:

• průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP - 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. žák by měl

dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik tvořit věty podle obrázků orientovat se na stránce i řádku chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA						
1. ROČNÍK								
žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	 rozvoj zrakového a sluchového vnímání artikulační a dechová cvičení 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace						

tvořit věty podle obrázků	 nácvik správné tvorby hlasu rytmizace čtení obrázků tvorba vět k obrázkům seznámení s leporely, dětskými knihami 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 orientovat se na stránce i řádku 	 motivace ke čtení cvičení pravolevé orientace nácvik řazení obrázků zleva doprava čtení obrázků v řádku 	
 chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem 	 poslech a recitace říkadel a básniček doplněných obrázkem poslech pohádek a vyprávění doplněných obrázkem 	
číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik	 dramatizace průpravná cvičení a hry pro zahájení výuky čtení dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočitadel rozlišení první hlásky ve slově vyvození hlásky a písmene a, A s pomocí říkanky a obrázků čtení písmene a, A ve funkci spojky mezi obrázky vyvození hlásky a písmene i, I s pomocí říkanky a obrázků čtení písmene i, I ve funkci spojky mezi obrázky vyvození hlásky a písmene m, M s pomocí říkanky a obrázků čtení otevřených slabik s písmenem 	

	m, M rozlišování délky samohlásek rozlišování malých a velkých písmen 2. ROČNÍK	
 žák by měl dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání tvořit věty podle obrázků 	 rozvoj zrakového a sluchového vnímání artikulační a dechová cvičení nácvik správné tvorby hlasu rytmizace čtení obrázků čtení vět doplněných obrázky tvorba vět k obrázkům 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
orientovat se na stránce i řádku	 práce s leporely, dětskými knihami motivace ke čtení tvoření vět podle situačních obrázků vyprávění jednoduchého děje podle obrázků a návodných otázek cvičení pravolevé orientace nácvik řazení obrázků zleva doprava skládání obrázků podle předlohy a slovní nápovědy 	
 chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem 	 čtení obrázků v řádku nácvik vyhledávání začátku a konce stránky poslech a recitace říkadel a básniček doplněných obrázkem poslech pohádek a vyprávění doplněných obrázkem 	
 číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik 	dramatizace průpravná cvičení a hry pro podporu	

	výuky čtení dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočitadel rozlišení první hlásky ve slově vyvození hlásky a písmene e, E, u, U, o, O, I, L, v, V s pomocí říkanky a obrázků čtení otevřených slabik čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami čtení psacích písmen a slabik rozlišování malých a velkých psacích písmen skládání slabik z písmen skládání slov ze slabik 3. ROČNÍK	
 žák by měl dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání tvořit věty podle obrázků orientovat se na stránce i řádku 	 rozvoj zrakového a sluchového vnímání artikulační a dechová cvičení nácvik správné tvorby hlasu rytmizace čtení obrázků čtení vět doplněných obrázky tvorba vět k obrázkům práce s leporely, dětskými knihami motivace ke čtení tvoření vět podle situačních obrázků vyprávění jednoduchého děje podle obrázků a návodných otázek 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

	V / I / I 0 I I	
	řazení obrázků zleva doprava skládání obrázků podle předlohy a	
	slovní nápovědy	
	 čtení obrázků v řádku 	
 chápat obsah krátkých vět 	 nácvik vyhledávání prvního a 	
doplněných obrázkem	posledního řádku na stránce	
	 poslech a recitace říkadel a básniček 	
	doplněných obrázkem	
V/	 poslech pohádek a vyprávění 	
 číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik 	doplněných obrázkem	
Skladat Slova Ze Slabik	dramatizace	
	průpravná cvičení a hry pro podporu	
	výuky čtení	
	 dělení slov na slabiky s užitím říkanek a rozpočitadel 	
	 rozlišení první hlásky ve slově 	
	 vyvození hlásky a písmene t, T, y, Y, 	
	s, S, j, J s pomocí říkanky a obrázků	
	čtení otevřených slabik	
	 čtení dvojslabičných slov 	
	s otevřenými slabikami	
	 čtení psacích písmen a slabik 	
	 rozlišování malých a velkých psacích 	
	písmen	
	skládání slabik z písmen	
	 skládání dvojslabičných slov ze 	
	slabik	

Vzdělávací obsah pro žáky s těžkým zrakovým postižením:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	1. ROČNÍK	
Žák by měl • dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	 rozvoj sluchového vnímání artikulační a dechová cvičení nácvik správné tvorby hlasu rytmizace 	Osobnostní a sociální výchova -Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace
 tvořit věty podle předmětů nebo situací 	 nácvik techniky aktivního hmatání tvořit věty při manipulaci s předměty nebo v určitých situacích motivace ke čtení řazení předmětů zleva doprava 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 orientovat se na stránce i řádku chápat obsah krátkých vět 	 razem predmeta zieva doprava chápání významu slov při manipulaci s předměty nebo při konkrétní činnosti poslech a recitace veršů a říkadel poslech pohádek a vyprávění 	
číst otevřené slabiky	 porozumění obsahu jednoduché věty diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání – sluchová analýza a syntéza, první hláska ve slově nácvik orientace ve zvětšeném šestibodu 	
	čtení plného znaku POČNÍK	
Žák by měl	2. ROČNÍK	Osobnostní a sociální výchova -
dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	 rozvoj sluchového vnímání artikulační a dechová cvičení nácvik správné tvorby hlasu rytmizace 	Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace

tvořit věty podle předmětů nebo situací	 nácvik techniky aktivního hmatání tvořit věty při manipulaci s předměty nebo v určitých situacích motivace ke čtení vyprávění jednoduchého děje podle návodných otázek vytváření věty se zadaným slovem 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 orientovat se na stránce i řádku 	 řazení předmětů zleva doprava nácvik sledování linie nácvik techniky posunu prstů po řádku, návratu zpět na začátek nácvik otáčení stránek 	
 chápat obsah krátkých vět 	 chápání významu slov při manipulaci s předměty nebo při konkrétní činnosti poslech a recitace veršů a říkadel 	
číst otevřené slabiky	 poslech pohádek a vyprávění porozumění obsahu jednoduché věty vlastní tvorba vět diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání – sluchová analýza a syntéza, první hláska ve 	
	 slově vyvození hlásky a písmene A s pomocí říkanky čtení písmene A ve funkci spojky mezi předměty 	
	 vyvození hlásky a písmene b, l, á, m čtení jednotlivých písmen s mezerami nácvik rozlišování a – á 	

	 analýza a syntéza otevřených slabik rozklad slov do slabik a skládání slabik ze slov 	
V	3. ROČNÍK	
 Žák by měl dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání tvořit věty podle předmětů nebo 	 rozvoj sluchového vnímání artikulační a dechová cvičení nácvik správné tvorby hlasu rytmizace 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace Mediální výchova –
situací	 nácvik techniky aktivního hmatání tvořit věty při manipulaci s předměty nebo v určitých situacích motivace ke čtení vyprávění jednoduchého děje podle návodných otázek vytváření věty se zadaným slovem řazení předmětů zleva doprava 	Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 orientovat se na stránce i řádku 	 nácvik sledování linie nácvik techniky posunu prstů po řádku, návratu zpět na začátek nácvik otáčení stránek chápání významu slov při manipulaci 	
 chápat obsah krátkých vět 	s předměty nebo při konkrétní činnosti poslech a recitace veršů a říkadel poslech pohádek a vyprávění porozumění obsahu jednoduché věty vlastní tvorba vět nácvik odpovědi celou větou	
číst otevřené slabiky	 diferenciační cvičení pro rozvoj sluchového vnímání – sluchová 	

 analýza a syntéza, první hláska ve slově čtení jednotlivých písmen s mezerami analýza a syntéza otevřených slabik 	
 rozklad slov do slabik a skládání slabik ze slov vyvození hlásky a písmene k, u, p, e procvičování rozlišování délky samohlásek 	

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. žák by měl

zvládat čtení probraných písmen rozlišit stejně znějící slova různého významu umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek orientovat se ve větě číst s porozuměním jednoduché věty přednášet krátké říkanky a básničky

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	4. ROČNÍK	
žák by měl • zvládat čtení probraných písmen	 upevňování čtení slov z probraných písmen průpravná cvičení a hry pro podporu výuky 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace,

	čtení	Spolupráce a soutěživost
 rozlišit stejně znějící slova různého 	 vyvození hlásky a písmene p, P, n, N, š, Š, d, D s pomocí říkanky a obrázků čtení otevřených slabik čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými slabikami čtení psacích písmen a slabik rozlišování malých a velkých psacích 	Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
významu	 písmen skládání slabik z písmen skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik 	
 umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek 	 nácvik sluchové diferenciace analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky rozlišení první a poslední hlásky ve slově poslech říkadel, básniček, pohádek, 	
 orientovat se ve větě 	příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek a obrázků	
 číst s porozuměním jednoduché věty 	 práce s knihami pro děti a dětskými časopisy 	
přednášet krátké říkanky a básničky	 určení začátku a konce věty určení počtu slov ve větě tvorba jednoduchých vět čtení jednoduchých vět odpovědi na otázky k přečteným větám, textům poslech říkanek a básniček recitace říkanek a básniček 	
	5. ROČNÍK	

žák by měl		Osobnostní a sociální
zvládat čtení probraných písmen	 upevňování čtení slov z probraných písmen průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení vyvození hlásky a písmene z, Z, k, K, b, B, c, C, ou, au s pomocí říkanky a obrázků čtení otevřených slabik čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami čtení psacích písmen a slabik 	výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 rozlišit stejně znějící slova různého významu 	 rozlišování malých a velkých psacích písmen skládání slabik z písmen 	
 umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek 	 skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik sluchová diferenciace slov analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky 	
 orientovat se ve větě 	 rozlišení první a poslední hlásky ve slově poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek a obrázků 	
číst s porozuměním jednoduché věty	 práce s knihami pro děti a dětskými časopisy určení začátku a konce věty určení počtu slov ve větě 	
přednášet krátké říkanky a básničky	 vyhledávání slova ve větě tvorba jednoduchých vět čtení jednoduchých vět 	

žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • upevňování čtení slov a vět z probraných písmen • průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení • vyvození hlásky a písmene r, R, č, Č, h, H, ž, Ž s pomocí říkanky a obrázků • čtení otevřených slabik • čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou • čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami • čtení psacích písmen a slabik		 odpovědi na otázky k přečteným větám, textům nácvik tichého čtení poslech říkanek a básniček recitace říkanek a básniček ROČNÍK 	
 rozlišit stejně znějící slova různého významu umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek orientovat se ve větě písmen skládání slabik z písmen skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky rozlišení první a poslední hlásky ve slově poslech říkadel, básniček, pohádek, 	 zvládat čtení probraných písmen rozlišit stejně znějící slova různého významu umět reprodukovat krátký text podle jednoduchých obrázků a návodných otázek 	 upevňování čtení slov a vět z probraných písmen průpravná cvičení a hry pro podporu výuky čtení vyvození hlásky a písmene r, R, č, Č, h, H, ž, Ž s pomocí říkanky a obrázků čtení otevřených slabik čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou čtení dvojslabičných a trojslabičných slov s otevřenými i uzavřenými slabikami čtení psacích písmen a slabik rozlišování malých a velkých psacích písmen skládání slabik z písmen skládání dvojslabičných a trojslabičných slov ze slabik analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky rozlišení první a poslední hlásky ve slově 	výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova –

	časopisy	
 číst s porozuměním jednoduché věty 	určení začátku a konce věty	
	 určení počtu slov ve větě 	
	 vyhledávání slova ve větě 	
	tvorba jednoduchých vět	
 přednášet krátké říkanky a básničky 	 pořádek slov ve větě 	
	čtení jednoduchých vět	
	 odpovědi na otázky k přečteným větám, 	
	textům	
	nácvik tichého čtení	
	 poslech říkanek a básniček 	
	recitace říkanek a básniček	

Vzdělávací obsah pro žáky s těžkým zrakovým postižením:

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	4. ROČNÍK	
Žák by měl		Osobnostní a sociální
 zvládat čtení probraných písmen 	 cvičení pro rozvoj hmatového vnímání 	výchova -

 přednášet krátké říkanky a básničky umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek orientovat se ve větě určit počet slabik ve slově 	 upevňování čtení již probraných písmen vyvození hlásky a písmene v, o, i, d tvorba otevřených slabik z probraných písmen čtení otevřených slabik z probraných písmen procvičování rozlišování délky samohlásek poslech říkanek a básniček přednes krátké říkanky a básničky poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek seznámení s literaturou pro děti určení počtu slov ve větě tvorba jednoduchých vět analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky, první a poslední písmeno 	Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
	5. ROČNÍK	
Žák by měl		Osobnostní a sociální
 zvládat čtení probraných písmen 	 cvičení pro rozvoj hmatového vnímání upevňování čtení již probraných písmen vyvození hlásky a písmene í, j, c, r, n tvorba otevřených slabik z probraných 	výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
 čtení jednoduchých slov s porozuměním 	písmen ● čtení otevřených slabik z probraných	Mediální výchova –
 přednášet krátké říkanky a básničky 	písmen • procvičování rozlišování délky samohlásek	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek 	 čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami poslech říkanek a básniček přednes krátké říkanky a básničky 	

 orientovat se ve větě určit počet slabik ve slově 	 poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek seznámení s literaturou pro děti určení počtu slov ve větě tvorba jednoduchých vět analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky, první a poslední písmeno 	
	6. ROČNÍK	
 Žák by měl zvládat čtení probraných písmen čtení jednoduchých slov s porozuměním 	 cvičení pro rozvoj hmatového vnímání upevňování čtení již probraných písmen vyvození hlásky a písmene s, t, h, z tvorba otevřených slabik z probraných písmen čtení otevřených slabik z probraných 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Interpretace vztahu
 přednášet krátké říkanky a básničky umět reprodukovat krátký text podle návodných otázek 	 písmen procvičování rozlišování délky samohlásek čtení dvojslabičných slov s otevřenými slabikami čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou 	mediálních sdělení a reality
 orientovat se ve větě určit počet slabik ve slově 	 poslech říkanek a básniček přednes krátké říkanky a básničky poslech říkadel, básniček, pohádek, příběhů a jejich reprodukce pomocí návodných otázek seznámení s literaturou pro děti určení počtu slov ve větě tvorba jednoduchých vět analýza a syntéza slov – slabiky, hlásky, 	

první a poslední písmeno

Čtení pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Cílem předmětu čtení je rozvíjet čtecí dovednosti žáků s důrazem na správnost a uživatelskou schopnost čtení, naučit žáky číst snadné krátké texty s porozuměním a zapamatováním obsahu a vzbudit zájem žáků o čtení.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika (7. – 10. ročník)
- Mediální výchova Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti (7. 10. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka čtení probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů. K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci jsou podporováni a motivováni k používání optických pomůcek. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce čtení učebnice a texty v Braillově písmu. K nácviku čtení jsou využívány knihy a časopisy pro děti a mládež, vhodné počítačové programy, dramatizace a návštěvy divadelních představení.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- čte jednoduché věty, krátké texty s porozuměním
- orientuje se na řádku, na stránce a v knize
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na čtení

- má zájem o čtení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky ke čtení

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- · chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj verbální projev
- Strategie učitele:
  - průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

• pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly

- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění Strategie učitele:
  - nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
  - motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. žák by měl

číst všechna písmena abecedy zvládat čtení krátkého jednoduchého textu orientovat se ve čteném textu zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text přednášet říkanky a básničky získat pozitivní vztah k literatuře orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	
	7. ROČNÍK		
žák by měl • číst všechna písmena abecedy	 osvojování a upevňování hlásek a písmen f, F, g, G, ř, Ř, ch, CH čtení jednoslabičných, dvojslabičných a trojslabičných slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti 	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost,	
 zvládat čtení krátkého jednoduchého textu orientovat se ve čteném textu zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	 čtení slov se skupinami di, ti, ni, dy ty, ny čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu začátek a konec věty začátek a konec textu vyhledávání daného slova ve větě 	Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality,	

přednášet říkanky a básničky	 čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním orientace v textu tichým čtením čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti 	Fungování a vliv médií ve společnosti
získat pozitivní vztah k literatuře	 recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí čtení knih pro děti a mládež reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním 	
orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	 seznámení s literárními pojmy – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků 	
V/I I VI	8. ROČNÍK	
žák by měl	 čtení čtyřslabičných slov čtení jednoslabičných, dvojslabičných a trojslabičných slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti 	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost,
 zvládat čtení krátkého jednoduchého textu orientovat se ve čteném textu zapamatovat si obsah přečteného textu a 	 čtení slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu začátek a konec věty začátek a konec textu vyhledávání daného slova ve větě 	Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení
 umět reprodukovat snadný krátký text přednášet říkanky a básničky 	 tyriledavam daheno slova ve vete čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním orientace v textu tichým čtením čtení krátkých básniček, textů písní a jejich 	a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

 získat pozitivní vztah k literatuře orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků 	učení zpaměti recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí ttení knih pro děti a mládež reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním procvičování pojmů – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků	
	9. ROČNÍK	
 žák by měl číst všechna písmena abecedy zvládat čtení krátkého jednoduchého textu orientovat se ve čteném textu zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	 čtení obtížnějších slov čtení psacího písma čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu vyhledávání daného slova ve větě čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním orientace v textu tichým čtením 	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova –
 přednášet říkanky a básničky získat pozitivní vztah k literatuře 	 čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí čtení knih pro děti a mládež reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním procvičování pojmů – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, hásoř, pohádka spisovatel, hásník 	Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
 orientovat se v jednoduchých návodech 	říkanka, báseň, pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec • sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek,	

podle obrázků	 čísla dopravních prostředků, názvy výrobků čtení časopisů a denního tisku čtení návodů k různým činnostem a návodů k použití na obalech různých výrobků čtení v kuchařské knize čtení obrázkových knih encyklopedické 	
	povahy	
	čtení mapy, plánu města	
	10. ROČNÍK	
žák by měl • číst všechna písmena abecedy	čtení obtížnějších slov čtení psacího písma	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena,
 zvládat čtení krátkého jednoduchého textu orientovat se ve čteném textu 	čtení slov, vět a přiměřeně obtížného textu vyhladávání daného alova vo větě	Mezilidské vztahy, Komunikace,
 zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text 	 vyhledávání daného slova ve větě čtení obsahově přiměřeného snadného textu s porozuměním 	Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika
 přednášet říkanky a básničky 	 orientace v textu tichým čtením čtení krátkých básniček, textů písní a jejich učení zpaměti 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení,
 získat pozitivní vztah k literatuře 	 recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí čtení knih pro děti a mládež reprodukce textu s akcentem na čtení s porozuměním 	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
 orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků 	 procvičování pojmů – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec sociální čtení – názvy obchodů, ulic, zastávek, čísla dopravních prostředků, názvy výrobků čtení časopisů a denního tisku čtení návodů k různým činnostem a návodů 	

k použití na obalech různých výrobků
čtení v kuchařské knize
čtení obrázkových knih encyklopedické
povahy
čtení mapy, plánu města

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK		
Žák by měl • zvládat čtení probraných písmen • číst krátkou větu	 vyvození hlásky a písmene é, ů, č, š čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen seznámení se znakem pro velké písmeno čtení velkých písmen seznámení se znakem pro tečku na konci věty 	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika
 reprodukovat jednoduchý krátký text přednášet říkanky a básničky 	 čtení věty o dvou až třech slovech s porozuměním poslech pohádek, příběhů, vyprávění reprodukce textu a určení hlavních postav s dopomocí 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
 získat pozitivní vztah k literatuře 	 poslech básniček recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí seznámení s literárními pojmy – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář, 	

dramatizace	divadlo, film, herec poslech ukázek z knih pro děti a mládež poslech audionahrávek knih pro děti a mládež hraní role v jednoduchém příběhu spolupráce s ostatními spolužáky 8. ROČNÍK	
Žák by měl	U. INCOMIN	Osobnostní a sociální výchova –
zvládat čtení probraných písmen	 vyvození hlásky a písmene ř, ž, f, g čtení velkých písmen čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen čtení trojslabičných slov s otevřenými slabikami 	Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika
číst krátkou větu	 čtení věty o dvou až třech slovech s porozuměním 	Mediální výchova –
 reprodukovat jednoduchý krátký text 	 určení prvního a posledního slova ve větě poslech pohádek, příběhů, vyprávění reprodukce textu a určení hlavních postav 	Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality,
 přednášet říkanky a básničky 	s dopomocí • poslech básniček	Fungování a vliv médií ve společnosti
 získat pozitivní vztah k literatuře 	 recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí seznámení s literárními pojmy – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář, 	
dramatizace	 divadlo, film, herec poslech ukázek z knih pro děti a mládež poslech audionahrávek knih pro děti a mládež hraní role v jednoduchém příběhu 	

	spolupráce s ostatními spolužáky	
9. ROČNÍK		
Žák by měl • zvládat čtení probraných písmen	 vyvození hlásky a písmene ch, ou, au, ě čtení velkých písmen čtení slabik dě, tě, ně, di, ti, ni čtení slabik a jednoslabičných a dvouslabičných slov z probraných písmen čtení dvojslabičných slov s uzavřenou 	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika
číst krátkou větu	 slabikou na konci čtení věty o dvou až třech slovech s porozuměním 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení
 reprodukovat jednoduchý krátký text 	 určit počet slov ve větě poslech pohádek, příběhů, vyprávění 	a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti
 přednášet říkanky a básničky 	 reprodukce textu a určení hlavních postav s dopomocí poslech básniček 	
 získat pozitivní vztah k literatuře 	 recitace básniček s přiměřenou intonací a hlasitostí seznámení s literárními pojmy – 	
dramatizace	rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář, divadlo, film, herec poslech ukázek z knih pro děti a mládež poslech audionahrávek knih pro děti a mládež	
	hraní role v jednoduchém příběhu spolupráce s ostatními spolužáky	
	10. ROČNÍK	
Žák by měl		Osobnostní a sociální výchova –

zvládat čtení probraných písmen	 vyvození hlásky a písmene y, ú, ó, ý 	Rozvoj schopností poznávání,
	 čtení velkých písmen 	Psychohygiena,
	 čtení slabik bě, pě, vě, mě 	Mezilidské vztahy,
	 čtení slabik a jednoslabičných a 	Komunikace,
	dvouslabičných slov z probraných písmen	Spolupráce a soutěživost,
	 čtení dvojslabičných slov s uzavřenou 	Hodnoty, postoje, praktická etika
¥(-4.1(4)¥4	slabikou na konci	Modiální výchova
 číst krátkou větu 	 čtení věty o dvou až třech slovech 	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení,
	 určit první a poslední slovo ve větě 	Interpretace vztahu mediálních sdělení
reprodukovat jednoduchý krátký text	 určit počet slov ve větě 	a reality,
reprodukovat jednoducity kratky text	 poslech pohádek, příběhů, vyprávění 	Fungování a vliv médií ve společnosti
	reprodukce textu a určení hlavních postav	γ 9
přednášet říkanky a básničky	s dopomocí	
produces rinding a pasmony	poslech básniček	
	recitace básniček s přiměřenou intonací a blasitectí	
získat pozitivní vztah k literatuře	hlasitostí	
·	 seznámení s literárními pojmy – rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, 	
	pohádka,spisovatel, básník, kniha čtenář,	
	divadlo, film, herec	
	 poslech ukázek z knih pro děti a mládež 	
dramatizace	 poslech audionahrávek knih pro děti a 	
	mládež	
popsat jednoduchý pracovní postup	 hraní role v jednoduchém příběhu 	
	 spolupráce s ostatními spolužáky 	
	 popis jednoduchého pracovního postupu 	

5.1.2. Vyučovací předmět: Psaní

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vzdělávací obor: Psaní

Psaní pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Cílem předmětu psaní je rozvíjet grafické schopnosti žáků, jemnou motoriku a grafomotoriku a získaných dovedností využít při jednoduché písemné komunikaci.

Průřezová témata:

Do předmětu psaní jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena, Komunikace (1. – 3. ročník)
 Rozvoj schopností poznávání, Komunikace (4. – 6. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka psaní probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.

K výuce jsou využívány sešity s různou šíří linek a psací potřeby se širokou stopou. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce psaní Braillova písma speciální pomůcky (např. kolíčková kreslenka, jednořádková písanka, Pichtův stroj apod.) K nácviku psaní jsou využívány pomůcky pro rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se na řádku a na stránce
- opíše, přepíše a napíše podle diktátu známá písmena a jednoduchá slova
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky ke psaní

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- rozumí jednoduchému napsanému sdělení a reaguje na ně
- má povědomí o jednoduchých formách písemné komunikace

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném písemném projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj písemný projev

Strategie učitele:

průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP - 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. žák by měl dodržovat správné držení psacího náčiní / dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji vyvodit písmena podle obrázků odlišovat délku samohlásek psát velká hůlková písmena psát a spojovat písmena a tvořit slabiky zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním napsat hůlkovým písmem své jméno

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK		
 žák by měl dodržovat správné držení psacího náčiní vyvodit písmena podle obrázků odlišovat délku samohlásek 	 rozvoj psychomotorických schopností, jemné motoriky, koordinace oko-ruka, uvolňovací a průpravné cviky - příprava na psaní (prvky psacích písmen) čmárání, kroužení horní a dolní oblouky oběma směry kreslení tvaru podle předlohy: <ul> vodorovné čáry zleva doprava svislé čáry zleva doprava svislé a šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru smyčky, oválky, vlnovky šikmé čáry na obě strany (zuby na pile) horní a dolní zátrh vyvození písmene podle obrázku <ul> písmena a, i, e, m odlišování délky samohlásek ve slově cvičení fonematického sluchu psaní písmen A, I, E, M 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

 psát velká hůlková písmena psát a spojovat písmena a tvořit slabiky zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním napsat hůlkovým písmem své jméno 	 psaní malých psacích písmen, velká písmena jen pokud je zvládnou (především ta, která se podobají těm malým) opis a přepis písmen a, i, e, m, á, í, é psaní slabik ma, mi, me, má, mí, mé rozpoznávání hlásky a slabiky dodržování správného sezení při psaní správná vzdálenost očí od podložky používání zvedací pracovní desky využívání předepsaných optických pomůcek správný sklon sešitu znát tištěnou podobu svého jména 	
Tiapsat fluikovym pismem sve jmeno	2. ROČNÍK	
 žák by měl dodržovat správné držení psacího náčiní vyvodit písmena podle obrázků 	 rozvoj psychomotorických schopností a jemné motoriky, motivace k výuce psaní didaktické hry a uvolňovací cvičení, správné držení psacího náčiní – čmárání, kreslení, obkreslování vyvození písmene podle obrázku - písmena o, u, l 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace
 odlišovat délku samohlásek psát velká hůlková písmena psát a spojovat písmena a tvořit slabiky 	 odlišování délky samohlásek ve slově cvičení fonematického sluchu sluchová cvičení psaní písmen O, U, L, V, Ó, Ú psaní malých psacích písmen, velká písmena jen pokud je zvládnou (především ta, která se podobají těm malým) 	

 zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním 	 opis a přepis slabik ze známých písmen nácvik psaní krátkých slov s otevřenými slabikami rozpoznávání hlásky a slabiky rozklad slabik na hlásky rytmizace slov dodržování správného sezení při psaní správná vzdálenost očí od podložky používání zvedací pracovní desky využívání předepsaných optických pomůcek správný sklon sešitu přepis vlastního jména podle předlohy 	
 napsat hůlkovým písmem své jméno 		
	3. ROČNÍK	
žák by měl • dodržovat správné držení psacího náčiní	 rozvoj psychomotorických schopností a jemné motoriky, motivace k výuce psaní didaktické hry a uvolňovací cvičení, správné držení psacího náčiní – čmárání, kreslení, obkreslování 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace
 vyvodit písmena podle obrázků odlišovat délku samohlásek psát velká hůlková písmena 	 vyvození písmene podle obrázku - písmena s, t, j, y odlišování délky samohlásek ve slově cvičení fonematického sluchu sluchová cvičení vyhledávání slov a krátkých a dlouhých samohlásek, rytmizace psaní písmen S, T, J, Y, Ý psaní malých psacích písmen, velká 	
 psát a spojovat písmena a tvořit slabiky 	písmena jen pokud je zvládnou	

 zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním 	 (především ta, která se podobají těm malým) psaní slabik ze známých písmen psaní krátkých slov s otevřenými slabikami dodržování velikosti a rozdílů výšky písmen rozklad slabik na hlásky rozvoj slovní zásoby rytmizace slov rozpoznávání hlásky a slabiky dodržování správného sezení při psaní správná vzdálenost očí od podložky používání zvedací pracovní desky využívání předepsaných optických pomůcek správný sklon sešitu samostatné psaní vlastního jména 	
 napsat hůlkovým písmem své jméno 		

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1. ROČNÍK		

žák by měl		Osobnostní a sociální výchova -
 dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji vyvodit písmena podle plošných 	 rozvoj psychomotorických schopností, jemné motoriky, uvolňovací a průpravné cviky - příprava na psaní seznámení s Pichtovým strojem a jeho základní obsluhou seznámení s jednotlivými částmi stroje (válec a klávesnice) napisování jednotlivých bodů v pořadí 1 – 6 pojem plný znak přiřazování písmen k obrázkům 	Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace
reliéfních obrázků	p	
psát některá písmena	 orientace v šestibodu (figurkový, nýtkový) přípravná hmatová cvičení (třídění, navlékání, rozlišování hmatem, zasouvání a řazení kolíčků ve správném pořadí) seznámení s šestibodovou tabulkou 	
odlišovat délku samohlásek	(jednořádkovou) odlišování délky samohlásek ve slově (pomocí bzučáku)	
 spojovat písmena a tvořit slabiky 	cvičení fonematického sluchu rozpoznávání hlásky a slabiky	
 zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním 	 nácvik analýzy a syntézy slabik správné sezení při psaní hygiena rukou před psaním používání protiskluzové podložky 	
V/1 VI	2. ROČNÍK	
žák by měl • dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji	 seznámení s jednotlivými částmi stroje (válec a klávesnice) napisování jednotlivých bodů v pořadí 1 – 6 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace

 vyvodit písmena podle plošných reliéfních obrázků psát některá písmena odlišovat délku samohlásek 	 diktát příprava stroje na lavici sluchová analýza hlásek a, b, l, á, m nácvik současného stisku všech kláves (psaní plného znaku) střídavé psaní – plný znak, mezera nácvik psaní písmen a, b, l, á, m psaní známých písmen na jednořádkové písance (střídavé psaní plný znak a písmeno) 	
 spojovat písmena a tvořit slabiky 	 odlišování délky samohlásek ve slově (pomocí bzučáku) cvičení fonematického sluchu rozpoznávání hlásky a slabiky 	
 zvládat základní hygienické návyky 	 skládání slabik z písmen rozklad slabik na hlásky (sluchem) nácvik psaní slabik ba, la, ma, bá, lá, má správné sezení při psaní 	
	hygiena rukou před psaním	
	 používání protiskluzové podložky 3. ROČNÍK 	
žák by měl	J. NOONIN	Osobnostní a sociální výchova -
dodržovat správný prstoklad při psaní na Pichtově stroji	 procvičování obsluhy Pichtova stroje, upevňování naučených dovedností napisování různých kombinací bodů nastavení nového řádku 	Rozvoj schopností poznávání, Psychohygiena Komunikace
 vyvodit písmena podle plošných reliéfních obrázků psát některá písmena 	 posilování prstů rukou sluchová analýza hlásek k, u, p, e procvičování psaní plného znaku 	
·	procedural podri piriorio zriaka	

 odlišování délky samohlásek ve slově cvičení fonematického sluchu skládání slabik z písmen rozklad slabik na hlásky (sluchem) nácvik psaní slabik z probraných písmen správné sezení při psaní hygiena rukou před psaním používání protiskluzové podložky 		 cvičení fonematického sluchu skládání slabik z písmen rozklad slabik na hlásky (sluchem) nácvik psaní slabik z probraných písmen správné sezení při psaní hygiena rukou před psaním
--	--	--

Očekávané výstupy z RVP – 2. období

žák by měl

psát písmena, která umí číst opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova ovládat psaní hůlkového písma psát písmena a slabiky podle diktátu opsat číslice

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	4. ROČNÍK	
žák by měl		Osobnostní a sociální výchova -
 psát písmena, která umí číst 	 psaní známých písmen – opis, přepis, 	Rozvoj schopností poznávání,
	psaní podle nápovědy	Komunikace

 opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova ovládat psaní hůlkového písma psát písmena a slabiky podle diktátu 	 nácvik dalších grafomotorických prvků nácvik psaní písmen p, n, N, š, d spojování písmen do slabik psaní slabik složených ze známých písmen, které žáci zároveň čtou psaní jednoduchých slov složených ze známých písmen, psaní podle nápovědy psaní slabik s nově nacvičenými písmeny psaní do tabulky, na tabuli na velké formáty i do sešitů vpisování do řádků a na linku psaní hůlkového písma rozlišování hůlkového a psacího písma cvičení fonematického sluchu psaní písmen a slabik podle diktátu 	
opsat číslice	 orientace v textu, udržení linky určování číslic 1, 2, 3, 4, 5, napodobování tvarů, obtahování číslic 	
	5. ROČNÍK	
žák by měl		Osobnostní a sociální výchova -
 psát písmena, která umí číst opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova 	 psaní známých písmen – opis, přepis, psaní podle nápovědy nácvik psaní písmen z, k, b, c, C, r spojování písmen do slabik psaní slabik složených ze známých písmen, které žáci zároveň čtou 	Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
	 psaní jednoduchých slov složených ze známých písmen, psaní podle nápovědy psaní slabik a jednoduchých slov s nově nacvičenými písmeny psaní slov s otevřenou slabikou 	

 ovládat psaní hůlkového písma psát písmena a slabiky podle diktátu opsat číslice 	 psaní jednoslabičných slov oddělování slov čárkou určování počtu slov ve větě mezera mezi slovy psaní hůlkového písma rozlišování hůlkového a psacího písma orientace v textu, udržení linky opis textu psaného hůlkovým písmem cvičení fonematického sluchu psaní písmen a slabik podle diktátu opis čísel 1-5 nácvik psaní čísel 6-10, napodobování tvarů, obtahování číslic 	
	6. ROČNÍK	
 žák by měl psát písmena, která umí číst opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova 	 psaní známých písmen – opis, přepis, psaní podle nápovědy nácvik psaní písmen č, Č, h, ou, au, ž, Z, Ž psaní slabik a jednoduchých slov složených ze známých písmen psaní slabik a jednoduchých slov s nově nacvičenými písmeny velké písmeno na začátku věty a znaménko na konci věty opis psacího písma, přepis tištěného textu 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
 ovládat psaní hůlkového písma psát písmena a slabiky podle diktátu opsat číslice 	 opis psacino pisma, prepis tisteneno textu opis textu psaného hůlkovým písmem orientace v textu, udržení linky psaní písmen a slabik podle diktátu opis čísel 1-10 použití čísel ve větě 	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	4. ROČNÍK	
žák by měl		Osobnostní a sociální výchova -
 psát písmena, která umí číst na kolíčkové písance 	 upevňování orientace na šestibodu psaní známých písmen na jednořádkové písance 	Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
 psát na Pichtově stroji písmena a slabiky 	 postupný nácvik psaní dalších písmen v součinnosti se čtením - v, o, i, d psaní písmen na Pichtově stroji – řádek písmen bez mezer nebo plný znak-písmeno nebo písmeno-mezera 	
psát slabiky a jednoduchá slova	 nácvik zasouvání papíru do Pichtova stroje s dopomocí spojování písmen do slabik vynechání mezery mezi slabikami psaní dvojslabičných slov s otevřenou 	
 psát písmena na kolíčkové písance podle diktátu 	 slabikou cvičení fonematického sluchu psaní písmen podle diktátu – plný znak – písmeno nebo písmeno - mezera 	
5. ROČNÍK		
žák by měl ● psát písmena, která umí číst na kolíčkové písance	 upevňování orientace na šestibodu psaní známých písmen na jednořádkové písance 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace

 psát na Pichtově stroji písmena a slabiky psát slabiky a jednoduchá slova psát písmena na kolíčkové písance podle diktátu 	 postupný nácvik psaní dalších písmen v součinnosti se čtením s, t, z, h nácvik zasouvání papíru do stroje s dopomocí nácvik psaní slabik s probranými písmeny – slabika - mezera spojování písmen do slabik psaní dvojslabičných slov s otevřenou slabikou vynechání mezery mezi slovy psaní písmen podle diktátu 	
	6. ROČNÍK	
žák by měl • psát písmena, která umí číst na kolíčkové písance	 upevňovat orientaci v šestibodu psaní známých písmen na jednořádkové písance 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace
 psát na Pichtově stroji písmena a slabiky 	 postupný nácvik psaní dalších písmen v součinnosti se čtením í, j, c, n, r nácvik samostatného zasouvání papíru do stroje nácvik psaní slabik s probranými písmeny – slabika - mezera 	
psát slabiky a jednoduchá slov	 spojování písmen do slabik psaní dvojslabičných slov s otevřenou 	
 psát písmena na kolíčkové písance podle diktátu 	 slabikou psaní jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou vynechání mezery mezi slovy psaní písmen podle diktátu 	

Psaní pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu psaní je rozvíjet písemné dovednosti žáků s důrazem na správnost a uživatelskou schopnost psaní, naučit žáky psát jednoduché krátké texty a podporovat zájem žáků o psaní.

Průřezová témata:

Do předmětu psaní jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost (7. -10. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka psaní probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou, skupinová forma práce může být využita při diktátech.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.

K výuce jsou využívány sešity s různou šíří linek a psací potřeby se širokou stopou. U žáků s těžkým zrakovým postižením jsou používány při výuce psaní Braillova písma speciální pomůcky (např. třířádková písanka, Pichtův stroj apod.) K procvičování jemné motoriky a grafomotoriky jsou využívány speciální pomůcky a upravené pracovní listy.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se na řádku, na stránce a v sešitě (pracovním listu)
- opíše, přepíše a napíše podle diktátu jednoduchá slova a krátké věty
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích

vhodným způsobem motivuje žáky ke psaní

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- rozumí jednoduchému napsanému sdělení a reaguje na ně
- má povědomí o jednoduchých formách písemné komunikace
- vyjadřuje přiměřenou písemnou formou své potřeba a přání

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném písemném projevu
- kontroluje, zda žáci porozuměli obsahu napsaného sdělení

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj písemný projev

Strategie učitele:

• průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Očekávané výstupy z RVP

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. žák by měl

dbát na čitelný písemný projev psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu opsat slova a jednoduché věty napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy přepsat krátký jednoduchý text podepsat se psacím písmem (u žáků s jiným než těžkým zrakovým postiženým) napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru psát číslice i podle nápovědy

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	7. ROČNÍK	
žák by měl		Osobnostní a sociální výchova –
 dbát na čitelný písemný projev psát slabiky a jednoduchá slova i podle 	 zpřesňování tvarů písmen, individuální docvičování úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen zvyšování kvality a rychlosti psaní kontrola napsaného - správné umístění teček, háčků a čárek psaní slabik a jednoduchých slov podle 	Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
 diktátu opsat slova a jednoduché věty 	 psam slabik a jednoddchych slov podle diktátu nácvik psaní písmen f, g, ř, ch, Ch, E, I, J, H, K, P, B, R, Ř, T, F, S, Š, L, D, G nácvik psaní slabik a slov s naučenými písmeny rozvoj sluchové syntézy a analýzy, vytleskávání slabik, rytmizace, 	

 napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy přepsat krátký jednoduchý text podepsat se psacím písmem napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru psát číslice i podle nápovědy 	 grafické znázornění slov opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou velké písmeno na začátku věty znaménko za větou psaní nápisu k obrázku přepis krátké říkanky nebo písničky procvičování a vyhledávání písmen, ze kterých se skládá jméno nácvik psaní jména a příjmení psaní krátké korespondence, přání, pozdravu psaní číslic i podle nápovědy využití počtů psaní příkladů 	
	8. ROČNÍK	
žák by měl • dbát na čitelný písemný projev	 zpřesňování tvarů písmen, individuální docvičování úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen zvyšování kvality a rychlosti psaní kontrola napsaného - správné umístění teček, háčků a čárek 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
 psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu 	 psaní slabik a jednoduchých slov podle diktátu diktát snadných dvojslabičných slov nácvik psaní písmen ď, ť, ň a slabik di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě 	

 opsat slova a jednoduché věty napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy přepsat krátký jednoduchý text podepsat se psacím písmem napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru psát číslice i podle nápovědy 	 nácvik psaní slabik a slov s naučenými písmeny opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou velké písmeno na začátku věty znaménko za větou vyjádření děje na obrázku jednoduchou větou podle možností žáka psaní na PC přepis delší věty bez chyb podle předlohy přepis textu s využitím v ostatních předmětech psaní jména podle předlohy rozlišení jména a příjmení vyhledávání svého jména nácvik podpisu bez předlohy psaní adresy úprava psaného textu vyplňování jednoduchého dotazníku (dle schopností žáka a za pomoci) psaní číslic 1-100 i podle nápovědy psaní data 	
	vyhledávání číslic podle diktátu	
¥41, h., m. ¥1	9. ROČNÍK	Osehmeetní a sociální výskova
žák by měl ● dbát na čitelný písemný projev	 zvyšování kvality písma a rychlosti psaní psaní bez chyb, správná diakritika, rozdělování slov úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

 psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu opsat slova a jednoduché věty napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy přepsat krátký jednoduchý text podepsat se psacím písmem napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru psát číslice i podle nápovědy 	 procvičování méně používaných písmen docvičování obtížných spojů samostatný písemný projev psaní slabik a jednoduchých slov podle diktátu psaní vlastních jmen – velká písmena opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou psaní vlastních jmen – jména rodičů, sourozenců, spolužáků vyjádření přání či prosby přepsat delší větu bez chyb podle předlohy podle možností žáka psaní na PC přepis textu s využitím v ostatních předmětech podpis sešitů, učebnic, pracovních listů apod. nácvik psaní dopisu psaní pohlednice, přání k Vánocům, narozeninám apod. psaní nákupního seznamu psaní data narození psaní čísel v receptech a nákupních seznamech 	
žák by měl	IV. INCOMIN	Osobnostní a sociální výchova -
dbát na čitelný písemný projev	 zvyšování kvality písma a rychlosti psaní psaní bez chyb, správná diakritika, rozdělování slov úpravné a čitelné psaní, dodržování mezer mezi slovy 	Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost

 psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu opsat slova a jednoduché věty 	 dodržování velikosti a rozdílu výšky písmen procvičování méně používaných písmen docvičování obtížných spojů samostatný písemný projev nácvik psaní písmen x, X, w, W nácvik psaní slabik a slov s naučenými 	
	písmeny opis a přepis slov a jednoduchých vět, které žáci čtou mezery mezi slovy a větami	
 napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy přepsat krátký jednoduchý text 	 napsat a opsat složitější text s porozuměním psaného vyjádření přání či prosby 	
 podepsat se psacím písmem napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru psát číslice i podle nápovědy 	 podle možností žáka psaní na PC přepsat delší větu bez chyb podle předlohy přepis textu s využitím v ostatních předmětech samostatný podpis psacím písmem vyplnění jednoduchého dotazníku vedení deníku 	
	 samostatné psaní číslic do 100 i podle nápovědy psaní číslic na adresy, praktické využití znalostí 	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK		

 žák by měl samostatně připravit pomůcky na psaní umět napsat všechna probraná písmena psát slova na kolíčkové písance podle diktátu napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově 	 příprava kolíčkové písanky s kolíčky příprava Pichtova stroje nácvik samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení papíru psaní probraných písmen nácvik psaní písmen é, ů, č, š psaní jednoslabičných a jednoduchých dvojslabičných slov podle diktátu analýza hlásek 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
 stroji psát jednoduché věty na kolíčkové písance podle diktátu psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji 	 psaní jednoduchých vět podle diktátu zdokonalování obsluhy Pichtova stroje psaní jednoduchých slov podle diktátu oprava chybně napsaného písmene plným znakem na Pichtově stroji dodržování mezer mezi písmeny, slabikami, slovy procvičování dotiskování na Pichtově stroji 	
	8. ROČNÍK	
žák by měl • samostatně připravit pomůcky na psaní	 samostatná příprava a úklid Pichtova stroje procvičování samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
umět napsat všechna probraná písmena	papíru nácvik psaní do sloupce psaní probraných písmen nácvik psaní písmen ř, ž, f, g	

 psát slova na kolíčkové písance podle diktátu napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji 	 procvičení psaní nově probraných písmen a slabik a slov s těmito písmeny nácvik psaní trojslabičných slov s otevřenou slabikou psaní jednoduchých trojslabičných slov bez shluku souhlásek psaní velkých písmen na kolíčkové písance a na Pichtově psacím stroji (znak pro velké písmeno) psaní jména po jednotlivých písmenech na kolíčkové písance nebo Pichtově stroji psaní jednoduchých slov podle diktátu oprava chybně napsaného písmene plným znakem na Pichtově stroji dodržování mezer mezi písmeny, slabikami, slovy procvičování dotiskování na Pichtově stroji 	
	9. ROČNÍK	
žák by měl • samostatně připravit pomůcky na psaní	 samostatná příprava a úklid Pichtova stroje procvičování samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
 umět napsat všechna probraná písmena psát slova na kolíčkové písance podle diktátu napsat své jméno a příjmení na 	papíru procvičování psaní do sloupce psaní probraných písmen nácvik psaní písmen ch, ou, au, ě psaní slabik dě, tě, ně, di, ti, ni psaní dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou na konci	

 kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji psát jednoduché věty na kolíčkové písance podle diktátu psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji napsat jednoduchou větu podle diktátu na kolíčkové písance nebo na obouručním Pichtově psacím stroji 	 psaní dvojslabičných slov s uzavřenou slabikou na konci procvičování psaní jména na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji psaní krátkých vět psaní velkého písmena a tečky za větou psaní jednoduchých slov podle diktátu psaní krátkých vět psaní velkého písmena a tečky za větou oprava chybně napsaného písmene plným znakem na Pichtově stroji dodržování mezer mezi písmeny, slabikami, slovy procvičování dotiskování na Pichtově stroji vytvořit větu s daným slovem spočítat počet slov ve větě mezery mezi slovy začátek a konec věty (velké písmeno, tečka za větou) nácvik psaní čárky ve větě 	
	 nácvik psaní otazníku a vykřičníku 	
	10. ROČNÍK	
 žák by měl samostatně připravit pomůcky na psaní umět napsat všechna probraná písmena 	 samostatná příprava a úklid Pichtova stroje procvičování samostatného nasazení papíru, řádkování, podtržky a odtržení papíru nácvik psaní do sloupce 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Komunikace, Spolupráce a soutěživost
	psaní probraných písmen nácvik psaní písmen y, ú, ó, ý	

- napsat své jméno a příjmení na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji
- psát jednoduché věty na kolíčkové písance podle diktátu
- psát na Pichtově stroji jednoduchá slova nebo věty podle diktátu
- dbát na pečlivý písemný projev na kolíčkové písance nebo na Pichtově stroji
- napsat jednoduchou větu podle diktátu na kolíčkové písance nebo na obouručním Pichtově psacím stroji

- psaní slabik bě, pě, vě, mě
- psaní slov se skupinami dě, tě, ně, di, ti, ni, bě, pě, vě, mě
- procvičení psaní nově probraných písmen
- procvičení psaní vlastního jména
- psaní jména rodičů, sourozenců a spolužáků
- psaní krátkých vět
- psaní velkého písmena a znaménka za větou
- zdokonalování obsluhy Pichtova stroje
- psaní slov a vět podle diktátu
- zdokonalování písemného projevu
- individuální docvičení
- vytvořit větu s daným slovem
- spočítat počet slov ve větě mezery mezi slovy
- začátek a konec věty (velké písmeno, tečka za větou)
- procvičení psaní čárky ve větě
- procvičení psaní otazníku a vykřičníku

5.1.3. Vyučovací předmět : Řečová výchova

Vzdělávací oblast: Jazyková komunikace Vzdělávací obor: Řečová výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu Řečová výchova je osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjení komunikačních dovedností žáků, funkční dorozumívání s okolím pomáhající sociální integraci.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova Sebepoznání a sebepojetí (1. 3.roč.), Mezilidské vztahy (7. 10.roč.), Komunikace (1.- 3.roč., 4.- 6.roč., 7. 10.roč.), Hodnoty, postoje, praktická etika (7. 10.roč.), Spolupráce a soutěživost (4. 6.roč., 7. 10.roč.), Psychohygiena (4. 6.roč., 7. 10.roč.)
- Mediální výchova Vnímání mediálních sdělení, Interpretace reality a mediálních sdělení (7. 10.roč.)

Metody a formy práce:

Výuka předmětu Řečová výchova probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, žáci pracují individuálně, ve skupinách nebo frontálně. Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím, aktuálnímu zdravotnímu stavu a úrovni jeho vyjadřovacích schopností. Využívá metody speciálně pedagogické reedukace a kompenzace.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- používá termíny, znaky a symboly ve spojení konkrétními situacemi každodenního života
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky
- v případě potřeby využívá i alternativní formy komunikace

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti a naučených stereotypů
- nenechá se odradit nezdarem při řešení problému

- ví, na koho se může obrátit při řečení problémů
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhajuje svůj názor
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci
   Strategie učitele:
  - rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
  - podporuje žáky v samostatném verbálním projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- podporuje přátelské vztahy a dbá na dodržování pravidel vzájemného soužití
- vede žáky k adekvátnímu chování v reálných situacích

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

Strategie učitele:

• nacvičuje formy společenského styku a dbá, aby je žáci používali v denním životě

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- přijímá posouzení výsledků své práce
- respektuje pravidla práce v týmu

Strategie učitele:

- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili
- zapojuje žáky do práce ve skupině
- hodnotí práci žáků tak, aby je motivovala k další činnosti

Řečová výchova 1. stupeň

Očekávané výstupy z RVP – 1. období žák by měl

- reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- odpovídat na otázky slovem, větou
- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- popsat jednoduché obrázky
- reprodukovat krátký text podle otázek

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	1. OBDOBÍ	
Žák by měl: • reprodukovat jednoduché říkanky a básničky	 rozvíjet zvukové prostředky řeči rozvíjet fonematický sluch dechová a artikulační cvičení (zrcadlo, u nevidomých kontrola sluchem, odhmatáním) nápodoba jednoduchých pohybů při 	

sdělení a naslouchání	dechových a hlasových cvičeních • jednoduchá říkadla (s pohybem) • porozumění a odpověď • hry na otázku a odpověď (<i>Jak se jmenuješ?</i> apod.) • odpovídat na otázky slovem, větou • využití obrázků, příp. skutečných předmětů	OSV - Komunikace OSV - Sebepoznání a sebepojetí
 zvládnout koncentrovat se na poslech pohádek a krátkých příběhů 	 poslech říkanek a krátkých pohádek čtených či přednesených učitelem poslech nahrávek, příp. videa zpětná vazba na poslech otázkami, obrázkem, kresbou 	OSV - Komunikace
popsat jednoduché obrázky	 porozumět řeči návodnými otázkami k obrázku (<i>Ukaž…</i>) popsat jednoduché situační obrázky, příp. u nevidomých skutečné předměty či situace 	OSV - Komunikace
reprodukovat krátký text podle otázek	 vyprávět krátké pohádky a příběhy, příp. sestavit obrázkové příběhy reprodukce říkanek (i se zrakovou podporou) dramatizace jednoduché pohádky 	OSV - Komunikace

Očekávané výstupy z RVP – 2. období žák by měl

- reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy
- vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
- popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek
- domluvit se v běžných situacích
- zvládat slovní formy společenského styku pozdrav, prosba, poděkování
- dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
2. OBDOBÍ				
Žák by měl:				
 vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku 	 vyložit obrázkové příběhy s jednoduchým dějem, příp. u nevidomých podle poslechu vyprávět 			
 reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy 	 sledovat návaznost příběhu podle otázek řadit obrázky podle dějové posloupnosti se slovním doprovodem souvisle vyprávět krátké pohádky nebo příběhy vyprávět zážitky z víkendu, výletu, prázdnin, divadelního představení apod. 			
 vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek 	 jednoduchý popis lidského těla na sobě jednoduchý popis jiné osoby popis skutečného předmětu (hračky) popis obrázku 	OSV - Psychohygiena		
 popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek 	 nácvik komunikace v každodenních situacích vykání, tykání navození situací k nácviku pozdravu, omluvy, poděkování, prosby, přání k 			

 domluvit se v běžných situacích 	 narozeninám apod. konverzační cvičení v běžných životních situacích – v obchodě, u lékaře, na návštěvě, v tramvaji apod. 	OSV - Mezilidské vztahy
 zvládat základní komunikační pravidla – pozdrav, omluva, prosba, poděkování 		-
 dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká 		OSV - Mezilidské vztahy OSV - Komunikace OSV - Spolupráce a soutěživost

Řečová výchova 2. stupeň

Očekávané výstupy z RVP žák by měl

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
- používat věty se správnými gramatickými strukturami
- dbát na kulturu mluveného projevu
- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
- popsat děje, jevy a osoby na obrázcích
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	2. STUPEŇ	
Žák by měl: • dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost	 dechová a artikulační cvičení směřující ke správné výslovnosti (před zrcadlem, u nevidomých kontrola sluchem, odhmatáním) logopedické říkanky 	

 používat věty se správnými gramatickými strukturami 	 □rozšiřování slovní zásoby nácvik používání správných tvarů podle obrázků nebo situací (škola, do školy, ve škole, apod.) odpovídat celou větou tvoření vět všech typů větná intonace (Dej rozkaz pejskovi, Zeptej se maminky, apod.) 	
dbát na kulturu mluveného projevu	 recitace veršů dramatizace přiměřená hlasitost a správná intonace situační scénky (v obchodě, v dopravním prostředku, u lékaře, apod.) vyprávět podle obrázků, reprodukce slyšeného (scénky, události, zprávy apod.) 	
 komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace 	 popsat zážitky z víkendu, z výletu, z divadla apod. pojmenovat konkrétní pocity – chlad, horko, bolest, nálady apod. 	OSV - Komunikace OSV - Spolupráce a soutěživost
 popsat děje, jevy a osoby na obrázcích vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity 	 poslech četby nahrávky pohádek a příběhů sledování veřejného dění (přizpůsobené mentální úrovni žáka), poslech a interpretace aktuální události vypravování příběhů s návodnými otázkami či návodnými obrázky 	OSV - Mezilidské vztahy OSV - Hodnoty OSV - Sebepoznání a sebepojetí OSV - Psychohygiena
 převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení, příp.událost vyslechnutou 	podílet se na dramatizaci svou rolí naučit se text své role	

v médiích • dramatizovat jednoduchý příběh nebo	 zapojit se do příběhu přiměřený hlasový projev s použitím mimiky a gestikulace 	MV - Vnímání mediálních sdělení
pohádku		OSV - Komunikace OSV - Spolupráce a soutěživost

5.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.2.1. Vyučovací předmět: Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika

Matematika pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem vzdělávání v oblasti matematiky je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit jim tak matematickou gramotnost. Usilujeme o to, aby žák získal základy vzdělání s ohledem na jeho zdravotní stav, možnosti a individuální schopnosti.

Průřezová témata:

Do předmětu matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

• Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Spolupráce a soutěživost (1. – 6. ročník)

Metody a formy práce:

Formy a metody práce vycházejí z didaktických zásad přiměřenosti, posloupnosti a názornosti. Jednotlivé formy a metody práce rozvíjejí paměť, logické myšlení, grafomotorické schopnosti a jsou voleny s ohledem na věk a mentální úroveň žáků. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů. Při vyučovacím procesu učitel i žáci v maximální míře využívají všechny dostupné adekvátní učební pomůcky.

Výuka matematiky probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou. V geometrii jsou metody práce u dětí s těžkým zrakovým postižením přizpůsobeny jejich potřebám a možnostem, při výuce jsou využity především trojrozměrné pomůcky a speciální rýsovací souprava. Při výuce klademe důraz na manipulaci s předměty, hmatové rozpoznávání a praktické uplatnění. Některé úkoly v geometrii plní žáci s těžkým ZP pouze praktickým znázorněním.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- ovládá základy počítání
- používá učebnice a odpovídající pomůcky
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

• střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků

- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k počítání

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- · chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

přijímá hodnocení výsledků své práce a sám ohodnotí svou práci

Strategie učitele:

• průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do čtyř tematických okruhů – Řazení a třídění předmětů, Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a Základy geometrie.

Očekávané výstupy z RVP - 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ

žák by měl

orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole řadit předměty zleva doprava

třídit předměty podle velikosti, tvaru, obsahu (třídění barev zařadit dle zrakových možností žáků)

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

žák by měl

číst, psát a používat číslice v oboru do 6, numerace do 10 orientovat se v číselné řadě 1 až 10 sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 6 znát matematické pojmy + , – , = a umět je zapsat umět rozklad čísel v oboru do 6 psát číslice 1–6 i podle diktátu

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák by měl

používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 (dle zrakových možností žáků) uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

ZÁKLADY GEOMETRIE

žák by měl

poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	1. ROČNÍK		
 žák by měl orientovat se v pojmech všechno – nic, malý – velký orientovat se v prostoru – na začátku, na konci řadit předměty zleva doprava 	 orientace v pojmech všechno – nic, malý – velký orientace v prostoru – pojmy na začátku, na konci orientace na ploše řazení a pojmenování předmětů zleva doprava řazení předmětů podle předlohy a diktátu 	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova –
 třídit předměty podle velikosti, tvaru číst, psát a používat číslice v oboru do 2, numerace do 6 	 třídění předmětů podle velikosti – 2 prvky třídění podle tvaru – 2 prvky pojem čísla 1, 2 	Číslo a početní operace	Vnímání mediálních sdělení
 orientovat se v číselné řadě 1 až 2 sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 2 	 čtení a psaní číslic 1, 2 numerace do 6 přiřazování čísel k prvkům a naopak orientace v číselné řadě 1-2 (vzestupná, sestupná) sčítání a odčítání s názorem v oboru do 2 		
 znát matematické pojmy + , – , = umět rozklad čísel v oboru do 2 psát číslice 1–2 i podle diktátu 	 manipulace s počítadlem porozumění matematickým pojmům +, -, = (a, bez, je) rozklad čísel v oboru do 2 psaní číslic 1 a 2 podle nápovědy a 		

 modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, kruh) rozlišit základní geometrické tvary 	 podle diktátu orientace v prostoru a na ploše poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh třídění geometrických tvarů – čtverec, kruh rozlišování geometrických tvarů – 	Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	
na různých předmětech	čtverec, kruh na různých předmětech 2. ROČNÍK		
V/1 1 VI	2. RUCNIK		T
 žák by měl orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký orientovat se v prostoru –vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole, řadit předměty zleva doprava 	 orientace v pojmech všechno – nic, malý – velký, hodně – málo orientace v prostoru – vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole orientace na ploše řazení a pojmenování předmětů zleva doprava řazení předmětů podle předlohy a diktátu 	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost
 třídit předměty podle velikosti, tvaru číst, psát a používat číslice v oboru do 4, numerace do 6 	 třídění předmětů podle velikosti – 3 prvky třídění podle tvaru – 3 prvky pojem čísla 3, 4 čtení a psaní číslic 3, 4 numerace do 6 přiřazování čísel k prvkům a naopak 	Číslo a početní operace	Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení
 orientovat se v číselné řadě 1 až 4 	 orientace v číselné řadě 1- 4 		

 (vzestupná, sestupná) sčítání a odčítání s názorem v oboru do 4 manipulace s počítadlem 	
 čtení matematických pojmů +, -, = 	
 psaní číslic 1 - 4 podle nápovědy a 	
 použití výrazů nahoře-dole, vpředu- vzadu 	Závislosti, vztahy a práce s daty
 orientace v prostoru a na ploše 	
 orientace v jednoduché tabulce v oboru do 4 	
poznávání mincí 1 Kč, 2 Kč manipulace s drobnými mincemi	
 poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník třídění geometrických tvarů – 	Základy geometrie
 rozlišování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník na různých 	
předmětech <ul> porovnávání délky dvou výrazně odlišných předmětů přikládání dvou předmětů vedle 	
	 sčítání a odčítání s názorem v oboru do 4 manipulace s počítadlem čtení matematických pojmů +, -, = (a, bez, je) rozklad čísel v oboru do 4 psaní číslic 1 - 4 podle nápovědy a podle diktátu použití výrazů nahoře-dole, vpředuvzadu orientace v prostoru a na ploše orientace v jednoduché tabulce v oboru do 4 poznávání mincí 1 Kč, 2 Kč manipulace s drobnými mincemi hra na obchod poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník třídění geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník rozlišování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník na různých předmětech porovnávání délky dvou výrazně

	sebe – rozlišování délky předmětů, určování kratší – delší		
 žák by měl orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole řadit předměty zleva doprava třídit předměty zleva doprava číst, psát a používat číslice v oboru do 6, numerace do 10 orientovat se v číselné řadě 1 až 10 sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 6 	 určování kratší – delší 3. ROČNÍK orientace v pojmech všechno – nic, malý – velký, hodně – málo, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký orientace v prostoru – pojmy na začátku, na konci, nahoře, dole, vedle, nad, pod, před, za orientace na ploše řazení a pojmenování předmětů zleva doprava řazení předmětů podle předlohy a diktátu umísťování předmětů podle předlohy a diktátu třídění předmětů podle dané vlastnosti tvoření skupin prvků pojem čísla 5, 6 čtení a psaní číslic 5, 6 numerace do 10 přiřazování čísel k prvkům a naopak orientace v číselné řadě 1- 10 (vzestupná, sestupná) sčítání a odčítání s názorem v 	Řazení a třídění předmětů Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení
 znát matematické pojmy + , – , = a umět je zapsat 	oboru do 6 manipulace s počítadlem čtení a psaní matematických pojmů		

 umět rozklad čísel v oboru do 6 	+, −, = (a, bez, je) • rozklad čísel v oboru do 6		
 psát číslice 1–6 i podle diktátu 	 psaní číslic 1 - 6 podle nápovědy a podle diktátu 		
 používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu modelovat jednoduché situace 	 použití výrazů pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu vytváření jednoduchých situací 	Závislosti, vztahy a práce s daty	
podle pokynů a s využitím pomůcek	podle pokynů s využitím různých pomůcek		
 doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 (dle zrakových možností žáků) 	 orientace a doplňování v jednoduché tabulce v oboru do 10 		
 uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi 	 poznávání mincí 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč manipulace s drobnými mincemi hra na obchod 		
 poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) 	 poznávání a pojmenování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník třídění geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník 	Základy geometrie	
 rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech 	 rozlišování geometrických tvarů – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník na různých předmětech 		
 porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší 	 porovnávání délky dvou a více předmětů 		
	 přikládání dvou a více předmětů vedle sebe – rozlišování délky 		
	předmětů, určování kratší – delší		
	 řazení předmětů podle velikosti 		

Očekávané výstupy z RVP - 2. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ

žák by měl

orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší

rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed
orientovat se na ploše

porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků třídit předměty podle pořadí ve skupinách

přiřazovat předměty podle číselné řady

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

žák by měl

číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku psát čísla do 100 zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku

zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák by měl

používat výrazy vpravo – vlevo rozlišovat pojmy rok, měsíc, den určit čas s přesností na celé hodiny znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20 uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

ZÁKLADY GEOMETRIE

žák by měl

kreslit křivé a přímé čáry poznat rozdíl mezi čárou a přímkou používat pravítko při rýsování přímek změřit délku předmětu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA			
4. ROČNÍK						
 žák by měl orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší rozlišovat vlevo – vpravo orientovat se na ploše porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků 	 orientace v pojmech větší- menší, kratší-delší rozlišování pojmů vlevo-vpravo orientace na ploše – vlevo- vpravo přiřazování čísel k odpovídajícímu počtu prvků a naopak tvoření souboru o daném 	Řazení a třídění předmětů	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení			
 třídit předměty podle pořadí ve skupinách přiřazovat předměty podle číselné řady 	 počtu prvků porovnávání množství třídění předmětů podle pořadí ve skupinách určování počtu předmětů a 					
 číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 20 umět rozklad čísel do 10 sčítat a odčítat s názorem do 10 	 přiřazování k danému číslu a naopak čtení a psaní číslic 0-10 orientace na číselné ose do 10 numerace do 20 rozklad čísel do 10 s názorem sčítání a odčítání do 10 s názorem 	Číslo a početní operace				

 zapsat jednoduché příklady v 	 manipulace s počítadlem 		
oboru do 10 podle diktátu	zápis jednoduchých příkladů		
	v oboru do 10 podle diktátu		
řešit jednoduché slovní úlohy	zápis matematických zaprápak k z podla diktáty	Závislosti, vztahy a	
resit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru	znamének +, -, = podle diktátu	práce s daty	1
do 10	 řešení jednoduchých slovních úloh v oboru do 10 	prace e daty	
 používat výrazy vpravo – vlevo 	řešení úloh na orientaci		
 rozlišovat pojmy měsíc, den 	v prostoru		
 určit čas s přesností na celé 	 orientace v čase – den, měsíc 		
hodiny	 orientace v čase – ráno, 		
	poledne, večer		
doplňovat jednoduché tabulky	 orientace a doplňování 	Základy geometrie	
posloupnosti čísel do 10	v jednoduché tabulce v oboru	Zamady goomotrie	
 uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s 	do 10		
penězi	 počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč 		
perioz.	 manipulace s drobnými 		
 kreslit křivé a přímé čáry 	mincemi		
	 hra na obchod 		
	 grafomotorická a uvolňovací 		
 používat pravítko při rýsování 	cvičení		
čar	 nácvik kreslení křivé a přímé 		
	čáry		
	 seznámení s pravítkem a jeho funkcemi 		
	funkcemi nácvik správného držení		
	rýsovacího náčiní		
	5. ROČNÍK		
žák by měl	-	Řazení a třídění	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj
 orientovat se v pojmech větší 	 orientace v pojmech větší- 		schopností poznávání, Šebepoznání a

 menší, kratší – delší, širší – užší rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed orientovat se na ploše porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků třídit předměty podle pořadí ve skupinách přiřazovat předměty podle číselné řady číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 10 i na číselné ose, numerace do 20 umět rozklad čísel do 15 bez přechodu přes desítku sčítat a odčítat s názorem do 15 s přechodem přes desítku zapsat jednoduché příklady v 	menší, kratší-delší, širší-užší rozlišování pojmů vlevo- vpravo, uprostřed orientace na ploše – vlevo- vpravo, uprostřed přiřazování čísel k odpovídajícímu počtu prvků a naopak tvoření souboru o daném počtu prvků porovnávání množství třídění předmětů podle pořadí ve skupinách určování počtu předmětů a přiřazování k danému číslu a naopak čtení a psaní číslic 0-15 orientace na číselné ose do 15 numerace do 20 rozklad čísel do 15 bez přechodu přes desítku s názorem sčítání a odčítání s názorem do 15 s přechodem přes desítku manipulace s počítadlem	Číslo a početní operace	sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení
 zapsat jednoduché příklady v oboru do 15 podle diktátu řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 15 používat výrazy vpravo – vlevo 		Závislosti, vztahy a práce s daty	

 rozlišovat pojmy rok, měsíc, den určit čas s přesností na celé hodiny znát základní jednotku délky metr doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 15 uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi kreslit křivé a přímé čáry poznat rozdíl mezi čárou a přímkou používat pravítko při rýsování přímek změřit délku předmětu 	v modelových situacích orientace v čase – den, měsíc, rok orientace v čase - určování času na celé hodiny základní jednotka délky - metr měření, použití v modelových situacích orientace a doplňování v jednoduché tabulce v oboru do 15 poznávání mince 10 Kč počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč manipulace s drobnými mincemi hra na obchod kreslení křivé a přímé čáry pojem přímka porovnávání přímky a čáry nácvik rýsování přímky podle pravítka orientace na pravítku – určování začátku a konce, čtení číslic	Základy geometrie	
	6. ROČNÍK		
žák by měl		<u> </u>	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj
 orientovat se v pojmech větší menší, kratší – delší, širší – užší 	třídění předmětů podle daných vlastností procvičování pojmů vlevo-	Řazení a třídění předmětů	schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena,

 rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed 	vpravo, uprostřed • procvičování orientace na ploše – vlevo-vpravo,		Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost
 orientovat se na ploše 	uprostřed ● přiřazování čísel		Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení
 porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků 	 k odpovídajícímu počtu prvků a naopak tvoření souboru o daném počtu prvků porovnávání množství 		Vilinaii inculaiilicii suciciii
 třídit předměty podle pořadí ve skupinách přiřazovat předměty podle číselné řady 	 třídění předmětů podle pořadí ve skupinách určování počtu předmětů a přiřazování k danému číslu a naopak 	Číslo a početní	
 číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku sčítat a odčítat s názorem do 10 	 čtení a psaní číslic 0-20 orientace na číselné ose do 20 numerace do 100 rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku s názorem sčítání a odčítání s názorem do 20 s přechodem přes desítku 	operace	
 psát čísla do 100 zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 používat výrazy vpravo – vlevo 	 manipulace s počítadlem psaní čísel do 100 zápis jednoduchých příkladů v oboru do 20 podle diktátu řešení jednoduchých slovních úloh v oboru do 20 nácvik pojmů vpravo-vlevo 	Závislosti, vztahy a práce s daty	

|--|

Matematika pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem vzdělávání v oblasti matematiky je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožnit jim tak matematickou gramotnost. Usilujeme o to, aby žák získal základy vzdělání s ohledem na jeho zdravotní stav, možnosti a individuální schopnosti.

Průřezová témata:

Do předmětu matematika jsou zařazena tato průřezová témata:

• Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Spolupráce a soutěživost (7. – 10. ročník)

Metody a formy práce:

Formy a metody práce vycházejí z didaktických zásad přiměřenosti, posloupnosti a názornosti. Jednotlivé formy a metody práce rozvíjejí paměť, logické myšlení, grafomotorické schopnosti a jsou voleny s ohledem na věk a mentální úroveň žáků. Proto jsou žáci vyučováni podle individuálních vzdělávacích plánů.Při vyučovacím procesu učitel i žáci v maximální míře využívají všechny dostupné adekvátní učební pomůcky.

Výuka matematiky probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, většinou individuální formou. V geometrii jsou metody práce u dětí s těžkým zrakovým postižením přizpůsobeny jejich potřebám a možnostem, při výuce jsou využity především trojrozměrné pomůcky a speciální rýsovací souprava. Při výuce klademe důraz na manipulaci s předměty, hmatové rozpoznávání a praktické uplatnění. Některé úkoly v geometrii plní žáci s těžkým ZP pouze praktickým znázorněním.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- ovládá základy počítání
- používá učebnice a odpovídající pomůcky
- používá matematické termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního život
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k počítání

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty a obrazové materiály

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném projevu

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- přijímá hodnocení výsledků své práce a sám ohodnotí svou práci Strategie učitele:
  - průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

• nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích

• motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen do tří tematických okruhů – Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a Základy geometrie.

Očekávané výstupy z RVP

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

žák by měl

psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 orientovat se na číselné ose sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy pracovat s kalkulátorem

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák by měl

znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu zvládat početní úkony s penězi orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zrakových možností žáků)

ZÁKLADY GEOMETRIE

žák by měl

umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami používat základní geometrické pojmy znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit měřit a porovnávat délku úsečky poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	7. ROČNÍK		
 žák by měl psát, číst a používat čísla v oboru do 100 orientovat se na číselné ose sčítat a odčítat dvojciferné a jednociferné číslo do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru používat násobkové řady 10 a 2 s pomocí tabulky umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času zvládat početní úkony s penězi orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zrakových možností žáků) 	 čtení a psaní číslic 0 -100 orientace na číselné ose v oboru do 100 sčítání a odčítání dvojciferného a jednociferného čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru používání násobkové řady 10 a 2 s pomocí tabulky řešení jednoduchých slovních úloh použití základních jednotek délky, hmotnosti a času v praktických úlohách poznávání mince 50 Kč počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč jednoduché slovní úlohy s pojmy dražší - levnější hra na obchod praktické vyvození pojmu polovina určování času s přesností na půlhodinu doplnění údajů do jednoduché tabulky 	Číslo a početní operace Závislosti, vztahy a práce s daty Základy geometrie	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Enviromentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí

 umět zacházet se základními 	 procvičování správného držení a 		
rýsovacími pomůckami a potřebami	použití rýsovacího náčiní - pravítko		
 používat základní geometrické 	 používání pojmu přímka 		
pojmy			
 znázornit a pojmenovat základní 	 rozlišování a pojmenování 		
rovinné útvary	základních geometrických tvarů –		
·	kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník		
 rozeznat přímku a umět jí narýsovat 	 procvičování rýsování přímky 		
	8. ROČNÍK		
žák by měl			
 psát, číst a používat čísla v oboru 	 čtení a psaní číslic 0 -100 	Číslo a početní	Osobnostní a sociální
do 100	otom a poam ciono o 100	operace	výchova - Rozvoj schopností
 orientovat se na číselné ose 	 orientace na číselné ose v oboru do 		poznávání, Sebepoznání a
Shortevat so ha sissino see	100		sebepojetí, Seberegulace a
 sčítat a odčítat písemně dvojciferná 	 sčítání a odčítání písemně 		sebeorganizace,
čísla do 100 bez přechodu přes	dvojciferných čísel do 100 bez		Psychohygiena,
desítku s použitím názoru	přechodu přes desítku s použitím		Poznávací schopnosti,
destiku s použitiin nazoru	názoru		Spolupráce a soutěživost
noužívat pásahkovau řadu F			
 používat násobkovou řadu 5 	používání násobkové řady 5 pomocí tohulky		Mediální výchova –
¥4	s pomocí tabulky		Vnímání mediálních sdělení
umět řešit praktické početní příklady	 řešení jednoduchých slovních úloh 		Viiiiiaiii iiicalaiiiioii sacioiii
a jednoduché slovní úlohy			Environmentální výchova –
 pracovat s kalkulátorem 	seznámení s kalkulátorem a jeho		Ekosystémy,
	základními funkcemi		Základní podmínky života,
	 psaní čísel na kalkulátoru podle 		Lidské aktivity a problémy
	diktátu	Závislosti, vztahy	životního prostředí
 znát a užívat základní jednotky 	 seznámení se základní jednotkou 	a práce s daty	Zivotililo prostredi
délky, hmotnosti, času, objemu	objemu – litr	a prace 3 daty	
	 měření objemu – použití 		
	v modelových situacích		
	 použití základních jednotek délky, 		
	•		

 zvládat početní úkony s penězi orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny doplňovat údaje v jednoduché tabulce (dle zrakových možností žáků) umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami používat základní geometrické pojmy znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary rozeznat přímku a bod, umět je narýsovat a označit bod poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa 	hmotnosti, času a objemu v praktických úlohách • počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč • jednoduché slovní úlohy s pojmy dražší - levnější • hra na obchod • procvičování určování času s přesností na půlhodinu • doplnění údajů do jednoduché tabulky • procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní - pravítko • seznámení s rýsovací soupravou • seznámení s pojmem bod • používání pojmů přímka a bod • procvičování rozlišování a pojmenování základních geometrických tvarů – kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník • procvičování rýsování přímky • nácvik rýsování bodu – bod v prostoru, bod na přímce • označení bodu • seznámení s koulí a krychlí • pojmenování a rozlišování koule a krychle	Základy geometrie	
žák by měl			
ZOK DV MOL		l .	1

 psát, číst a používat čísla v oboru do 100 	 čtení a psaní číslic 0 -100 	Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností
 orientovat se na číselné ose 	 orientace na číselné ose v oboru do 100 		poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a
sčítat a odčítat písemně dvojciferná	 procvičování sčítání a odčítání 		sebeorganizace,
čísla do 100 bez přechodu přes	písemně dvojciferných čísel do 100		Psychohygiena, Poznávací schopnosti,
desítku s použitím názoru	bez přechodu přes desítku s použitím názoru		Spolupráce a soutěživost
 používat násobkové řady 2, 5, 10 s 	 procvičování používání 		Madiální výchova
pomocí tabulky	násobkových řad 2, 5, 10 s pomocí tabulky		Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení
umět řešit praktické početní příklady	 řešení jednoduchých slovních úloh 		Environmentální výchova –
a jednoduché slovní úlohy	- ¥'/4'' 1¥'/4'' - 400		Ekosystémy,
pracovat s kalkulátorem	 sčítání a odčítání v oboru do 100 s pomocí kalkulátoru 		Základní podmínky života,
 znát a užívat základní jednotky 	 použití základních jednotek délky, 	Závislosti, vztahy	Lidské aktivity a problémy
délky, hmotnosti, času, objemu	hmotnosti, času a objemu v praktických úlohách	a práce s daty	životního prostředí
 zvládat početní úkony s penězi 	 seznámení s bankovkou 100 Kč 		
	 počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 		
	10 Kč, 20 Kč, 50 Kč a bankovkou 100 Kč		
	 jednoduché slovní úlohy s pojmy dražší - levnější 		
	 hra na obchod 		
 orientovat se v čase – digitální 	 seznámení se s digitálním zápisem 		
hodiny	času a pojmem minuta		
	určování času na digitálních to a digitálních		
doplňovat údaje v jednoduché	hodinách		
tabulce (dle zrakových možností	 doplnění údajů do jednoduché tabulky 	74140 4	
žáků)	labulky	Základy geometrie	

 umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami používat základní geometrické pojmy rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit měřit a porovnávat délku úsečky poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa 	 procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní - pravítko nácvik práce s rýsovací soupravou seznámení s pojmem úsečka, začátek a konec úsečky používání pojmů přímka, bod, úsečka nácvik rýsování úsečky a jejího označení rozlišování přímky a úsečky měření úsečky pomocí pravítka v cm porovnávání délky dvou úseček seznámení s válcem pojmenování a rozlišování koule, krychle a válce 		
	10. ROČNÍK		
žák by měl			
 psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 	 čtení a psaní číslic 0 -100 nácvik čtení a psaní číslic po 100 do 1000 numerace do 1000 po 100 orientace na číselné ose v oboru do 100 	Číslo a početní operace	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena,
 orientovat se na číselné ose sčítat a odčítat písemně dvojciferná 	 100 orientace na číselné ose po jedné v oboru do 100 orientace na číselné ose po stovkách do 1000 procvičování sčítání a odčítání 		Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení

 čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky umět řešit praktické početní příklady 	písemně dvojciferných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru procvičování používání násobkových řad 2, 5, 10 s pomocí tabulky řešení jednoduchých slovních úloh		Enviromentální výchova – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí
a jednoduché slovní úlohy • pracovat s kalkulátorem	 sčítání a odčítání v oboru do 100 		
 znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu zvládat početní úkony s penězi 	s pomocí kalkulátoru použití základních jednotek délky, hmotnosti, času a objemu seznámení s bankovkami 200 Kč, 500 Kč, 1000 Kč počítání s mincemi 1 Kč, 2 Kč, 5 Kč, 10 Kč, 20 Kč, 50 Kč a bankovkou 100 Kč porovnávání hodnoty bankovek hra na obchod	Závislosti, vztahy a práce s daty	
 orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny doplňovat údaje v jednoduché 	 seznámení s pojmy čtvrt a třičtvrtě a jejich zobrazení na analogových a digitálních hodinách používání budíku doplnění údajů do jednoduché tabulky 		
tabulce (dle zrakových možností žáků) umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami používat základní geometrické	 procvičování správného držení a použití rýsovacího náčiní – pravítko, rýsovací souprava 	Základy geometrie	
pojmy ulitarizáti pojmenovat základní	 seznámení s pojmem polopřímka jejím znázorněním 		

rovinné útvary	procvičování pojmů bod, přímka,
 měřit a porovnávat délku úsečky 	úsečka • měření úsečky pomocí pravítka
	v cm
 poznat a pojmenovat základní 	porovnávání délky dvou a více úseček
geometrická tělesa	procvičování rozlišování koule,
	krychle a válce

5.3. Vzdělávací oblast : Informační a komunikační technologie

5.3.1. Vyučovací předmět : Informatika

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie Vzdělávací obor: Informační a komunikační technologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Předmět je vyučován od 4. ročníku do 10. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v počítačové učebně současně v celé třídě s individuálním přístupem k jednotlivým žákům podle ročníku a individuálních možností.

b) Obsahem předmětu Informatika je:

- zvládnutí základní obsluhu počítače zapnutí, vypnutí
- zvládnutí základní orientace na klávesnici hmatem
- zvládnutí psaní některých písmen na klávesnici
- za pomoci zvládnutí základních dovedností při užití počítače jako kompenzační pomůcky určené k čtení a
  psaní černotiskových textů. Při práci využít náhradní smysly ke kompenzaci zrakové nedostatečnosti (podle
  typu vady):
  - zvětšení obrazu (pro slabozraké)
  - zvětšení obrazu s hlasovou podporou (pro žáky se zbytky zraku)
  - zpřístupnění alternativním způsobem, tj. sluchem
- dodržování zdravotních a bezpečnostních pravidel při práci s výpočetní technikou

Průřezová témata: -Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace

Mediální výchova – vnímání mediálních sdělení

b) Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

Učíme žáky využívat návykové stereotypy učení.

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáky k řešení problémů žádostí o pomoc.

Kompetence komunikativní

Učíme žáky rozumět hlasovému výstupu počítače, u slabozrakých chápat obrázky.

Kompetence sociální a personální

Směřujeme žáky k orientaci v prostředí, ve kterém žijí

Kompetence pracovní

Vedeme žáky k práci podle naučeného postupu, plnění zadaných jednoduchých úkolů podle instrukcí

Vzdělávací obsah

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými.

Vzhledem k různému stupni zrakového, mentálního a dalšího postižení a z toho vyplývajících možností a potřeb jednotlivých žáků je plán pouze orientační. Každý žák bude postupovat individuálně podle plánu vypracovaného pro něj učitelem.

Očekávané výstupy z RVP - 1. stupeň

Žák by měl

- zvládat zapnutí a vypnutí počítače
- zvládnout vyhledání a použití některých kláves
- rozumět jednotlivým slovům za pomoci hlasového výstupu, slabozrací pochopit obrázek
- dodržovat pravidla při práci s výpočetní technikou

Očekávané výstupy z RVP - 1. Stupeň

Žák by měl

- zvládat psaní jednoduchých slov popř. jednoduchých vět
- za pomoci zvládat práci se speciálním SW pro zrakově postižené
- orientovat se v napsaném textu
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou
- zvládat základní funkce dalších elektronických pomůcek pro zrakově postižené

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
1. stupeň (5. a 6. ROČNÍK)					
Žák(yně) by měl(a) - ukazovat na PC a pojmenovat základní části HW – monitor, klávesnice popř. myš - umět zapnout počítač - zvládnout základní orientaci na klávesnici – vpravo, vlevo, dole, nahoře a umět použít některé klávesy,	Základní části a popis počítače Zásady bezpečnosti práce Klávesnice-správná poloha rukou Rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky Nácvik porozumění hlasového výstupu Vnitřní řád pracovny	Základy práce s počítačem			

napsat některá písmena - respektovat pravidla bezpečné práce					
2. stupeň (7. až 10. ROČNÍK)					
Žák(yně) by měl(a) - umět zapnout a vypnout počítač - za pomoci učitele pracovat se speciálním programem pro ZP podle typu postižení - zvládat psaní jednoduchých slov a vět - umět použít další potřebné klávesy ve speciálním programu pro ZP - zvládnout základní funkce mobilního telefonu - znát některá přídavná zařízení počítače a jejich účel - zvládat základní způsoby elektronické komunikace	Zapínání a vypínání počítače Hygiena a bezpečnost práce Nácvik psaní Nácvik čtení za použití speciálního SW Nácvik použití dalších potřebných kláves Jednoduché funkce mobilního telefonu	Základy práce s počítačem	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – komunikace Mediální výchova – vnímání mediálních sdělení		

5.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.4.1. Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vzdělávací obor: Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu

V rámci vyučovacího předmětu Člověk a jeho svět žáci získávají základní poznatky o sobě samých, o svém nejbližším okolí, o okolním světě, o životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Učí se na základě pozorování, napodobování a vlastních praktických

zkušeností správně pojmenovávat předměty a správně pojmenovávat a chápat jevy a situace. Nové poznatky a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Při výuce si žáci osvojují dovednosti potřebné k řešení různých životních situací a k samostatnější orientaci v okolním světě

a) Obsahové, organizační a časové vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Předmět je vyučován v prvních šesti ročnících a je členěn na 1. období

(1. − 3. ročník) a 2. období (4. − 6. ročník).

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů: **Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a zdraví.**

Při výuce je kladen důraz na využití poznatků v praktickém životě a manipulaci s běžnými předměty, které nás obklopují. Učitel vede vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žák se učí pozorovat a pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemných vztahy a souvislosti. Poznává sebe i nejbližšího okolí. Seznamuje se s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Část výuky, zejména při pobytových akcích, je realizována v přírodě.

.Průřezová témata:

Do předmětu Člověk a jeho svět jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání

- sebepoznání, sebepojetí

Sociální rozvoj – mezilidské vztahy

Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Environmentální výchova – ekosystémy

Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola

Vzdělávací obsah a ročníkové výstupy z RVP ZŠS za I. období:

Místo, kde žijeme

- -žák by měl zvládnout orientaci ve třídě (1. 3. ročník)
- -žák by se měl orientovat v budově školy (2. 3. ročník)
- -žák by měl znát svůj denní režim (1. 3. ročník)

Lidé kolem nás

- -žák by měl znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišovat blízké příbuzenské vztahy (1. 3. ročník)
- -žák by měl znát své učitele a spolužáky (1. 3. ročník)

- -žák by měl mít osvojené základy společenského chování (1. 3. ročník)
- -žák by měl projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům (2. 3. ročník)
- -žák by měl pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti (3. ročník)
- -žák by měl vědět jak se chovat při setkání s neznámými lidmi (1. 2. ročník)

Lidé a čas

- -žák by měl zvládnout jednoduchou orientaci v čase (1. 3. ročník)
- -žák by měl znát rozvržení svých denních činností (1. 2. ročník)
- -žák by měl rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (3. ročník)
- -žák by měl znát některé sportovní aktivity spjaté s ročním obdobím (1. 3. ročník)
- -žák by se měl seznámit s tradicemi Vánoc a Velikonoc (1. 3. ročník)

Rozmanitost přírody

- -žák by měl popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (1. 3. ročník)
- -žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat (1. 3. ročník)
- -žák by měl pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny a poznat rozdíly mezi dřevinami a bylinami (1. 3. ročník)
- -žák by měl uplatňovat základní zásady chování v přírodě (1. 3. ročník)
- -žák by se měl znát některé sportovní aktivity spjaté s ročním obdobím (1. 3. ročník)

Člověk a zdraví

- -žák by měl uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobsluhu (1. 3. ročník)
- -žák by měl dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (1. 3. ročník)
- -žák by měl uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem (2., 3. ročník)
- -žák by měl pojmenovat hlavní části lidského těla (2., 3. ročník)
- -žák by měl dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity (1. 3. ročník)

Vzdělávací obsah a ročníkové výstupy z RVP ZŠS za II. období:

Místo, kde žijeme

- -žák by měl zvládnout orientaci ve třídě a orientovat se v budově školy (4. 6. ročník)
- -žák by měl poznávat okolí školy (4. 6. ročník)
- -žák by měl znát svůj denní režim, své spolužáky a některé školní pomůcky (4. 6. ročník)

- -žák by měl umět sdělit základní informace o rodině a bydlišti (adresa, telefon) (4.- 6. ročník)
- -žák by měl pojmenovat dopravní prostředky a chápat jejich význam (5. ročník)
- -žák by se měl seznámit s hodnotou peněz, chápat směnu zboží za peníze (4. 5. ročník)
- -žák by měl znát některé obchody a zboží, které se v nich prodává (4. 5. ročník)
- -žák by si měl osvojit základní poznatky o České republice (5. 6. ročník)
- -žák by měl získat základní poznatky o průmyslu a zemědělství v ČR (6. ročník)
- -žák by měl znát tvar zeměkoule a chápat Českou republiku jako součást planety Země (5. 6. ročník)

Lidé kolem nás

- -žák by měl znát role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišovat blízké příbuzenské vztahy (4. 6. ročník)
- -žák by se měl umět představit, vyjádřit své záliby (4. 6. ročník)
- -žák by měl znát své učitele a spolužáky, zaměstnance školy (4. 6. ročník)
- -žák by měl mít osvojené základy společenského chování a měl by vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi (4. 6. ročník)
- -žák by měl projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům (4. 6. ročník)
- -žák by měl pojmenovat nejběžnější povolání a pracovní činnosti, znát některé pracovní pomůcky (4. 6. ročník)
- -žák by se měl seznámit s některými lidskými vynálezy (6. ročník)
- -žák by měl vyprávět o zážitcích z uplynulých letních prázdnin (5. 6. ročník)
- -žák by měl znát některé sportovní aktivity spjaté s ročním obdobím (4. 6. ročník)

Lidé a čas

- -žák by měl zvládnout orientaci v čase (4. 6. ročník)
- -žák by měl znát rozvržení svých denních činností (4. 6. ročník)
- -žák by se měl chápat časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok (4. 6. ročník)
- -žák by se měl učit znát hodiny a čas (6. ročník)
- -žák by měl rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (4. 6. ročník)
- -žák by měl znát význam kalendáře a svátků (4. 6. ročník)
- -žák by měl pravidelně sledovat počasí (4. 6. ročník)

Rozmanitost přírody

- -žák by měl popsat a porovnat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (4. 6. ročník)
- -žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat a znát jejich způsob života a stavbu těla (4. 6. ročník)
- -žák by se měl seznámit s cizokrajnými zvířaty, znát význam zoologické zahrady (5. 6. ročník)

- -žák by měl znát zástupce ptáků, ryb, plazů, hmyzu, savců, vědět základní rozdíl (6. ročník)
- -žák by měl být poučen o nebezpečí styku se zvířaty (kousnutí, uštknutí nebo bodnutí, vzteklina) (6. ročník)
- -žák by měl popsat stavbu těla rostliny (4. 6. ročník)
- -žák by měl znát rozdíl mezi bylinami a dřevinami (4. 6. ročník)
- -žák by měl rozdělit stromy na jehličnaté a listnaté, ovocné stromy (4. 6. ročník)
- -žák by měl umět poznat a popsat základní druhy ovoce a zeleniny, sklizeň (4. 6. ročník)
- -žák by směl znát význam lesa pro člověka a zvířata (6. ročník)
- -žák by měl uplatňovat základní zásady chování v přírodě (4. 6. ročník)

Člověk a zdraví

- -žák by měl uplatňovat hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti (4. 6. ročník)
- -žák by měl dodržovat zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (4. 6. ročník)
- -žák by měl uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem (4. 6. ročník)
- -žák by měl dokázat sdělit své zdravotní potíže a pocity (4. 6. ročník)
- -žák by měl umět popsat některé nemoci, učit se prevenci (4. 5. ročník)
- -žák by měl pojmenovat jednotlivé části lidského těla a znát jejich funkci (4. 6. ročník)
- -žák by se měl seznámit s důležitými vnitřními orgány člověka a pochopit jejich funkci (4. 6. ročník)
- -žák by měl rozlišovat etapy lidského života (6. ročník)

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák si vytváří pojmy a představy na základě modelových situací a hmatového názoru.

- rozumí jednoduchým pojmům
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- rozezná a roztřídí předměty (modely, obrázky)
- vytváří si stereotypy učení
- používá názorné učební pomůcky

- přijímá pochvalu jako pozitivní motivaci k dalšímu učení
- snaží se uplatnit získané poznatky v praktických a modelových situací

Kompetence k řešení problémů

Žák řeší modelové situace na základě nápodoby či opakování. Využívá je při dramatizaci situace.

- chápe a plní jednoduché příkazy
- požádá o pomoc při řešení problému
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- překonává pocity strachu
- v modelových hrách se učí reagovat na různé životní situace (požádat o pomoc, návštěva lékaře apod.)

Kompetence komunikativní

Žák dle svých schopností:

- reaguje na své jméno
- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem
- přiměřeným způsobem odpovídá na položené otázky

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých schopností:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví
- zná některá pravidla společenského chování
- navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- orientuje se ve známém prostředí
- podílí se na školních aktivitách

Kompetence občanské

Žák dle svých schopností:

- chápe význam soukromého vlastnictví
- dodržuje společenské normy
- dodržuje pravidla třídy
- chová se šetrně k přírodě

Kompetence pracovní

Žák dle svých schopností:

- uplatňuje základní hygienické návyky
- poznává a používá předměty denní potřeby
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- rozlišuje různé zvuky a chutě
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	
1. ROČNÍK				
Žák si osvojuje orientaci ve třídě a v	Škola je tady	Místo, kde žijeme	Osobnostní a sociální	
budově školy, poznává své okolí.	- naše třída, spolužáci a učitelé		výchova – rozvoj schopností	
Žák by se měl seznámit se zásadami	- školní potřeby a hračky	Lidé kolem nás	poznávání	
bezpečného chování tak, aby neohrožoval	 základy slušného chování 		 sebepoznání, sebepojetí 	
zdraví své a zdraví jiných.	- zásady osobní hygieny	Člověk a zdraví	- mezilidská vztahy	
Žák by se měl znát základy společenského	 základní sebeobsluha 		- řešení problémů a	
chování.	 udržování čistoty a pořádku na 		rozhodovací dovednosti	
Žák by se měl seznámit s hygienickými	pracovním místě		Environmentální výchova –	

návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s chováním při setkání s neznámými lidmi.			ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
Žák by se měl seznámit s jednoduchou orientací v čase (roční období, dny v týdnu, části dne) Žák by měl znát hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti.	 Orientace v čase uvědomování si pravidelně se opakujících denních činností režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek) režim týdne (dny v týdnu) vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) roční období 	Lidé a čas	
Žák by si měl osvojovat pojmy spjaté s přírodou. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě.	Příroda - pojem příroda - chování v přírodě - oblékání do přírody - pozorování zajímavostí v přírodě	Rozmanitost přírody	
Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě na podzim a měl by znát některé podzimní plody.	Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzimní aktivity: pouštění draka	Rozmanitost přírody	
Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků.	Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme	

Žák by se měl učit adresu svého bydliště. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti.	- čistota, denní režim	Člověk a zdraví
Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v zimě. Žák by měl poznat nejběžnější volně žijící zvířata. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě.	Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity: koulování, sáňkování - Vánoce a Nový rok	Rozmanitost přírody Lidé a čas
Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat základní části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci.	Moje tělo - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla - funkce některých částí těla (ruce, nohy, hlava apod.) - sdělování zdravotních obtíží	Člověk a zdraví
Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě na jaře. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, učit se znát jejich mláďata.	Příroda na jaře - znaky jara - domácí a volně žijící zvířata - mláďata zvířat - tradice Velikonoc	Rozmanitost přírody Lidé a čas
Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v létě.	Příroda v létě - znaky léta	

Žák by se měl poznat některé letní byliny a některé druhy stromů. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené.	 květiny a stromy ovoce a zelenina letní oblečení letní prázdniny letní aktivity: pobyt v přírodě, jízda na koloběžce, koupání se, hry ve vodě, hry s míčem 	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás	
	2. ROČNÍK		
Osvojovat si orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by měl upevňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s chováním při setkání s neznámými lidmi. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem.	 Zpátky ve škole naše třída, spolužáci a učitelé školní potřeby a hračky orientace v budově školy (šatna, jídelna, tělocvična) základy slušného chování upevňování zásad osobní hygieny udržování čistoty a pořádku na pracovním místě základy dopravní výchovy 	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
Žák by se měl upevňovat jednoduchou orientaci v čase (roční období, dny v týdnu,	Orientace v čase - uvědomování si pravidelně se	Lidé a čas	

části dne). Žák by se měl učit jednotlivé měsíce v roce. Žák by se měl seznámit s hygienickými návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl učit znát proměny počasí.	opakujících denních činností - ráno, dopoledne, odpoledne, večer, noc - režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek) - režim týdne, volný čas - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) - roční období, měsíce		
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě.	Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě - podzimní ovoce a zelenina - podzimní aktivity: pouštění draka	Rozmanitost přírody	
Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl učit adresu svého bydliště. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, místnosti. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti.	Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště - zařízení bytu, domácí povinnosti - čistota, denní režim	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a zdraví	
Žák by se měl seznámit s viditelnými	Příroda v zimě		

proměnami v přírodě v zimě. Žák by měl poznat nejběžnější volně žijící zvířata. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by se měl seznámit se zimními aktivitami a sporty.	 znaky zimy oblečení v zimě ptáci a zvířata v zimě zimní aktivity: koulování, sáňkování zimní sporty tradice Vánoc a příchod Nového roku 	Rozmanitost přírody Lidé a čas
Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat základní části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát smysly. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci a umět vyjádřit činnost lékaře.	Ochrana našeho zdraví - denní režim - hygienické návyky - péče o svůj zevnějšek - zdraví a nemoci, návštěva lékaře - sdělení svých zdravotních obtíží - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla - funkce některých částí těla (ruce, nohy, hlava apod.) - naše smysly	Člověk a zdraví
Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě na jaře. Žák by se měl učit o mláďatech některých zvířat. Žák by se měl seznámit s některými jarními bylinami.	Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - mláďata některých zvířat - tradice Velikonoc	Rozmanitost přírody Lidé a čas
Žák by měl pomocí ilustrací, modelů a exkurzí poznávat různá zvířata, vnímat jejich zvuky a učit se o jejich způsobu	Zvířata prohlížení a vnímání zvířat jednoduchý popis stavby těla	

života. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Žák by se měl seznámit s viditelnými proměnami v přírodě v létě. Žák by se měl znát některé letní byliny a druhy stromů, letní ovoce a zeleninu. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjmenovat některé letní aktivity a sporty.	- domácí a volně žijící zvířata Příroda v létě - znaky léta - květiny a stromy - letní ovoce a zelenina - letní oblečení - letní prázdniny - letní aktivity a sporty	Rozmanitost přírody Rozmanitost přírody Lidé kolem nás	
	1. ROČNÍK		
Osvojovat si orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by měl umět popsat některé školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat	Škola - naše třída, spolužáci a učitelé - školní potřeby - orientace v budově školy - základy slušného chování - upevňování zásad osobní hygieny - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola

sebeobslužné činnosti.		
Žák by se měl upevňovat jednoduchou orientaci v čase (roční období, měsíce, dny v týdnu, části dne). Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát proměny počasí. Žák by se měl seznámit s ději v čase minulém, přítomném a budoucím.	Orientace v čase režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek) vyučovací hodina, střídání školních předmětů režim týdne, volný čas vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) opakování: roční období, měsíce, dny v týdnu rozlišování děje v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Lidé a čas
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě a poli.	Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě a poli - podzimní ovoce a zelenina - podzimní aktivity: pouštění draka, sbírání plodů a jejich využití při výrobě drobných předmětů (korále apod.)	Rozmanitost přírody
Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by měl umět popsat základní vybavení	Moje rodina - základní příbuzenské vztahy - členové domácnosti včetně zvířat - adresa bydliště, telefonní číslo rodiče - zařízení bytu, domácí povinnosti - čistota, denní režim	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Člověk a zdraví

bytu a znát jednotlivé místnosti domu. Žák by se měl učit rozvržení svých denních činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by měl poznat nejběžnější volně žijící zvířata. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními	Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity: koulování, sáňkování - zimní sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku	Rozmanitost přírody Lidé a čas	
zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by se měl znát některé zimní aktivity a sporty.			
Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat základní části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát smysly. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci a popsat práci lékaře. Žák by se měl seznámit s úkony a potřebami potřebnými k péči o svůj zevnějšek.	Ochrana našeho zdraví - denní režim - hygienické návyky - péče o svůj zevnějšek - zdraví a nemoci, návštěva lékaře - sdělení svých zdravotních obtíží - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla - funkce některých částí těla (ruce, nohy, hlava apod.) - naše smysly	Člověk a zdraví	
Žák by se měl znát viditelné proměny v	Příroda na jaře		

přírodě na jaře. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, znát jejich mláďata. Žák by se měl seznámit s některými jarními bylinami.	 znaky jara jarní byliny domácí, lesní zvířata mláďata zvířat tradice Velikonoc 	Rozmanitost přírody Lidé a čas	
Žák by se měl seznámit s pojmem práce a povolání, měl by znát některé druhy povolání a pracovní pomůcky. Žák by se měl učit znát povolání svých rodičů.	Povolání a pracovní činnosti - druhy povolání a pracovních činností - pracovní pomůcky a nářadí - tematické krátké básně a písně - povolání rodičů	Lidé kolem nás	
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by měl popsat některé letní byliny. Žák by měl znát květ rostliny, rozlišit rostlinu s květem a bez květu. Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, znát základní rozdíl, umět některé vyjmenovat. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjmenovat některé letní aktivity a sporty.	Příroda v létě - znaky léta - květiny (s květem a bez květu) - stromy (listnaté a jehličnaté) - letní ovoce a zelenina - letní oblečení - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Člověk a zdraví	

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	2. ROČNÍK		

Osvojovat si orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by měl umět popsat některé školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem.	 Škola naše třída, spolužáci a učitelé poznávání a pojmenovávání předmětů a místností ve škole (šatna, tělocvična, jídelna, WC apod.) základy slušného chování upevňování zásad osobní hygieny udržování čistoty a pořádku na pracovním místě a v budově školy základy dopravní výchovy 	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
Žák by se měl znát jednoduchou orientaci v čase (roční období, rok, měsíce, dny v týdnu, části dne, hodina). Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl učit o využití kalendáře a o pojmu svátek. Žák by měl znát proměny počasí. Žák by se měl seznámit s ději v čase minulém, přítomném a budoucím.	 Orientace v čase režim dne (vyučování, stravování, čas na odpočinek, volný čas) vyučovací hodina, střídání školních předmětů a vyučujících režim týdne, volný čas časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok význam kalendáře, svátky vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz) rozlišování děje v minulosti, 	Lidé a čas	

	přítomnosti a budoucnosti		
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě, poli a v sadu.	Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě, poli a v sadu - podzimní ovoce a zelenina - podzimní aktivity: pouštění draka, sbírání plodů a jejich využití při výrobě drobných předmětů	Rozmanitost přírody	
Žák by se měl učit představit sebe a svoji rodinu, vyjádřit své záliby. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by se měl účastnit dramatizace a využít své komunikační dovednosti v modelových hrách.	Sebeprezentace - představení se - záliby - základní informace o rodině a bydlišti - dramatizace: využití informací o rodině a bydlišti v krizových situacích (např. ztracení v dopravním prostředku, v obchodním centru)	Lidé kolem nás	
Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl učit rozlišovat role rodinných příslušníků. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, znát jednotlivé místnosti domu a jejich využití. Žák by se měl učit rozvržení svých denních	 Moje rodina základní příbuzenské vztahy členové domácnosti včetně zvířat adresa bydliště, telefonní číslo rodiče zařízení bytu a jeho funkce, domácí povinnosti čistota, denní režim 	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme	

činností. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě v zimě. Žák by měl znát některé zimní aktivity a sporty.	Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity: koulování, sáňkování - zimní sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku	Rozmanitost přírody Lidé a čas
Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát některé vnitřní orgány a jejich důležitost pro život člověka. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci, seznámit se zásadami prevence nemocí. Žák by měl upevňovat úkony potřebné k péči o svůj zevnějšek.	 Naše zdraví denní režim hygienické návyky a péče o svůj zevnějšek sdělení svých zdravotních obtíží zdraví a nemoc, návštěva u lékaře ovoce, zelenina, vitamíny jako prevence vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla a jejich funkce důležité vnitřní orgány 	Člověk a zdraví
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na jaře. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat, znát jejich mláďata a poznávat jejich způsob života.	Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - domácí a lesní zvířata, základní rozdíly mezi nimi, potrava a příbytky	Rozmanitost přírody Lidé a čas

Žák by měl znát některé jarní byliny.	mláďata zvířat tradice Velikonoc	
Žák by se měl seznámit s pojmem práce a povolání, měl by znát některé druhy povolání a pracovní pomůcky. Žák by se měl učit znát povolání svých rodičů. Žák by se měl seznámit s hodnotou peněz, měl by znát jejich funkci.	Povolání a pracovní činnosti - druhy povolání a pracovních činností - pracovní pomůcky a nářadí - tematické krátké básně a písně - povolání rodičů - pojem peníze a jejich funkce - peníze jako odměna za práci	Lidé kolem nás
Žák by se měl seznámit s pojmy obchod a zboží. Měl by znát některé typy obchodů a také zboží, které se v nich prodává. V modelových hrách by měl poznat práci prodavače. Žák by se měl učit o zásadách slušného chování v obchodě.	Nakupování - obchody a zboží - práce prodavačky - nákup zboží za peníze - opakovaní pojmu peníze - chování v obchodě	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by měl popsat některé letní byliny a znát jejich stavbu těla (květ, stonek, list, kořen). Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, znát základní rozdíl, umět některé vyjmenovat. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na	Příroda v létě - znaky léta - letní byliny - stavba těla rostlin (květ, stonek, list, kořen) - stromy (listnaté a jehličnaté) - letní ovoce a zelenina - letní oblečení - plán na letní prázdniny - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Rozmanitost přírody Lidé kolem nás Člověk a zdraví

letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené.			
	5. ROČNÍK	<u> </u>	
Žák by měl vyjádřit své zážitky z prázdnin a popsat místa, která navštívil. Žák by se měl seznámit s pojmy letní tábor, návštěva cizí země apod. Žák by si měl osvojovat orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by se měl seznámit se svým rozvrhem hodin, střídáním vyučovacích předmětů a délkou vyučování. Žák by měl umět popsat své školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti.	Vzpomínky na letní prázdniny - vyprávění o letních prázdninách - letní tábor, návštěva cizí země: název země, způsob dopravy Zpátky ve škole - naše třída, spolužáci a učitelé - rozvrh hodin, délka vyučování - poznávání a pojmenovávání předmětů a místností ve škole (šatna, tělocvična, jídelna, WC apod.) - základy slušného chování - upevňování zásad osobní hygieny - udržování čistoty a pořádku na pracovním místě a v budově školy	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání - sebepoznání, sebepojetí - mezilidská vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola
Žák by měl znát orientaci v čase (roční období, rok, měsíce, dny v týdnu, části dne, hodina).	Orientace v čase - režim dne - vyučovací hodina, střídání školních	Lidé a čas	

Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by se měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by se měl seznámit s pojmem školní rok. Žák by se měl učit o využití kalendáře a o pojmu svátek. Žák by měl charakterizovat čtvero ročních období a učit se vyjmenovat jejich měsíce. Žák by měl znát proměny počasí.	předmětů a vyučujících - režim týdne, volný čas - časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok - školní rok - význam kalendáře, svátky - charakteristika čtvero ročních období - vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz)	
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat některé podzimní plody. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě, poli a v sadu.	Podzimní příroda - znaky podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě, poli a v sadu	Rozmanitost přírody
Žák by se měl učit představit sebe a svoji rodinu, vyjádřit své záliby. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče. Žák by se měl účastnit dramatizace a využít své komunikační dovednosti v modelových hrách.	 Sebeprezentace představení se záliby základní informace o rodině a bydlišti dramatizace: využití informací o rodině a bydlišti v krizových situacích (např. ztracení v dopravním prostředku, v obchodním centru) 	Lidé kolem nás
Žák by měl vyjmenovat rodinné příslušníky a domácí mazlíčky. Žák by se měl znát adresu svého bydliště a učit se telefonní číslo svého rodiče, měl by	Moje rodina - příbuzenské vztahy - členové domácnosti - adresa bydliště, telefonní číslo rodiče	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme

se učit popsat okolí svého domu. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, znát jednotlivé místnosti domu a jejich využití. Žák by se měl učit o zemi, ve které žije. Znát název naší republiky a jazyk, kterým mluvíme. Měl by se seznámit s podobou naší země. Žák by měl znát, že ČR je součástí planety Země.	 okolí bydliště (doprava, obchody, park) zařízení bytu a jeho funkce, domácí povinnosti Já jako občan České republiky země, kde žijeme jazyk, kterým mluvíme co se nachází v ČR (města, vesnice, hory, řeky atd.) hlavní město Praha ČR jako součást planety Země, tvar zeměkoule 	Místo, kde žijeme
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by měl znát některé zimní aktivity a sporty.	Příroda v zimě - znaky zimy - oblečení v zimě - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity a sporty - tradice Vánoc a příchod Nového roku	Rozmanitost přírody Lidé a čas
Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by si měl osvojovat dovednost sdělit své zdravotní potíže a pocity. Žák by měl umět vyjmenovat části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát některé vnitřní orgány a jejich důležitost pro život člověka. Žák by se měl seznámit s pojmem zdraví a nemoc, znát některé nemoci, seznámit se zásadami prevence nemocí.	Naše zdraví - denní režim - hygienické návyky a péče o svůj zevnějšek - sdělení svých zdravotních obtíží - zdraví a nemoc, návštěva u lékaře - ovoce, zelenina, vitamíny jako prevence - vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla a jejich funkce	Člověk a zdraví

Žák by měl upevňovat úkony potřebné k péči o svůj zevnějšek.	- důležité vnitřní orgány a jejich funkce	
Žák by se měl znát viditelné proměny v přírodě na jaře. Žák by měl znát mláďata zvířat. Žák by měl znát některé jarní byliny.	Příroda na jaře - znaky jara - jarní byliny - mláďata zvířat - tradice Velikonoc	Rozmanitost přírody
Žák by měl pomocí ilustrací, modelů a exkurzí poznávat různá zvířata, vnímat jejich zvuky a učit se o jejich způsobu života. Žák by měl poznat nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat. Žák by se měl učit o cizokrajných zvířatech a významu zoologické zahrady.	 Zvířata prohlížení a vnímání zvířat stavby těla živočichů domácí a volně žijící zvířata, základní rozdíly ve způsobu života cizokrajná zvířata, význam ZOO 	Rozmanitost přírody
Žák by měl popsat některé byliny a znát jejich stavbu těla (květ, stonek, list, kořen). Žák by se měl učit znát základní rozdíl mezi bylinami a dřevinami. Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, umět některé vyjmenovat.	Rostliny - stavba těla rostlin - rozdělení květin na kvetoucí a nekvetoucí - rozdíl mezi bylinami a dřevinami - dělení stromů na jehličnaté a listnaté	Rozmanitost přírody
Žák by se měl seznámit s některými dopravními prostředky a chápat jejich význam. Měl by rozeznat jejich charakteristické zvuky (auto, vlak, letadlo) Žák by se měl seznámit se zásadami vhodného chování v dopravních	Doprava - význam dopravních prostředků - typy dopravních prostředků - identifikace charakteristických zvuků - chování v dopravních prostředcích	Místo, kde žijeme

prostředcích. Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by se měl seznámit s pojmy rybník, jezero, řeka, moře, znát základní rozdíly. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené. Žák by se měl seznámit s pravidly silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem.	Příroda v létě - znaky léta - letní byliny - letní ovoce a zelenina - rybník, jezero, řeka, moře - letní oblečení - plán na letní prázdniny (výlety, léto u vody: rybníka, moře) - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody Člověk a zdraví	
Žák by měl vyjádřit své zážitky z prázdnin a popsat místa, která navštívil.	6. ROČNÍK Vzpomínky na letní prázdniny - vyprávění o letních prázdninách	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme	Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání
Žák by si měl osvojovat orientaci ve třídě a v budově školy, poznávat své okolí. Žák by se měl seznámit se svým rozvrhem hodin, střídáním vyučovacích předmětů a délkou vyučování. Žák by měl umět popsat své školní potřeby. Seznámit se zásadami bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Žák by se měl uplatňovat základy	 Zpátky ve škole naše třída, spolužáci a učitelé rozvrh hodin, délka vyučování poznávání a pojmenovávání předmětů a místností ve škole základy slušného chování vhodné chování v případech ohrožení (poplach, požár apod.) upevňování zásad osobní hygieny udržování čistoty a pořádku na 	Místo, kde žijeme Lidé kolem nás Člověk a zdraví	 sebepoznání, sebepojetí mezilidská vztahy řešení problémů a rozhodovací dovednosti Environmentální výchova – ekosystémy Výchova demokratického člověka – občanská společnost a škola

společenského chování a učit se tolerantnímu chování k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům. Žák by se měl seznámit s žádoucím chováním v případech ohrožení. Žák by měl upevňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti.	pracovním místě a v budově školy		
Žák by měl znát orientaci v čase. Žák by měl znát svůj denní režim. Žák by se měl seznámit s měřením času. Žák by měl uplatňovat hygienické návyky a v rámci svých možností zvládat sebeobslužné činnosti. Žák by měl znát proměny počasí.	Orientace v čase režim dne vyučovací hodina, střídání školních předmětů a vyučujících režim týdne, volný čas časové jednotky: hodina, den, týden, měsíc, rok (školní rok a kalendářní rok) hodiny, čas vnímání a pravidelné sledování počasí (teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka, led, mráz)	Lidé a čas	
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na podzim a měl by vyjmenovat podzimní měsíce. Žák by se měl seznámit se sklizní podzimních plodů na zahradě, poli a v sadu.	Podzimní příroda - znaky podzimu - měsíce podzimu - podzim v místní krajině - podzim na zahradě, poli a v sadu	Rozmanitost přírody	
Žák by se měl učit představit sebe a svoji rodinu, vyjádřit své záliby.	Já a moje rodina - představení sebe a svých zálib	Lidé kolem nás	

Žák by měl znát adresu svého bydliště a osvojovat si telefonní číslo svého rodiče, měl by umět popsat okolí svého bydliště. Žák by měl umět popsat základní vybavení bytu, znát jednotlivé místnosti domu a jejich využití. Žák by se měl účastnit dramatizace a využít své komunikační dovednosti v modelových hrách.	 příbuzenské vztahy, členové domácnosti adresa bydliště, telefonní číslo rodiče okolí bydliště (doprava, obchody, park) zařízení bytu a jeho funkce, domácí povinnosti dramatizace: využití informací o rodině a bydlišti v krizových situacích (např. ztracení v dopravním prostředku, v obchodním centru) 	Místo, kde žijeme
Žák by si měl osvojovat poznatky o zemi, ve které žije. Měl by znát název naší republiky a jazyk, kterým mluvíme. Měl by se seznámit s naší národní hymnou a znát jméno prezidenta republiky. Žák by měl určit hlavní město a učit se o sousedních státech. Měl by se seznámit s podobou naší země, znát některá pohoří a vodní toky, mít základní informace o tom, co se pěstuje a vyrábí a jakým způsobem. Žák by měl znát, že ČR je součástí planety Země.	 Česká republika oblast ČR: města, velká pohoří, některé vodní toky, dopravní síť, průmysl (co se vyrábí), zemědělství (co se pěstuje) úřední jazyk jméno prezidenta republiky hlavní město Praha národní hymna sousední státy ČR jako součást planety Země, tvar zeměkoule 	Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v zimě. Žák by se měl učit o chování volně žijících zvířat a ptáků v zimě. Žák by měl vyprávět o některých zimních	Příroda v zimě - znaky zimy - zimní měsíce - ptáci a zvířata v zimě - zimní aktivity a sporty	Rozmanitost přírody

aktivitách a sportech. Žák by měl umět vyjmenovat části svého těla a učit se vyjádřit jejich funkci. Měl by se také učit znát některé vnitřní orgány a jejich důležitost pro život člověka. Žák by se měl seznámit s koloběhem lidského života, měl by znát základní charakteristiku jednotlivých období. Žák by měl znát význam nemocničního zařízení a dozvědět se o zdravotnické pomoci.	 tradice Vánoc a příchod Nového roku Lidské tělo vnímání a pojmenování jednotlivých částí svého těla a jejich funkce důležité vnitřní orgány a jejich funkce koloběh života, etapy lidského života (dětství, dospělost, stáří) nemoc, úraz, nemocnice, záchranná služba 	Lidé a čas Člověk a zdraví
Žák by se měl seznámit s pojmem práce a povolání, měl by znát některé druhy povolání a pracovní pomůcky. Žák by se měl znát povolání svých rodičů. Žák by se měl seznámit s hodnotou peněz, měl by znát jejich funkci. Žák by se měl dozvědět o některých lidských vynálezech (automobil, žárovka).	Lidská činnost, práce - druhy povolání a pracovních činností - pracovní pomůcky a nářadí - povolání rodičů - pojem peníze a jejich funkce - peníze jako odměna za práci - lidské vynálezy Příroda na jaře	Lidé kolem nás
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě na jaře.	- znaky jara - jarní měsíce - tradice Velikonoc	
Žák by si měl osvojit jarní měsíce.	Živočichové	Rozmanitost přírody
Žák by měl pomocí ilustrací, modelů a exkurzí poznávat různá zvířata, vnímat jejich zvuky a učit se o jejich způsobu života. Žák by měl poznat nejběžnější druhy	 prohlížení a vnímání zvířat stavby těla živočichů domácí a volně žijící zvířata, základní rozdíly ve způsobu života cizokrajná zvířata, význam ZOO 	Lidé a čas Rozmanitost

domácích a volně žijících zvířat. Žák by se měl učit o cizokrajných zvířatech a významu zoologické zahrady. Žák by se měl seznámit se základními rozdíly mezi savci, ptáky, hmyzem, rybami a plazy. Žák by měl znát některá nebezpečí styku se zvířaty. Žák by měl popsat některé byliny a znát jejich stavbu těla (květ, stonek, list, kořen). Žák by se měl učit znát základní rozdíl mezi bylinami a dřevinami. Žák by se měl seznámit s dělením stromů na listnaté a jehličnaté, umět některé vyjmenovat. Měl by znát některé ovocné stromy a jejich přínos pro člověka.	 savci, ptáci, ryby, plazi, hmyz (rozdíly, nejznámější zástupci) nebezpečí styku se zvířaty (kousnutí, uštknutí nebo bodnutí, vzteklina) Rostliny stavba těla rostlin rozdělení květin na kvetoucí a nekvetoucí rozdíl mezi bylinami a dřevinami dělení stromů na jehličnaté a listnaté zástupci listnatých a jehličnatých stromů ovocné stromy význam lesa pro zvířata a člověka 	Rozmanitost přírody
Žák by měl znát viditelné proměny v přírodě v létě. Žák by se měl seznámit s pojmy rybník, jezero, řeka, moře, znát základní rozdíly. Žák by se měl seznámit se základními zásadami chování v přírodě a zásadami bezpečnosti ochrany zdraví během prázdnin. Žák by měl umět vyjádřit rodinné plány na letní prázdniny a letní aktivity s nimi spojené. Žák by se měl seznámit s pravidly	Příroda v létě - znaky léta - letní měsíce - ochrana před sluncem - letní ovoce a zelenina - příchod letních prázdnin - letní aktivity a sporty - základy dopravní výchovy	Lidé kolem nás Místo, kde žijeme Rozmanitost přírody

silničního provozu pro chodce vzhledem k jeho možnostem.	Člověk a zdraví
---	-----------------

5.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

5.5.1. Vyučovací předmět: Člověk a společnost

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost Vzdělávací obor: Člověk a společnost

Člověk a společnost 2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu Člověk a společnost je získání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země, poznání postupné změny způsobu života lidí, poznání historických a kulturních památek v nejbližším okolí, zvládat přiměřeně náročné situace běžného života, osvojení si základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů, vyjadřování vlastních myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti, úcta k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, rozvíjení respektu k odlišnostem lidí, skupin a společenství, pochopení práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Mezilidské vztahy, Komunikace,
   Spolupráce a soutěživost, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika
- Environmentální výchova Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
- Mediální výchova Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti

Metody a formy práce:

Výuka předmětu Člověk a společnost probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, žáci pracují individuálně, ve skupinách nebo frontálně. Dále výuku doplňujeme vycházkami, výlety, exkurzemi, besedami, návštěvami muzeí a historických památek, projektovým vyučováním. Využíváme audio i videonahrávky, filmy.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. U těžce zrakově postižených žáků vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (modelů a obrázků, audio, video).

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky (např. televizní lupy, příruční lupy apod.)

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojitosti s konkrétními situacemi každodenního života
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na výuku
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k výuce

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti a na základě naučených stereotypů
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- požádá o pomoc při řešení problémů a ví, na koho se obrátit

Strategie učitele:

• učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení

motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty, záznamy a obrazové materiály
- vyjadřuje své názory a postoje a obhajuje je vhodnou formou
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- využívá ke komunikaci běžné informační a komunikační prostředky
- využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci
   Strategie učitele:
  - rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
  - podporuje žáky v samostatném verbálním projevu
  - učí žáky jednoduchým způsobem formulovat sdělení a vyjádřit svá přání a pocity
  - podporuje žáky ve využívání běžných informačních a komunikačních prostředků ke komunikaci
  - ověřuje, zda žáci porozuměli obsahu sdělení

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými následky
- prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- vede žáky k dodržování základních zásad společenského chování
- seznamuje žáky s následky nevhodného a rizikového chování
- vede žáky k vzájemné toleranci
- vede žáky k přiměřenému chování v reálných situacích

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy ochrany svého zdraví, zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Strategie učitele

- vede žáky k zapojení se do společnosti
- seznamuje žáky se základními právy a povinnostmi občanů, společenskými normami a pravidly
- učí žáky jak chránit zdraví, životní prostředí a jak se chovat v krizových situacích

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- přijímá posouzení své práce
- respektuje pravidla práce v týmu a svými činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- má povědomí o zásadách bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí a dodržuje je

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili
- zapojuje žáky do práce ve skupině

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP – 1. období

Základní poznatky z Historie našeho národa žák by měl

- poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- mít základní poznatky z období počátku českého státu
- vědět o význačných osobnostech našich dějin
- mít představu o významných historických událostech v naší zemi

Základní poznatky z Člověka ve společnosti žák by měl

- mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků
- respektovat pravidla společenského soužití
- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu
- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Základní poznatky z Poznatky o společnosti žák by měl

- znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele
- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání
- být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU

Základní poznatky z Péče o občana žák by měl

- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
7. ROČNÍK			
Žák by měl			Osobnostně sociální výchova – Rozvoj
 Poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a 	 Seznámit se s pravěkem pomocí audiovizuální techniky 	Historie našeho národa	schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávací schopnosti

¥/- P.1/	(.:.l D)(D DO) * (!	M951-1-44 1
současných lidí	(video, DVD, PC), četby, návštěvy muzea, knihovny, vyhledávání materiálu o pravěku – encyklopedie, časopisy, četba článků pro děti • Určovat, popisovat život pravěkých lidí, podle názorného materiálu (knihy, obrázky, mapy).	Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního
 Mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků Respektovat pravidla společenského soužití Znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům 	terria, azivat vyakovyen	prostředí Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Interpretace vžtahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti

 znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby žádat o radu 	příslušníky jako samozřejmost Pěstovat si úctu k ostatním lidem. Být schopen na své úrovni uplatňovat pravidla slušného chování. Státní symboly Prezident republiky Stání orgány a instituce Státní občanství Vzdělávání v ČR Právo na vzdělání Význam vzdělání Příprava pro profesní uplatnění	Poznatky o společnosti Péče o občana	
 Žák by měl Mít základní poznatky z období počátku českého státu Vědět o význačných osobnostech našich dějin Mít představu o významných historických událostech v naší zemi uplatňovat vhodné způsoby 	 První státní útvary na našem území – seznámit se s českou národností Staré pověsti české, obrázky z historie, regionální pověsti, využít audiovizuálních pomůcek Království – Karel IV Praha – významné a hlavní město českého království Ukázky různých stavebních slohů, móda té doby, umění té doby, využití literatury, fotografického materiálu, malby, kresby, návštěva 	Historie našeho národa Člověk ve společnosti	Osobnostně sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mediální výchova –

chování a komunikace v	středověkého hradu, muzea		Vnímání mediálních sdělení Interpretace
různých situacích, rozlišit	 Rozumět mezilidským 		vztahu mediálních sdělení a reality
projevy nepřiměřeného	vztahům ve společnosti		Fungování a vliv médií ve společnosti
chování	 Potlačovat nevhodné chování 		
 respektovat pravidla 	a na základě modelových		
společenského soužití	situací se učit zvládat vypjaté		
 mít základní informace o svém 	a jinak stresové situace		
okolí	adekvátním způsobem		
	 Obec, region – znát významné 		
	osobnosti obce a regionu, znát		
	některé regionální pověsti		
	 Kraj – znát významné 		
	osobnosti kraje, znát místní		
	zvyky a tradice	Demotler	
	 Orientovat se ve státních 	Poznatky o	
být seznámen se základními	svátcích	společnosti	
právy a povinnostmi občanů	 Přírodní zajímavá místa 		
	regionu		
	 Kulturní památky regionu 		
	 Seznámení s pojmem lidská 		
	práva	Péče o občana	
	 Základní lidská práva 	rece o obcana	
	 Práva dítěte a jejich ochrana 		
	 Rodinné právo 		
	 Týrané a zneužívané dítě 		
	 Šikana 		
rozeznat nebezpečí ohrožení rozeżnat nebezpečí ohrožení	 Diskriminace 		
sociálně patologickými jevy	 Člověk a volný čas 		
	Kultura		
	• Sport		
	 Volnočasové aktivity 		

	 Nevhodné využívání volného času Ohrožení sociálně patologickými jevy Nebezpečí drog 9. ROČNÍK 		
Žák by měl • vědět o význačných osobnostech našich dějin • mít základní informace o své vlasti • uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	 Sv. Václav Karel IV., Marie Terezie T. G. Masaryk Václav Havel Václav Klaus Další významné osobnosti kulturního života Naše vlast Významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast Státní svátky Člověk a právo Práva a povinnosti občana Policie, soudy Právní dokumenty občana Druhy a postihy protiprávního jednání 	Historie našeho národa Člověk ve společnosti Poznatky o společnosti	Osobnostně sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti
 vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany využívat, v případě potřeby, 	 Trestná činnost mládeže Zdravotní a sociální péče Systém zdravotní péče Zdravotní a sociální pojištění 	Péče o občana	

služeb pomáhajících	Sociální zabezpečení		
organizací	 Orgány a instituce zdravotní a 		
	sociální péče		
	Pomáhající organizace		
V	10. ROČNÍK	T	
 Mít představu o významných historických událostech v naší zemi respektovat pravidla společenského soužití uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu 	 Světové války a jejich důsledky Vznik Československého státu První prezident T. G. Masaryk Vznik samostatné ČR Vstup ČR do EU Mezilidské vztahy ve společnosti Mezilidská komunikace Základní pravidla společenského chování Úcta k člověku Rovnoprávné postavení žen a mužů Rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin 	Historie našeho národa Člověk ve společnosti	Osobnostně sociální výchova – Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy Komunikace Spolupráce a soutěživost Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti
 tolerovat názory a zájmy 		Poznatky o společnosti	
minoritních skupin ve společnosti			
 být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU dokázat vyřizovat své osobní 	Evropská integrace Postavení ČR v rámci EU	Péče o občana	

záležitosti, v případě potřeby	Peníze a jejich funkce
požádat o radu	Hospodaření s penězi
	Pracovní uplatnění
	Kvalifikace, rekvalifikace
	Odměna za práci
	Nezaměstnanost
	Pracovní úřady
	Finanční podpora v
	nezaměstnanosti

5.6. Vzdělávací oblast : Člověk a příroda

5.6.1. Vyučovací předmět: Člověk a příroda

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vzdělávací obor: Člověk a příroda

Člověk a příroda 2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu Člověk a příroda je hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky ve svém nejbližším okolí, na území ČR i v Evropě na základě osobních poznání žáků a jejich zkušeností.

Průřezová témata:

Do předmětu čtení jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Komunikace, Řešení problémů a
  rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika
- Environmentální výchova Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Metody a formy práce:

Výuka předmětu Člověk a příroda probíhá ve všech ročnících v malých třídních kolektivech, žáci pracují individuálně, ve skupinách nebo frontálně Dále výuku doplňujeme vycházkami, výlety, exkurzemi, besedami. Využíváme audio i videonahrávky, filmy. Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu. U těžce zrakově postižených žáků vytváříme pojmy a představy na základě hmatového názoru (živých i neživých přírodnin, modelů a

obrázků, audio, video).

K výuce jsou využívány zvětšené texty, písmo i didaktické pomůcky přiměřené velikosti a kontrastu. Žáci se učí používat předepsané optické pomůcky (např. televizní lupy, příruční lupy apod.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- má zájem o získávání nových poznatků
- používá termíny, znaky a symboly ve spojitosti s konkrétními situacemi každodenního života
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na výuku
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- uplatňuje získané zkušenosti a dovednosti v praktických situacích

Strategie učitele:

- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k výuce

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- překonává problémy přiměřeně svým možnostem
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti a na základě naučených stereotypů
- nenechá se při řešení problémů odradit nezdarem
- požádá o pomoc při řešení problémů a ví, na koho se obrátit

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe jednoduché texty, záznamy a obrazové materiály
- vyjadřuje své názory a postoje a obhajuje je vhodnou formou
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném verbálním projevu
- učí žáky jednoduchým způsobem formulovat sdělení a vyjádřit svá přání a pocity
- ověřuje, zda žáci porozuměli obsahu sdělení

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi
- rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými následky
- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj verbální projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- seznamuje žáky s následky nevhodného a rizikového chování
- vede žáky k vzájemné toleranci
- vede žáky k přiměřenému chování v reálných situacích

Kompetence občanské

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy ochrany svého zdraví, zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- dokáže se chovat v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Strategie učitele

• učí žáky jak chránit zdraví, životní prostředí a jak se chovat v krizových situacích

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění
- přijímá posouzení své práce
- respektuje pravidla práce v týmu a svými činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce
- má povědomí o zásadách bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí a dodržuje je

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili
- zapojuje žáky do práce ve skupině

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP - 1. období

Pro potřeby žáků s postižením zraku nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny jinými. Základní poznatky z fyziky

žák by měl

- poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- rozeznat zdroje tepla
- · rozpoznat jednotlivá skupenství

- rozeznat zdroje zvuku
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- být informován o zdrojích elektrického proudu
- rozpoznat zdroje světla
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky střídání dne a noci, ročních období
   Základní poznatky z chemie

žák by měl

- rozlišit základní vlastnosti látek rozpustné, nerozpustné
- rozlišovat druhy vody pitná, užitková, odpadní
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí továrny, auta
- poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat
- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

Základní poznatky z přírodopisu

žák by měl

- získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince

Základní poznatky ze zeměpisu

žák by měl

- orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny
- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice
- vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy

- orientovat se na mapě města podle významných bodů
- vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí
- vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	TÉMA	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	7. ROČNÍK		
Žák by měl			
 rozeznat zdroje tepla rozpoznat jednotlivá skupenství 	 Co je teplo, jak teplo vzniká Vedení tepla, dobré a špatné vodiče tepla Teplo v naších domovech Skupenství látek Přeměny skupenství Tání a tuhnutí 	Fyzika	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a
 rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné 	 Var kapalin Vypařování a kapalnění Teploměry, měření teploty Vlastnosti látek - rozpustné, nerozpustné Hustota látek Urychlení rozpouštění látek - 	Chemie	praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
 získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku 	zahřátí, míchání JARO - Počasí na jaře, Změny v přírodě, Práce na zahradě a na poli, Stromy, keře, květiny na jaře - na zahradě a volně v přírodě, Zvířata, ptáci a jejich mláďata na jaře, Ochrana přírody na jaře	Přírodopis	vztari cioveka k prostredi

 rozpoznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby znát vybrané zástupce rostlin a živočichů 	 LÉTO - Změny v přírodě v létě, Počasí v létě, Les v létě - sběr lesních plodů, Léčivé byliny a jejich sběr, Chování v přírodě, Ochrana přírody v létě PODZIM - Změny v přírodě na podzim, Podzimní počasí, Odlet ptactva, Sklizeň ovoce, zeleniny a zemědělských plodin, Příprava živočichů na zimu, Ochrana přírody na podzim ZIMA - Změny v přírodě, Pozorování zimního počasí - sníh, led, zima, mráz, jinovatka, rampouchy, Listnaté a jehličnaté stromy v zimě, Zimní spánek některých zvířat, Ochrana přírody v zimě Houby jedlé Houby nejedlé Sběr a zpracování hub Domácí a hospodářská zvířata Volně žijící zvířata Ptáci Ryby Plazi Hmyz 		
 dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody najít na mapě zeměpisnou polohu ČR a její sousední státy, vědět kde, 	 Bezpečnost při poznávání přírody - různá nebezpečí při styku s přírodou a ochrana před nimi Světadíly, Oceány, Moře 	Zeměpis	

jsou státní hranice • vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí	 Státy Evropy ČR a její sousední státy Zeměpisná poloha ČR Členitost ČR Druhy dopravy v ČR Cestujeme do zahraničí 		
¥(1,1,1,1)	8. ROČNÍK		
 Žák by měl poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub 	 Pohyb a klid těles Pohyby těles Jednoduché stroje a jejich využití v praxi Vzduch Kyslík - vlastnosti a využití Zdroje kyslíku Pěstování obilí Pěstování zeleniny Pěstování brambor Ovocné stromy a jejich pěstování Ovocné keře a jejich pěstování Pěstování chmele a vína Význam pěstování rostlin pro člověka Les - co tvoří les Čím je les užitečný pro člověka 	Fyzika Chemie Přírodopis	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
 znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích 	 Význam lesa pro přírodu Základní části lidského těla Kosterní soustava Soustava pohybová Ústrojí krevního oběhu Dýchací ústrojí 		

orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny	 Trávicí ústrojí Vylučovací ústrojí Nervová soustava Lidské smysly Mapa, Druhy map Význam barev na některých druzích map Orientace na mapě podle barev 9. ROČNÍK 	Zeměpis	
 Žák by měl rozeznat zdroje zvuku vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka být informován o zdrojích elektrického proudu rozpoznat zdroje světla 	 Vznik zvuku, Zvuk Zdroje zvuku Šíření zvuku Ozvěna Hudební nástroje Škodlivost nadměrného hluku Energie a její druhy Výroba elektrické energie Druhy elektráren Jaderná elektrárna Ochrana lidí před radioaktivním zářením Zdroje světla Odraz světla Druhy zrcadel a jejich využití Základní použití optických přístrojů - lupa, dalekohled, brýle, fotoaparát, mikroskop Elektrické přístroje v domácnosti (vysavač, el. sporák, žehlička, 	Fyzika	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

 znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí - továrny, auta vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují vyhledat na mapě ČR kraj (region) podle bydliště nebo podle místa školy orientovat se na mapě města podle významných bodů 	strojek na stříhání vlasů, rychlovarná konvice) Pravidla bezpečné práce s elektrospotřebiči Druhy vod – pitná, užitková, odpadní Voda v přírodě Čistota vody Čistota vzduchu Smog Poškozování životního prostředí Ochrana životního prostředí Význam zachování životního prostředí pro živočichy a rostliny Praha a okolí Plány měst Plán města Prahy	Chemie Přírodopis Zeměpis	
	10. ROČNÍK		
Žák by měl • být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky - střídání dne a noci, ročních období	 Pohyby planety Země – obíhání kolem Slunce, otáčení kolem zemské osy Střídání dne a noci Střídání ročních dob Měsíční fáze 	Fyzika	Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopnosti poznávání Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	látek Zásady bezpečné práce s chemickými látkami Hořlaviny - zásady zacházení První pomoc při poleptání nebo popálení Bílkoviny Tuky Sacharidy Vitamíny Paliva - ropa, uhlí, zemní plyn Plasty, Využití a likvidace plastů Stavební pojiva - cement, vápno, sádra a jejich využití v praxi Bezpečnost při práci se stavebními pojivy Mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy Léčiva a návykové látky Jak mohu já přispět k ochraně přírody Praha a okolí a její přírodní zajímavosti Bezpečnost při pohybu a pobytu ve volné přírodě Druhy živelných pohrom v ČR Ochrana člověka při ohrožení zdraví	Přírodopis Zeměpis	Environmentální výchova – Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
---	---	-----------------------	--

a života při živelných pohromách Chování a jednání při nebezpečí	
živelných pohrom	

5.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech Hudební výchova a Výtvarná výchova

5.7.1. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vzdělávací obor: Hudební výchova

Hudební výchova pro 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

b) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu hudební výchova je podněcovat, rozvíjet a kultivovat přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou.

Obsah předmětu hudební výchova tvoří činnosti vokální a instrumentální (zpěv písní přiměřené náročnosti, vytváření správných pěveckých

návyků, doprovodná hra na Orffovy nástroje), činnosti hudebně - pohybové (taktování a pohyb na hudbu, základní taneční kroky vybraných tanců) a činnosti poslechové (rozlišování zvuků hudebních nástrojů, zvuků přírody, zpěvních hlasů, díla významných skladatelů).

Hudební výchova pomáhá k psychickému i fyzickému uvolnění, k získání elementárních hudebních a pohybových znalostí a dovedností.

Hudba je zde využita jako prostředek ke komunikaci a k rozvoji individuálních hudebních dovedností u žáků, působí jako terapeutický prostředek, který pomáhá odstraňovat napětí a únavu žáků a podílí se na zlepšení jejich psychického stavu, prohlubuje koncentraci, napomáhá rozvoji řeči, smyslových a motorických funkcí.

Průřezová témata:

Do předmětu hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace,
   Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika (1. -6. ročník)
- Mediální výchova Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti (1. -6. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka předmětu hudební výchova probíhá ve speciální učebně (hudebně), která je vybavena klavírem, kytarou, bicí soupravou, Orffovými nástroji, popř. jinými hudebními nástroji a přehrávačem zvukových médií. Výuka se realizuje v malých třídních kolektivech, hromadnou formou s individuálním přístupem k žákům. Součástí hudební výchovy jsou také návštěvy koncertů a divadelních představení.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

Strategie učitele:

- vede žáky ke slovnímu vyjádření dojmů z poslechu hudby
- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k hudbě

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- chápe obsah písní, používá nová slova z písní

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném hudebním projevu
- povzbuzuje žáka k praktickému používání jemu dostupných, zvládnutých hudebních technik (pustit CD, zazpívat si sám písničku, používat doprovodné nástroje)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- navazuje vztahy s vrstevníky
- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj hudební projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- vede žáky k ohleduplnosti při hudebních i tanečních projevech
- rozvíjí u žáků schopnost spolupráce s ostatními přímou účastí v aktivitách třídy

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Vzdělávací obsah Očekávané výstupy z RVP – 1. období

žák by měl:

- zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky
- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- reagovat pohybem na hudbu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	1. OBDOBÍ (1. – 3. ROČNÍK)	
žák by měl: • zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	 vytvoření správných pěveckých dovedností a návyků správné držení těla při zpěvu zpěv jednoduchých lidových a umělých písní zpěv písní zaměřených k ročním dobám a 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace,

•	užívat při hudebních aktivitách různé
	hudební nástroje přiměřeně svým
	schopnostem a dovednostem

 vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehudební i hudební zvuky

- soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby
- naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat
- reagovat pohybem na hudbu

svátkům

- jednoduchá vokalizace přiměřeného rozsahu
- seznámení s nástroji z Orffova instrumentáře
- hra na dřívka, bubínek (popř. prstové činely, tamburína)
- doprovod písní na netradiční hudební nástroje (různé typy bubínků, dešťové hole)
- hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání)
- rytmická ozvěna
- rozlišování zvuků (hudební nástroje, zvuky zvířat, zvuky přírody, zvuky kolem nás)
- poznávání a rozlišování zvuků některých hudebních nástrojů (klavír, kytara, zobcová flétna, buben)
- rozlišování zpěvu a mluveného slova
- návštěvy koncertů a besídek
- soustředěný poslech krátkých skladeb různého charakteru, říkadel a jednoduchých písně v provedení dětských sborů
- poslech hudebních pohádek
- správně držení těla při dýchání
- dechová cvičení
- jednoduché říkanky, rozpočitadla a popěvky
- zřetelné vyslovování říkadel a slov k písním
- pohyb podle jednoduchých rytmických

Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika

Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality,

Fungování a vliv médií ve společnosti

	doprovodů (chůze, pohyb, klus v různém tempu) • pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky • rozlišení skladby - pomalá, rychlá ve spojení s pohybovým vyjádřením • hudebně relaxační techniky	
--	--	--

Očekávané výstupy z RVP - 2. období

Žák by měl:

- zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké dlouhé, vyšší nižší
- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	2. OBDOBÍ (4. – 6. ROČNÍK)	
Žák by měl: • zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem	 správné držení těla při zpěvu zpěv jednoduchých lidových a umělých písní zpěv písní zaměřených k ročním dobám a svátkům seznámení s hudebními formami typu 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace,

 rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší

- správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmizaci říkadel
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry

ronda a s písněmi s opakujícím se motivem

- sólový zpěv
- zpěvní hlasy
- zvuk hudebních nástrojů
- délka tónu krátké- dlouhé
- dynamika: silně -slabě
- melodie: stoupání klesání
- výška tónu: vysoko středně hluboko
- rozlišování síly zvuků
- určování rozdílných a shodných zvuků
- seznámení s dalšími hudebními nástroji (housle)
- návštěvy koncertů a besídek
- správně držení těla při dýchání
- dechová cvičení
- rytmizace říkadel
- zřetelné vyslovování říkadel a slov k písním
- soustředěný poslech jednoduchých skladeb
- melodie a skladby určené dětem
- používání nástrojů z Orffova instrumentáře jako doprovod k hudebním aktivitám
- rytmizace básniček a říkadel
- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve tříčtvrtečním taktu
- pohybové vyjádření vzestupné a sestupné melodie
- pohybové vyjádření charakteru skladby
- · pochod do rytmu
- chůze, běh ve 2/4 taktu

Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika

Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality,

Fungování a vliv médií ve společnosti

 houpání ve 3/4 taktu hra na tělo (tleskání, pleskání, eleskání) bubnování hudebně-pohybové hry pohybový projev podle hudby improvizace jednoduché taneční kroky (mazende) hudebně relaxační techniky 	-
--	---

Hudební výchova pro 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Cílem předmětu hudební výchova je podněcovat, rozvíjet a kultivovat přirozenou potřebu žáků setkávat se s hudbou.

Obsah předmětu hudební výchova tvoří činnosti vokální a instrumentální (zpěv písní přiměřené náročnosti, vytváření správných pěveckých

návyků, doprovodná hra na Orffovy nástroje), činnosti hudebně-pohybové (taktování a pohyb na hudbu, základní taneční kroky vybraných tanců) a činnosti poslechové (rozlišování zvuků hudebních nástrojů, zvuků přírody, a zpěvních hlasů, díla významných skladatelů).

Hudební výchova pomáhá k psychickému i fyzickému uvolnění, k získání elementárních hudebních a pohybových znalostí a dovedností.

Hudba je zde využita jako prostředek ke komunikaci a k rozvoji individuálních hudebních dovedností u žáků, působí jako terapeutický prostředek, který pomáhá odstraňovat napětí a únavu žáků a podílí se na zlepšení jejich psychického stavu, prohlubuje koncentraci, napomáhá rozvoji řeči, smyslových a motorických funkcí.

Průřezová témata:

Do předmětu hudební výchova jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace,
 Psychohygiena, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika (7. -10. ročník)

 Mediální výchova - Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti (7. -10. ročník)

Metody a formy práce:

Výuka předmětu hudební výchova probíhá ve speciální učebně (hudebně), která je vybavena klavírem, kytarou, bicí soupravou, Orffovými nástroji, popř. jinými hudebními nástroji a přehrávačem zvukových médií. Výuka se realizuje v malých třídních kolektivech, hromadnou formou s individuálním přístupem k žákům. Součástí hudební výchovy jsou také návštěvy koncertů a divadelních představení.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- používá učební materiály a učební pomůcky
- dokáže se přiměřenou dobu soustředit na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení

Strategie učitele:

- vede žáky ke slovnímu vyjádření dojmů z poslechu hudby
- střídá různé metody a formy práce přiměřené specifickým potřebám jednotlivých žáků
- dbá na užití osvojených znalostí a dovedností v praktických situacích
- vhodným způsobem motivuje žáky k hudbě

Kompetence k řešení problémů

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastní zkušenosti
- požádá o pomoc při řešení problémů

Strategie učitele:

- učí žáky vnímat problémové situace, přiměřeně na ně reagovat a požádat o pomoc při jejich řešení
- motivuje žáky k překonávání problémů

Kompetence komunikativní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností

• chápe obsah písní, používá nová slova z písní

Strategie učitele:

- rozvíjí schopnost žáků komunikovat s okolím
- podporuje žáky v samostatném hudebním projevu
- povzbuzuje žáka k praktickému používání jemu dostupných, zvládnutých hudebních technik (pustit CD, zazpívat si sám písničku, používat doprovodné nástroje)

Kompetence sociální a personální

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- navazuje vztahy s vrstevníky
- přijímá hodnocení výsledků své práce a ohodnotí svůj hudební projev

Strategie učitele:

- průběžně hodnotí práci a chování žáků a vede je k sebehodnocení
- vede žáky k ohleduplnosti při hudebních i tanečních projevech
- rozvíjí u žáků schopnost spolupráce s ostatními přímou účastí v aktivitách třídy

Kompetence pracovní

Žák dle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Strategie učitele:

- nacvičuje pracovní postupy po jednotlivých krocích
- motivuje žáky k tomu, aby započatou práci dokončili

Očekávané výstupy z RVP:

Žák by měl:

- využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu
- interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně
- doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje
- soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů
- zvládnout základní kroky jednoduchého tance

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
2. STUPEŇ (7. – 10. ROČNÍK)				
 Žák by měl: <ul> využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje soustředit se na poslech skladeb různých 	 upevňování správných pěveckých návyků dodržování pravidel hlasové hygieny, pěveckého postoje, dýchání a artikulace dechová cvičení při pohybu cvičení pěveckého postoje recitace textů písní se zřetelnou výslovností zpěv lidových i umělých písní v rozsahu jedné oktávy s doprovodem zpěv koled, ukolébavek, trampských písní s akcentem na správné dýchání a správnou výslovnost textu melodie vzestupná a sestupná vedená skokem zpěv náročnějších písní v rozsahu přiměřeném možnostem žáků zpěv písní s těžšími prvky – několik tónů na jednu slabiku, obtížnější intervaly, zpěv s výraznou dynamikou rozlišování délky tónů (nota čtvrťová, nota půlová) vlastnosti tónu (síla, délka, výška a barva zpěv jedné písně v různých tóninách využití hudebních doprovodů - hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře nácvik vícehlasých rytmických doprovodů rytmický doprovod reprodukovaných skladeb 	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávací schopnosti, Mezilidské vztahy, Komunikace, Spolupráce a soutěživost, Hodnoty, postoje, praktická etika Mediální výchova – Vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti		

hudebních žánrů • zvládnout základní kroky jednoduchého tance	 hra na netradiční hudební nástroje (africké bubínky, tibetské hole apod.) rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů seznámení s dalšími hudebními nástroji (trubka, harmonika, akordeon, kontrabas, varhany) základní druhy hudebních žánrů poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů seznámení s významnými hudebními skladateli poslech známých skladeb vážné hudby poslech taneční hudby různých žánrů poslech relaxační hudby poslech skladeb určených ke slavnostním příležitostem (svatební pochod, fanfáry, slavnostní pochody, státní hymna) zvukové a hudební hádanky poslech zhudebněných pohádek návštěva koncertů, divadelních představení, besídek základní kroky polky, mazurky, valčíku využití zvládnutých tanečních kroků v různých skladbách polkového, valčíkového nebo pochodového charakteru improvizovaný pohyb podle hudby pohybové vyjádření pocitů navozených poslechem budby
	 ponybove vyjadreni pocitu navozenych poslechem hudby hudebně relaxační techniky

5.7.2. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Výuka probíhá převážně ve speciální učebně výtvarné výchovy nebo v keramické dílně. Vedeme žáky k hledání, vnímání a vytváření estetických kvalit s důrazem na jejich haptickou stránku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace

Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – spolupráce a soutěživost

Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí

Metody a formy práce:

Metody – experiment, pozorování

Formy - individuální, skupinové

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Žáci pracují individuálně dle svých možností a schopností s dopomocí pedagoga a podle IVP.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie k vytvoření 1. klíčové kompetence: učení

- Posilujeme slepecké dovednosti (hmat a obratnost prstů) vlastnosti důležité pro samostatný život
- Pěstujeme vztah k vizuální stránce života s důrazem na sociální dovednosti (oděvní a bytová estetika, kultura těla)

Strategie k vytvoření 2. klíčové kompetence: řešení problémů

- Využíváme starší žáky k vytváření případných pomůcek pro mladší
- Vedeme žáky ke schopnosti obhájit vlastní řešení

Strategie k vytvoření 3 klíčové kompetence: komunikativnost

- Podporujeme schopnost žáků slovně formulovat poznatky z haptických cvičení
- Povzbuzujeme v žácích schopnost vhodným způsobem požádat vyučujícího o pomoc při práci

Strategie k vytvoření 4. klíčové kompetence: sociální a personální

- Umožňujeme žákům týmovou práci s hierarchicky stanovenými funkcemi podle individuálních zrakových schopností
- Vedeme žáky k respektu vůči cizí práci a jejím výsledkům

Strategie k vytvoření 5, klíčové kompetence: občanské

- Seznamujeme žáky s uměním a kulturou jiných národů
- Podporujeme šetrný přístup k využívání pracovního materiálu

Strategie k vytvoření 6. klíčové kompetence: pracovní

- Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu a se zásadami bezpečnosti práce (s ohledem na postižení žáků)
- Prací s různými materiály rozvíjíme jemnou i hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání

Strategie k vytvoření 7. klíčové kompetence: samostatnost a soběstačnost

Posilujeme u žáků praktické zkušenosti s materiálním světem a s prostorovými vztahy: frekventovaná haptická cvičení, poznávací vycházky.

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy 1. období (1. – 3. ročník)

Žák by měl:

- Zvládat nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- Rozpoznat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele tvary, barvy (jen vidící) a objekty ve **výsledcích** tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života
- Uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

Očekávané výstupy 2. období (4. – 6. ročník)

Žák by měl:

- Snažit se posilovat hmatové schopnosti při haptických cvičeních (tzv. "čtení tvarů") nevidomý
- Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- Rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovávat linie, barvy (jen vidící), tvary a objekty a uplatňovat podle svých schopností při vlastní tvorbě
- Vyjadřuje slovně i mimoslovně pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti

Očekávané výstupy 3. období (2. stupeň)

Žák by měl:

- Uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby
- Uplatňovat linie, barvy (jen vidící), tvary a objekty v ploše a prostoru dle vlastního tvůrčího záměru a využívat jejich vlastností a vztahů
- Při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ
- Hledat a zvolit s dopomocí učitele nejvhodnější prostředky a postupy pro vyjádření svých představ

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
1 3. ROČNÍK				
žák by měl	 rozvíjení grafomotoriky 			
 zvládnout dovednosti pro vlastní tvorbu 	 manipulace s objekty, modelování, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky (vypichovaná kresba, reliéfní kresba, malba prstovými barvami atd.) a jejich kombinace 	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace		
 rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy (jen vidící), tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních 	 vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (hračky, objekty, předměty denní potřeby) 			
 uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a 				
fantazii při tvůrčích činnostech	 experimentování s dopomocí učitele 			
4 6. ROČNÍK				
žák by měl				
 uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu 	 rozvíjení grafomotoriky prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní 	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace - spolupráce a soutěživost		

 rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy(jen vidící), tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě při tvorbě vycházet ze svých zrakových(jen vidící), hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie 	 prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy) manipulace s objekty, modelování, malba a kresba dle předlohy a fantazie, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace netradiční výtvarné techniky (vypichovaná kresba, malba prstovými barvami, koláž, práce s keramickou hlínou atd.) 	Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí			
vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	 vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních 7 10. ROČNÍK 				
žák by měl					
,	. umaíot×mí objektů v mastam mastalavímí	OSV poobpootní rozvoj poborosvilose			
 uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby 	 umístění objektů v prostoru, modelování, kresba, malba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru výběr a prezentace vlastní tvorby 	OSV – osobnostní rozvoj – seberegulace a seberealizace - spolupráce a soutěživost Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí			
 uplatňovat linie, barvy(jen vidící), tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy 	 manipulace s objekty, modelování, malba a kresba na zadané téma a dle fantazie, tradiční a netradiční prostředky (používání recyklovaných a zbytkových materiálů) a jejich kombinace 				
 hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele 	 slovní vyjádření svých představ, obhájení 				

postupu, experimentování	
kresba dle fantazie, na základě osobní	
	 manipulace s objekty, modelování, malba a

5.8. Vzdělávací oblast : Člověk a zdraví

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se realizuje v oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova.

5.8.1. Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný.

Žáci upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubuji si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi.

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Předmět je vyučován na 2. stupni.

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák podle svých individuálních možností a schopností: pracuje s učebními materiály a pomůckami chápe obecně používané termíny, znaky a symboly uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Kompetence k řešení problémů

vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení nenechá se při řešení problému odradit nezdarem dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence komunikativní

vyjadřuje se srozumitelně v ústním projevu a umí vést dialog využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby

rozpoznává nevhodně a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele:

Učitel:

motivuje žáky ke zvídavosti

učí žáky pracovat samostatně i ve skupině

navozuje si z praktického života, ve kterých žákům umožňuje osvojit a procvičit si dovednosti a znalosti rozvíjí u žáků schopnost komunikovat s okolím verbálně i nonverbálně

Očekávané výstupy

žák:

chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny uvědomovat si základní životní potřeba a jejich naplňování ve shodě se zdravím projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností uplatňovat zásady správné výživy a zdravého stravování

uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, v komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
	9.ROČNÍK			
 Chápe význam dobrého soužití mezi 		Osobnostní a sociální výchova		
vrstevníky i členy rodiny	 vztah ve dvojici – 	Sebepoznání a sebepojetí		
 respektuje zdravotní stav svůj i svých 	kamarádství, přátelství,	Seberegulace a seberealizace, sebeorganizace		
vrstevníků a v rámci svých možností	láska, partnerské	Psychohygiena		
usiluje o aktivní podporu zdraví	vztahy, manželství,	Komunikace		
 dodržuje správné stravovací návyky a v 	rodičovství	Mezilidské vztahy		
rámci svých možností uplatňuje zásady	 vztahy a pravidla 	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		

správné výživy	soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování - tělesná a duševní hygiena – zásady osobní a duševní	
projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích	osobní a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací - morální rozvoj – rozvíjení rozhodovacích	

	dovedností				
	10.ROČNÍK				
- zaujímá odmítavé postoje ke všem	- Skryté formy a stupně	Osobností a sociální výchova			
formám brutality a násilí	individuálního násilí a	Sebepoznání a sebepojetí			
 dává do souvislosti zdravotní a 	zneužívání, sexuální	Seberegulace a seberealizace, sebeorganizace			
psychosociální rizika spojená se	kriminalita – šikana a	Psychohygiena			
zneužíváním návykových látek a	jiné projevy násilí	Komunikace			
provozováním hazardních her	- auto-destruktivní	Mezilidské vztahy			
 chápe souvislosti mezi konzumací 	závislosti – zdravotní a	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			
návykových psychoaktivních látek a	sociální rizika				
poškozováním zdraví a životního stylu	zneužívání návykovýcl	n			
-	látek				
	- bezpečné chování –				
	komunikace s				
	vrstevníky a				
	neznámými lidmi,				
	konfliktní a krizové				
	situace				
	- psychohygiena				
- uplatňuje osvojené sociální dovednosti při	- stres a jeho vztah ke				
kontaktu se sociálně patologickými jevy	zdraví				
 ví o centrech odborné pomoci a vyhledá a 	- manipulativní reklama	а			
použije jejich telefonní čísla	informace				
- učí se chování při mimořádných události a	- ochrana člověka za				
praktickému využívání základních znalostí	-				
první pomoci	 sexuální dospívání a 				
 Uvědomuje si základní životní potřeby a 	reprodukční zdraví				
jejich uplatňování ve shodě se zdravím	 základy péče o dítě 				

5.8.2. Vyučovací předmět : Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Charakteristika předmětu: v předmětu tělesná výchova žáci poznávají vlastní pohybové možnosti a zájmy. Poznávají účinky konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost a duševní pohodu.

a) Organizační a časové vymezení předmětu

Časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Tělesná výchova je vyučována v tělocvičně, herně internátu, školní zahradě a okolních hřištích a parcích. Předmět je vyučován od 1. do 10. ročníku.

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, seberugulace a seberealizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák podle svých individuálních možností:

- pracuje s učebními materiály a pomůckami
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- nenechá se při řešení problému odradit nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence sociální a personální

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- rozpoznává nevhodně a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele

Učitel:

- žáky motivuje a podporuje jejich zvídavost
- střídá různé metody a formy práce
- učí žáky poznávat a využívat řeč těla, mimiku, gestikulaci

Očekávané výstupy za 1. období (1. - 3. ročník)

žák:

- žák získává kladný vztah k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- reaguje na základní pokyny a povely k pohybové činnosti
- osvojuje si základní způsoby pohybu a prostorovou orientaci podle svých individuálních předpokladů

Očekávané výstupy za 2. období (4. - 6. ročník)

žák:

- zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- dodržuje pravidla jednoduchých her
- zvládá podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění
- uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady při tělesné výchově

Očekávané výstupy za 2. stupeň

žák:

- usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a rozvoj pohybových dovedností
- cíleně se připravuje na pohybovou činnost
- uplatňuje bezpečné chování při pohybových aktivitách v prostorách školy i mimo ni

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ROČNÍK: 1. OBDOBÍ (1 3. ROČNÍK)		

- Zaujímání kladného postoje k motorickému učení a motorickým aktivitám
- příprava na pohybovou činnost
- osvojení základních způsobů pohybu a prostorová orientace podle individuálních možností
- dodržování základních zásad bezpečnosti při pohybových činnostech

- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, spontánní pohybové činnosti a hry
- příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, koordinační, kompenzační, psychomotorická, dechová cvičení
- bezpečnosti při TV
- pohybové hry
- rytmická a kondiční cvičení
- organizace při TV základní pokyny
- turistika a pobyt v přírodě
- komunikace v TV

Člověk a zdraví Spolupráce a soutěživost Komunikace Sebepoznání a sebepojetí

ROČNÍK: 2. OBDOBÍ (4. - 6. ROČNÍK)

- poznávání tělesné zdatnosti pro vlastní zdraví
- zdokonalování základních pohybových dovedností podle svých možností
- zlepšování tělesné kondice, pohybového projevu a správného držení těla
- dodržování pravidel her
- uplatňování hygienických a bezpečnostních zásad pro prováděné zdravotně vhodně a bezpečné pohybové činnosti

- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, spontánní pohybové činnosti a hry
- příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži
- zdravotně zaměřené činnosti správné držení těla, koordinační, kompenzační, psychomotorická, dechová cvičení
- bezpečnosti při TV
- pohybové hry
- rytmická a kondiční cvičení
- organizace při TV základní pokyny
- turistika a pobyt v přírodě
- komunikace v TV
- základy gymnastiky průpravná cvičení, cvičení s náčiním a na nářadí

Člověk a zdraví Spolupráce a soutěživost Sebepoznání a sebepojetí Komunikace Mezilidské vztahy

	 základy atletiky – průpravné atletické činnosti, běh na krátké vzdálenosti, hod míčkem základy sportovních her 	
R	OČNÍK: 2. STUPEŇ (7 10. ROČNÍK)	
 Usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a dovedností znát základní zásady poskytování první pomoci uplatňování bezpečného chování v přírodě a silničním provozu prohlubování dovedností získaných v 1. a 2. období 	 pohybový režim rozvoj rychlosti a vytrvalosti rozvoj koordinačních schopností základní zásady první pomoci hygiena, vhodné oblečení, obutí zdravotně orientovaná zdatnost 	Člověk a zdraví Rozvoj schopností poznávání Spolupráce a soutěživost Komunikace Mezilidské vztahy Seberegulace a seberealizace, sebeorganizace

5.9. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.9.1. Vyučovací předmět: Praktické činnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Předmět je vyučován od 1. – 10. ročníku.

Časově je vyučovací předmět vymezen v platném učebním plánu školy.

Specifické metody a formy práce: žáci pracují individuálně s dopomocí pedagoga a podle IVP.

Metody a formy práce jsou voleny s přihlédnutím k věku žáka, jeho celkové mentální úrovni, jeho zdravotním obtížím a aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Výuka probíhá ve třídě, v dílnách, v kuchyňce a cvičném bytě, na školní zahradě.

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova. Environmentální výchova.

Tématické okruhy: Seberegulace a seberealizace, Psychohygiena, Práce v realizačním týmu. Vztah člověka k prostředí.

Pro potřeby žáků se zrakovým postižením nejsou zařazeny některé očekávané výstupy a některé jsou upraveny nebo nahrazeny.

b) Výchovné a vzdělávací strategie :

Kompetence k řešení problému

- Vedeme žáky k rozvoji motoriky, získání základních manuálních dovedností.
- Podporujeme u žáků uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů.
- Kompetence sociální a personální
- Využíváme možnosti vzájemné pomoci a spolupráce (skupinová práce-rozdělení úkolů dle druhu a stupně postižení).
- Učíme žáky oceňovat dobré výkony spolužáků (prezentace společně dosažených výsledků).

Kompetence pracovní

- Využíváme všech oblastí předmětu k tomu, aby žáci získali pozitivní vztah k práci.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce.
- Poznáváním a prací s různými materiály rozvíjíme jemnou a hrubou motoriku, a tak umožňujeme rozvoj schopností potřebných k přípravě na budoucí povolání.
- Hledáme co nejvhodnější postupy pro každou činnost (oblékání, hygiena, stolování, domácí práce atd.) a učíme jim žáky.
- Seznamujeme žáky s možnými riziky úrazu, se zásadami bezpečnosti práce, a to i s ohledem na postižení žáků.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky orientovat se v jednoduchých pracovních návodech.
- Kompetence občanské
- Vedeme žáky k úctě k práci jiných. Přibližujeme žákům různé pracovní profese a možnosti budoucího uplatnění (vlastní činností, exkurze, výstavy).

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy - 1. období

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je na 1. stupni (1. a 2. období) rozdělen na tyto tematické okruhy:

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstitelské práce Práce v domácnosti Sebeobsluha

Žák by měl:

Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.

Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.

Pracovat dle slovního návodu a předlohy.

Zvládnout elementární dovednosti a činnosti se stavebnicemi.

Provádět pozorování přírody, zaznamenat a zhodnotit výsledky pozorování.

Pečovat o nenáročné rostliny v bytě i zahradě.

Připravit stůl pro jednoduché stolování.

Připravit samostatné jednoduchý pokrm.

Zdokonalovat se v základních návycích sebeobsluhy a osobní hygieny s ohledem na vývojové zvláštnosti žáka.

Očekávané výstupy - 2. období

Žák by měl:

Vytvářet přiměřenými pracovními postupy výrobky z daného materiálu.

Využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii.

Volit vhodné pracovní pomůcky nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.

Udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytnout první pomoc při úraze.

Znát funkci a užití jednotlivých pracovních nástrojů a pomůcek.

Provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž i demontáž.

Pracovat podle slovního návodu, předlohy jednoduchého náčrtu.

Znát základní podmínky pro pěstování rostlin.

Ošetřovat a pěstovat podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádět pěstitelská pozorování.

Volit podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.

Zvládnout základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny.

Očekávané výstupy - 3. období (2. stupeň)

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je na 2. stupni (3. období) rozdělen na tyto tematické okruhy:

Práce s technickými materiály Práce s drobným materiálem Práce montážní a demontážní Pěstitelské práce Práce v domácnosti Sebeobsluha

Žák by měl:

Získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech.

Provádět jednoduché práce s technickými materiály a dodržovat technologickou kázeň.

Pracovat s jednoduchou technickou dokumentací, orientovat se v pracovních postupech a návodech.

Řešit jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.

Organizovat svoji pracovní činnost.

Dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím.

Poskytovat první pomoc při úrazu.

Rozlišovat různé druhy materiálů a znát jejich vlastnosti vzhledem ke svým zrakovým možnostem.

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
	1 3. ROČNÍK	
Žák by měl:	SEBEOBSLUHA	
Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti.	 vytváření hygienických návyků a základů osobní hygieny funkce a používání hygienických pomůcek správné používání WC mytí rukou a obličeje, používání mýdla a ručníku používání zubního kartáčku, hřebenu 	

	T	
	kapesníku	
Zvládnout oblékání a svlékání oděvu, obouvání.	 svlékání a oblékání jednotlivých části oděvu dodržování správného postupu při oblékání používání různých typů zapínání zouvání a obouvání obuvi péče o svůj zevnějšek 	
Udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí.	 ukládání oděvu do poličky, na věšák ukládání obuvi do botníku péče o osobní věci a školní pomůcky úprava prostředí třídy, sbírání a vynášení odpadků, zachovávání čistoty PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	
Třídit různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru a barev.	 poznávání základních tvarů a barev(dle zrak postižení) rozlišovat velikosti (velký – malý, větší – menší) rozlišování materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil) třídění různých druhů drobného materiálu (přírodniny, kamínky, korálky, hračky) podle velikosti, tvaru a barvy ukládání kostek do krabic ukládání roztříděného materiálu do 	

	různých krabic, nádob a zásuvek - manipulace s drobným materiálem (přesýpání, překládání)	
Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami.	- práce s plastelínou (modelování) - práce s papírem (mačkání, trhání, překládání, lepení, rolování) - práce s textilním materiálem (rozlišování textilu, podle materiálu, práce s vatou, navíjení na cívku, překládání a nalepování látky) - práce s přírodním materiálem (sbírání, třídění, a ukládání přírodnin)	
Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	 seznámení s jednoduchými pracovními postupy a technikami pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek využití jednoduchých postupů při výrobě různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů 	
Pracovat podle slovního návodu.	 nácvik chápání pokynů souvisejících s postupy práce procvičování jednoduchých pracovních postupů a technik pomocí slovního návodu 	
	PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ - manipulace s jednoduchými předměty	

Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	a stavebnicemi - konstruktivní hry (kostky, mozaiky, skládačky, puzzle) - skládání, rozkládání, sestavování	
	PĚSTITELSKÉ PRÁCE - pozorování přírody během vycházek v jednotlivých ročních obdobích - sběr přírodnin v jednotlivých ročních	
Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích.	obdobích - pozorování podmínek pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch - oční a hmatový kontakt s rostlinami ve třídě	
	- vytváření základních podmínek pro pěstování rostlin ve třídě - společná péče o rostliny ve třídě (zalévání, kypření) - klíčení rostlin v koutku živé přírody	
Pečovat o nenáročné rostliny ve třídě.	- seznámení s pomůckami určenými pro péči o pokojové rostliny PRÁCE V DOMÁCNOSTI	
Upravit stůl pro jednoduché stolování.	 základní potřeby pro stolování pomoc při prostírání, stolování a úklidu stolu správné chování při stolování 	

Připravit jednoduchý nápoj.	- seznámení se surovinami na přípravu studených nápojů	
	- postup přípravy studeného nápoje	
Chovat se vhodně při stolování.	 oční a hmatový kontakt se lžící a příborem nácvik používání lžíce a čistota při jídle pravidla správného stolování základní pravidla společenského chování při Stolování 	
Orientovat se v základním vybavení kuchyně.	 seznámení se základními druhy nádobí správné používání jednotlivých kusů nádobí základní orientace v kuchyni 	
Zvládat drobné úklidové práce.	 oční, hmatový a čichový kontakt s prostředky na úklid a mytí nádobí seznámení s pomůckami na základní úklid a mytí nádobí utírání prachu, sbírání a úklid odpadků do koše zachovávání čistoty 	
	4. – 6. ROČNÍK	
	SEBEOBSLUHA	
	 zvládání a upevňování základních 	
Pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své	hygienických návyků	
osobní věci.	- péče o svůj zevnějšek	
	 zásady účelného oblékání 	

Zvládat skládání a uložení oděvu, obuvi. Dodržovat zásady účelného oblékání.	 skládání oděvu ukládání oděvu a obuvi na určené místo zásady účelného oblékání podle ročních období a různých společenských událostí 	
Pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů.	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace, práce - třídění a ukládání různých materiálů a předmětů manipulace s drobným materiálem - práce s vlnou, papírem a kartonem, modelovací hmotou,přírodními materiály,textilem, korálky - kombinované práce s užitím drobných materiálů	
Využívat při tvořivých činnostech prvky lidových tradic.	 lidové zvyky, tradice a řemesla výroba předmětů s užitím některých vybraných technik a materiálů 	
Volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	 pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vlastnosti materiálů a jejich užití rozlišování materiálů podle druhu, volba vhodných pracovních pomůcek oční a hmatový kontakt se svým 	

pracovním místem - úklid svého pracovního místa s pomocí Udržovat pořádek na pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti - zásady hygieny a bezpečnosti práce práce. PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ - práce s prostorovými, plošnými a konstrukčními stavebnicemi - montáž modelů ze stavebnic - demontáž modelů Provádět práci se stavebnicemi – - třídění a ukládání jednotlivých kusů do jednoduchou montáž a demontáž. krabic - procvičování pojmů souvisejících s pracovním postupem - práce podle slovního návodu, obrázkové Pracovat podle slovního návodu, předlohy předlohy. - manipulace s jednoduchými předměty a stavebnicemi Spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty. - skládání, rozkládání, šroubování Udržovat pořádek na svém pracovním - úklid svého pracovního místa - zásady hygieny a bezpečnosti práce místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce. **PĚSTITELSKÉ PRÁCE** - základní podmínky života rostlin – voda,

světlo,teplo, půda, vzduch

vybraných rostlin

Znát základní podmínky a postupy pro

pěstování vybraných rostlin.

- uplatňování postupu pro pěstování

- ošetřování pokojových rostlin, zalévání,

Ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové rostliny. Provádět sezónní úpravy zahrady.	vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin - kypření půdy, omývání listů - poznávání zahradních pomůcek a náčiní, práce s nimi - prohlubování zásad hygieny a bezpečnosti při práci na zahradě PRÁCE V DOMÁCNOSTI	
Znát základní vybavení kuchyně.	 seznámení se základním vybavením kuchyně elektrospotřebiče a jejich základní funkce kuchyňská linka – správné uložení nádobí 	
Připravit jednoduchý pokrm.	 oční, hmatový a chuťový kontakt s potravinami seznámení se surovinami na přípravu jednoduchého pokrmu postup přípravy jednoduchého pokrmu s ohledem na individuální schopnosti žáků příprava jednoduchého pokrmu pomocí názoru a ukázky 	
Orientovat se v zásadách správné výživy.	 ovoce a zelenina a jejich přínos pro zdraví nezdravá jídla a jejich nadměrná konzumace 	
Dodržování pravidla správného stolování	dodržování pravidel správného stolování nácvik používání příboru, čistota při jídle	

a společenského chování při stolování.	- dodržování základních pravidel společenského chování při stolování (ve škole, doma, v restauraci, při společenských událostech)	
Zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji.	 seznámení a práce s drobným kuchyňským náčiním správná funkce jednotlivých kusů kuchyňského náčiní udržování pořádku a čistoty v kuchyni bezpečnost zacházení s kuchyňským náčiním 	
Vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě	 seznámení se základními úklidovými pracemi a pomůckami na udržování čistoty a pořádku v bytě a ve třídě zvládání dle individuálních možností a schopností základních úklidových prací (utírání prachu, mytí a utírání nádobí zametání a mytí podlahy, vysávání) správné používání čisticích prostředků a pomůcek udržování pořádku v osobních věcech 	
Znát materiály a pomůcky potřebné ke zvládání ručních prací.	 oční a hmatový kontakt s pomůckami a materiálem pro ruční práce seznámení s funkcí pomůcek potřebných k zvládání ručních prací bezpečnost při používání těchto pomůcek vnímání čistoty a estetického prostředí ve třídě, škole i mimo školu 	

Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti.	- udržování čistoty a pořádku svého pracovního místa - úklid a ukládání věcí na určené místo - dodržování zásad hygieny a bezpečnosti při práci 710. ROČNÍK	
Žák by měl:	710. 100 Hill	
Rozlišovat různé druhy materiálů.	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY oční a hmatový kontakt s různými druhy materiálů (dřevo, kov, plast, sklo) rozlišování materiálů, určení jejich vlastností a možností užití v praxi	Osobnostní a sociální výchova - Rozvoj schopností poznávání
Získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech.	poznávání různých druhů materiálů (dřevo, kov, plast, sklo) seznámení se základními pracovními pomůckami,nářadím a nástroji pro ruční opracování	
Zvládat jednoduché pracovní postupy při práci se dřevem.	opracování povrchu dřeva povrchová úprava, spojování	
Zvládat jednoduché pracovní postupy při práci s kovem.	práce s drátem ohýbání, štípání a splétání drátů	
Vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky. Dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a	seznámení s pracovními nástroji a pomůckami funkce pracovních nástrojů a pomůcek a jejich správné používání	

ochrany zdraví při práci s nástroji a nářadím.	seznámení se zásadami bezpečnosti práce při manipulaci s nástroji a nářadím dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci	
	PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ	
Sestavit dle návodu, předlohy jednoduchý model.	práce s jednoduchým návodem, předlohou sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřívek	
Zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi.	sestavování modelů ze stavebnic demontáž modelů a ukládání dílů do krabic	
Provádět údržbu jednoduchých předmětů.	čištění a třídění předmětů	
Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy.	bezpečná manipulace s jednotlivými díly stavebnic správné zacházení se sestavenými modely dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci	
	PĚSTITELSKÉ PRÁCE	
Volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	základní podmínky pro pěstování výživa rostlin	

Pěstovat o ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě.	společná péče o květiny ve třídě zalévání květin, vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin, omývání listů, výzdoba interiéru rostlinami	
Znát hlavní zásady pěstování a běžné druhy zeleniny.	základní podmínky života – světlo, teplo, voda, vzduch běžné druhy zeleniny	
Používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě.	seznámení s dostupnými druhy zahradního nářadí a pomůcek	Environmentální výchova.
Znát běžné druhy ovoce.	druhy ovoce, sklizeň, skladování, konzervování ovoce a zelenina na našem jídelníčku	
Vědět o běžných léčivých a jedovatých rostlinách.	seznámení s nejznámějšími léčivými rostlinami (zrakem, čichem, hmatem) sběr a sušení léčivých rostlin a jejich využití v praktickém životě, seznámení s nejznámějšími jedovatými rostlinami - alergie - koření	
Vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásadách bezpečného kontaktu se zvířaty.	bezpečnost při kontaktu se zvířaty	
Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě.	upevňování hygienických návyků bezpečnost práce na zahradě	

Zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti.

Používat vhodné prostředky při práci v domácnosti.

Používat základní kuchyňský inventář a znát základní funkce spotřebičů.

Připravit jednoduché pohoštění.

PRÁCE V DOMÁCNOSTI

úklid v domácnosti

úklidové prostředky, postupy

prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi bezpečnost při styku s čisticími prostředky

základní vybavení kuchyně

udržování pořádku a čistoty v kuchyni základní kuchyňské elektrické spotřebiče, jejich funkce a užití ovládání elektrických spotřebičů dle schopností žáků bezpečné zacházení s kuchyňskými pomůckami a elektrospotřebiči

- nebezpečí úrazu elektrickým proudem

základní postupy při přípravě pokrmů s ohledem na individuální schopnosti žáků

úprava pokrmů za studena – krájení a mazání pečiva příprava ovoce a zeleniny – omývání, loupání, krájení, strouhání základní způsoby tepelné úpravy – vaření (např. vajec, polévky ze sáčku, krupicové kaše), pečení (cukroví) základní postupy při přípravě nápojů (šťáva, čaj, kakao)zásady zdravé výživy

slušné chování při stolování

Dodržovat základní principy atalování a	úprava stolu – jednoduché prostírání, květiny na stole, skládání ubrousku prostírání při slavnostních příležitostech – oslava narozenin, úklid stolu, sklízení a	
Dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu.	mytí nádobí	
	domácí úklidové práce – (utírání prachu, zametání, vytírání podlahy, vysávání, třídění a vynášení odpadků, stlaní postele)	
Ovládat základní domácí práce.		
	upevňování hygienických návyků, péče o čistotu těla a oděvů (ochranné	
	oděvy)	Environmentální výchova.
	příprava prádla na praní, prací prostředky, věšení prádla, použití kolíčků žehlení prádla skládání a ukládání prádla,	
Dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při používání elektrospotřebičů a čistících prostředků.	věšení za poutko a na ramínko ruční praní, praní v automatické pračce dodržování zásad bezpečnosti práce při manipulaci s elektrospotřebiči v domácnosti ochrana před nebezpečím úrazu elektrickým proudem bezpečnost při styku s čisticími prostředky bezpečné zacházení s kuchyňským náčiním	

5.10. Předměty speciálně pedagogické péče a volitelné předměty

5.10.1. Vyučovací předmět: Prostorová orientace a samostatný pohyb, technika chůze s bílou holí

Vzdělávací oblast: Speciální péče

Vzdělávací obor: Pohybový blok + Prostorová orientace (dále PO)

Prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově postižených (dále PO SP ZP)

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Průřezová témata: nerealizují se.

Charakteristika: prostorová orientace a samostatný pohyb je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání žáků s těžkým zrakovým postižením. Cílem tohoto předmětu je dosažení co nejvyššího stupně mobility a samostatnosti odpovídajícím individuálním schopnostem každého žáka se zrakovým postižením. Výuka předmětu probíhá ve dvou rovinách: jako pohybový blok s prvky PO a jako součást běžných činnosti při vyučování i mimo něj.

Časové vymezení: na I. a II. stupni pracují žáci ve skupině a výuka probíhá 2x týdně, u vybraných žáků je výuka individuální 1vyučovací hodinu týdně, ev. 2vyučovací hodiny 1x za 14dní.

U žáků s vícečetným postižením je výcvik přizpůsoben specifickým potřebám daného žáka.

Organizační vymezení: koordinátor speciální péče vytipuje vhodné žáky podle stupně zrakového a mentálního postižení, neméně důležité je vyjádření oftalmologa. Z tohoto předmětu jsou žáci hodnoceni slovně. Výuku zajišťuje učitel tělesné výchovy, u žáků s individuálním výcvikem instruktor prostorové orientace.

Péče začíná přípravou v mateřské škole, hlavní výcvik probíhá během desetileté školní docházky. U žáků speciální školy zpravidla nebývá výcvik ukončen s ukončením základního vzdělání, tzn., žák pouze dosáhne určitého stupně mobility podle jeho individuálních schopností, psychické a fyzické vyspělosti a stupně zrakového postižení. Ve výcviku pokračuje při následném vzdělávání.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Učíme žáky vnímat prostor, směrovou orientaci
- Učíme žáky porozumět základním pokynům spojených s PO
- Procvičujeme s žáky orientaci ve třídě, na internátě a v používaných prostorách školy

Učíme žáky prvky PO

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky, aby při ztrátě orientace na trase v budově uměli popsat cíl své cesty
- Kompetence pracovní
- Učíme žáky sebeobslužné činnosti

Vzdělávací obsah

Očekávaný výstup žáků pracujících ve skupině

Žák by měl:

- pod dozorem zvládnout orientaci na známých trasách v budově
- osvojit si a používat prvky PO SP ZP a základní techniky pohybu bez hole
- chůzi s vidícím průvodcem

Očekávaný výstup žáků s individuálním výcvikem

Žák by měl:

- zvládnout uvedené dovednosti
- techniku dlouhé hole
- zvládnout krátké, ev. delší trasy v okolí školy

5.10.2. Vyučovací předmět: Zraková terapie

Vzdělávací oblast a vzdělávací obor: Speciální péče

Charakteristika předmětu

a) Časové a organizační vymezení

Zraková terapie probíhá individuálně v pevně stanovenou dobu. Optimální časová dotace je polovina vyučovací hodiny týdně. Koordinátor pro zrakovou terapii vybere děti vhodné pro zařazení do předmětu. Ty jsou poté vyšetřeny očním lékařem, který zrakovou terapii potvrdí.

Předmět je určen v zásadě každému dítěti, které má alespoň nepatrný zbytek zraku. Horní mez míry zrakového postižení dítěte zařazeného do předmětu je silná slabozrakost – kategorie 2 (dle klasifikace podle WHO). Po individuálním posouzení lze zařadit i dítě s menším zrakovým postižením, pokud to vyžadují jeho potřeby. Do předmětu zraková terapie by mělo být dítě zařazeno co

nejdříve, ovšem indikace této terapie není omezena věkem. Zraková terapie končí v okamžiku, kdy jsou splněny očekávané výstupy, nebo splnit nejdou. Důvody nemožnosti splnění těchto jsou: progrese zrakového postižení, velká míra mentálního postižení.

Průřezová témata se nerealizují.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Při práci využíváme výchovné a vzdělávací strategie školy.

Očekávané výstupy

Žák by si měl uvědomovat svůj zrak, možnosti a způsoby použití. Měl by umět spojovat informace získané ze zrakových vjemů do správných souvislostí. A následně se tedy snažit o maximální možné využití zraku zejména v oblasti prostorové orientace a samostatného pohybu, a tím přispívat k rozvíjení samostatnosti a zkvalitnění svého života.

Vzdělávací obsah

Předmět zraková terapie představuje soubor technik a metod, které mají za cíl naučit dítě využívat každý i sebemenší zbytek zraku (in Moravcová, Zraková terapie slabozrakých a pacientů s nízkým vizem. TRITON, Praha 2004).

Hodiny jsou střídavě zaměřeny na následující okruhy činností: reakce na světlo, lokalizace světla, zdroj světla v pohybu, senzomotorická koordinace, diskriminace barev, lokalizace objektů, diskriminace tvarů a velikosti, prostorové vztahy, souvislost mezi částí a celkem, visuální paměť, práce s kamerovou zvětšovací televizní lupou.

Toto pořadí činností není následným postupem při zrakové terapii. Uvedené aktivity se navzájem překrývají a při nacvičování jednoho okruhu dovedností současně procvičujeme i činnosti další. Některé děti nemusejí zvládnout určitou dovednost, ale naopak mohou ještě pokročit v jiných oblastech.

5.10.3. Vyučovací předmět: Zdravotní tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Předmět Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy. Je určena žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem. Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zdravotního oslabení žáků. Cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu. Prvky zdravotní tělesné výchovy jsou preventivně využívání i v povinné tělesné výchově.

a) Organizační a časové vymezení předmětu: časově je předmět vymezen v platném učebním plánu školy. Zdravotní tělesná výchova je vyučována v tělocvičně, herně internátu, školní zahradě a okolních hřištích a parcích. Předmět je vyučován od 1. do 10. ročníku.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce a soutěživost

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Žák podle svých individuálních možností a schopností:

- pracuje s učebními materiály a pomůckami
- chápe obecně používané termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

- vnímá problémové situace, rozpozná problémy a hledá nejvhodnější způsob řešení
- nenechá se při řešení problému odradíte nezdarem
- dokáže popsat problém a svěřit se s ním, při řešení složitějších problémů požádá o radu
- dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby

Kompetence sociální a personální

- posiluje své sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- rozpoznává nevhodně a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky
- navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy

Strategie učitele:

Učitel:

- podporuje u žáků zvídavost a motivuje k učení
- užívá metody a formy práce přiměřené individuálním a specifickým potřebám dětí
- pracuje se žáky individuálně i ve skupině

Očekávané výstupy za 1. období (1. - 3. ročník)

žák by měl:

- 3. uplatňovat správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
- 4. zaujímat správné základní cvičební polohy
- 5. zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy za 2. období (4. - 6. ročník)

žák by měl:

- zařazovat do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- zvládat základní techniku speciálních cvičení
- upozornit samostatně na činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením

Očekávané výstupy za 2. stupeň

žák by měl:

- zařazovat pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením
- vyhýbat se činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení

Y / / /	. Y			
ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA		
1. OBDOBÍ (1 3. ROČNÍK)				
 uplatňování správného způsobu držení těla v různých polohách zaujímání správné cvičební polohy zvládání jednoduchých speciálních cvičení souvisejících s vlastním oslabením 	 základní zásady správného držení těla při stoji, chůzi, sedu správný postoj, chůze, sezení na židli, leh na břiše, leh na zádech udržování rovnováhy v různých polohách těla správné držení hlavy, ramen uvědomování si vlastního těla dechová cvičení relaxační cvičení cvičení na velkých míčích cvičení s overbaly cvičení na balančních prkénkách 	Člověk a zdraví		
2. OBDOBÍ (4 6. ROČNÍK)				
 stejné jako v 1. období, jejich postupné prohlubování a rozšiřování 	 základní zásady správného držení těla při stoji, chůzi, sedu 	Člověk a zdraví		
 zvládání techniky speciálních cvičení upozornění na činnosti, které odporují 	 správný postoj, chůze, sezení na židli, leh na břiše, leh na zádech 			

zdravotnímu oslabení	 udržování rovnováhy v různých polohách
	těla
	 správné držení hlavy, ramen
	 uvědomování si vlastního těla
	 dechová cvičení
	 relaxační cvičení
	 cvičení na velkých míčích
	cvičení s overbaly
	 cvičení na balančních prkénkách
	2. STUPEŇ
 uplatňování vytrvalosti a cílevědomosti při 	 základní zásady správného držení těla při Člověk a zdraví
korekci zdravotních oslabení	stoji, chůzi, sedu
 samostatné zařazování vyrovnávacích 	 správný postoj, chůze, sezení na židli, leh na
cvičení do svého pohybového režimu	břiše, leh na zádech
 vyhýbání se činnostem, které jsou 	 udržování rovnováhy v různých polohách
kontraindikací vlastního zdravotního	těla,
oslabení	 správné držení hlavy, ramen
	 uvědomování si vlastního těla
	 dechová cvičení
	- relaxační cvičení
	 cvičení na velkých míčích
	cvičení s overbaly
	 cvičení na balančních prkénkách
	 speciální cvičení pro jednotlivé typy
	zdravotních oslabení
	 základní pojmy osvojovaných činností,
	prevence a korekce oslabení
	 denní režim z pohledu zdravotního oslabení
	 soustředění se na cvičení
	 nevhodná cvičení a činnosti

5.10.4. Vyučovací předmět: Logopedická péče

Vzdělávací oblast: Speciální péče Vzdělávací obor: Logopedická péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Průřezová témata: Nerealizují se

Charakteristika: Předmět je zaměřen na zajištění a rozvoj komunikačních schopností žáka, na rozvoj verbální i neverbální komunikace, interakce s prostředím.

Časové vymezení: Předmět je realizován v časových jednotkách- jedna časová jednotka = cca 15 min. 1 X týdně.

Organizační vymezení: Výuka probíhá formou individuální péče, zařazení žáka navrhuje školní logoped ve spolupráci s klinickým logopedem.

Výuka probíhá ve třídě III. ZŠ, popř. dle individuálních požadavků žáka (pokoj na internátě). Při realizaci předmětu je užíváno množství speciálních i didaktických pomůcek- logopedické zrcadlo, pomůcky pro dechová a hlasová cvičení, obrázkové řady (Mgr. Chmelíková D.) apod.

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie předmětu logopedie

- A, Rozvoj komunikativních schopností
- B, Rozvoj sociálních kompetencí žáka
- C, Náprava logopedické vady -pomáhá v rozvoji zdravého sebevědomí žáka, snaha o zbavení se ostychu, zvládání zátěžových situací.
  - D, Rozvoj slovní zásoby, práce s hudebním (rytmickým) cítěním
  - E, Náprava specifických poruch učení.
- F, Práce s jemnou motorikou, spojení řeči s pohybem, snaha o navození fyziologických poměrů v organismu- práce s dechem, relaxační cvičení apod.

- G, Snaha o zvyšování koncentrace pozornosti,
- H, Práce s informacemi- vyhledávání nových informací, formulace vlastního názoru.

Vzdělávací obsah

Cílové oblasti:

1. Rozvoj motoriky mluvidel

A, Motorika jazyka

- pohyb dopředu, dozadu
- kývavé pohyby jazyka 186
- -vysouvaní jazyka spojené s pohybem vzhůru
- kmitavé pohyby jazyka doplněné zvukovým projevem

B, Motorika tváří a rtů

- nafukování tváří
- špulení úst
- -olizování rtů

U zrakově postižených žáků využíváme multisenzoriální přístup- tj. kromě verbálního vedení také možnost hmatového a sluchového vnímání – vibrace hrtanu, ukázka logopeda – pohyby jazyka na lícním svalu, simulace činnosti jazyka pomocí rukou apod.

2. Hlasová a dechová cvičení

Cvičení zaměřená na uvědomování si možnosti intenzity i kvality hlasu:

A, Hlasová cvičení

- zesilování a zeslabování hlasu
- nácvik měkkého hlasového začátku

B. Dechová cvičení

- nácvik břišního dýchání
- hospodaření s dechem- dechová výdrž
- dechové hry a cvičení- bublifuk, brčko apod.

U ZP žáků využíváme opět spojení představy činnosti se hmatovým a sluchovým vnímáním.

3. Rytmická cvičení

Nápravná i motivační funkce

- vytleskávání slov po slabikách jméno, jídlo, hračka ...
- vytleskávání slov po slabikách spojené do vět 187
- hra na tělo
- doprovod hudebními nástroji např. Orffův instrumentář
- vnímání rytmu spojené s pohybem
- nácvik rytmu pomocí říkadel, básniček, písniček

4. Rozvoj slovní zásoby, pragmatické roviny řeči (sociální uplatnění řečových dovedností)

- spojení předmětu, pojmu s reálným předmětem, modelem
- využití tyflografiky
- obrázky s výraznou konturou, barevně uzpůsobené
- pomůcky- Logo loto, pexeso, puzzle

5. Rozvoj fonematického sluchu (schopnost diferencovat zvuky lidské řeči)

- rozlišení chybné varianty v cizí i vlastní interpretaci řeči
- rozlišení hlasu různých osob, zvuky zvířecí, dopravní ruch apod.
- hledání zdroje zvuku

6. Vlastní logopedická náprava

Délka a obsah logopedické nápravy je přísně individuální, stanovuje ji školní logoped ve spolupráci s klinickým logopedem

5.10.5. Vyučovací předmět: Muzikoterapie

Vzdělávací oblast a obor: Speciální péče

Charakteristika vyučovacího předmětu

a) obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahem předmětu je pomocí hudebních prostředků dopomáhat v rozumovém, psychickém, motorickém a logopedickém rozvoji žáků a vést střídavě buď k uvolnění (relaxaci) nebo aktivizovat k činnosti.

Výuka je zaměřena především na hudební prožitek žáků, zatímco umělecká hodnota podaných výkonů je brána v úvahu spíše sekundárně.

Předmět má časovou dotaci 1 vyučovací hodinu týdně a může být vyučován na 1. a 2. stupni. O zařazení předmětu do výuky rozhoduje ředitel školy na základě možností, schopností a zájmu žáků v daném školním roce.

Výuka probíhá ve specializované učebně (hudebně) nebo ve větší místnosti s kobercem. Využívány jsou různé hudební nástroje (např. klavír, klavinova, kytara, zobcová flétna, Orffovy nástroje, etnické nástroje, bicí soupravy) a přehrávače zvukových medií.

Průřezová témata: Nejsou zařazena.

b) výchovné a vzdělávací strategie

- napomáháme napravovat specifické poruchy učení
- snažíme se, aby žáci vyjadřovali a pojmenovávali emoce, zvládali negativní pocity
- navozujeme strategie řešení problémů a konfliktů
- vedeme žáky ke kooperaci, uvědomění si pozice ve skupině nebo společnosti, prožití si společenské role
- pomoci poslechových činností procvičujeme zvyšování koncentrace pozornosti

Vzdělávací obsah

Žák by měl:

- rytmizovat své jméno
- doprovázet hrou na tělo jednotlivá slova, spojení dvou a více slov, říkadla a básničky (témata blízká dané věkové kategorii žáků)
- opakovat rytmizované slovní útvary (hra na echo, otázky, odpovědi)
- soustředěně poslouchat zvuky, tóny, rytmy, písničky, improvizaci a reprodukovanou hudbu v přiměřené délce
- koncentrovat pozornost na prováděnou hudební činnost
- adekvátně reagovat na pokyny učitele
- rozlišovat náladu skladby
- umět vyjádřit pocity radosti, smutku,
- zpívat písně a doprovázet je hrou na tělo nebo Orffovými nástroji
- zvládat hudební hru využívající dynamické a agogické změny a změny tempa či hlasové polohy
- prohlížet a prohmatávat nástroj (muzikoterapeutická pomůcka) a zkoumat jeho zvukové možnosti

pomocí Orffových nebo etnických nástrojů se účastnit improvizovaných her na téma přírodní živly (voda – déšť, řeka, moře, bouře; vzduch – vichřice, oheň apod.) nebo společenských události ze života (jarmark, masopust, koledování, pouť, sportovní utkání, apod.), atd...

Náplň jednotlivých vyučovacích hodin tvoří receptivní a aktivní muzikoterapie.

Receptivní muzikoterapie:

• poslech reprodukované a živě hrané hudby (hudební skladby všech žánrů - včetně relaxační, nástrojové improvizace)

Aktivní muzikoterapie:

- muzikoterapie jména
- rytmizace slov, říkadel, básniček doprovázená hrou na tělo
- hry na otázky a odpovědí
- hudební hry využívající dynamiku, agogiku, tempové změny, změny hlasové polohy a témbru
- zpívání písní s hrou na tělo a doprovodem Orffových nástrojů
- vokální improvizace a různé způsoby práce s hlasem
- volná improvizace nestrukturovaná improvizace umožňující svobodné vyjádření emocí žáků, navázání kontaktu mezi učitelem a žáky a žáky navzájem, navzdory komunikačním a sociálním omezením

Volba tématu při hodině muzikoterapie vyplývá z momentálních potřeb žáků, jejích nálady a psychického rozpoložení.

5.10.6. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

ROČNÍKOVÉ VÝSTUPY	UČIVO PŘEDMĚTU	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	
9. ROČNÍK			
osvojit si základní pravidla výslovnosti	, , , , , , , , , , , , , , , , , , , ,	Cvičení dovednosti zapamatování. Rozvoj schopnosti poznávání.	

 rozumět obecně známým pokynům, sdělením a frázím 	Pokyny učitele při hodinách angličtiny, pozdravy, pojmenování národností, anglicky mluvící zem Kulturní rozdíly, Poznávací schopr	
 zvládnout základy společenského styku – pozdravit, představit se, požádat a poděkovat 	Pozdravy, představení, omluvy, požadavky, vyjádřit souhlas a nesouhlas	
 používat osvojenou slovní zásobu 	slovní zásoba; procvičování v jednoduchých větách se slovesy be, have, like	Cvičení dovednosti zapamatování
 vést jednoduchý rozhovor 	Odpovědi a otázky pomocí "Do you?" a "Are you?"	Komunikace
pojmenovat věci okolo sebe	Popis třídy, přivlastňovací zájmeno "my", barvy, oblečení (ukaz. zájmeno This is)	Cvičení dovednosti zapamatování
zvládat základní číslovky	Číslovky, vlastní věk, odpověď na otázku "How old are you?"	Cvičení dovednosti zapamatování, Komunikace
pojmenovat části těla	Moje tělo, sloveso I have	Cvičení dovednosti zapamatování Sebepoznání, sebepojetí
 znát zvyky a tradice v anglicky hovořících zemích 	Christmas, Easter, Halloween	Kulturní rozdíly

10. ROČNÍK		
 používat osvojenou slovní zásobu 	viz učivo 9. ročník	Cvičení dovednosti zapamatování
 porozumět jednoduchým pojmů, názvům a nápisům 	Nápisy na předmětech denní potřeby (PC, elektronika), pojmy z oblasti sportu	Komunikace
 pojmenovat členy rodiny 	Slovní zásoba, ukazovací zájmena	Poznávací schopnosti.
 znát názvy dnů v týdnu, slovní zásoba 	Pozdravy během dne, dny v týdnu, roční období	Poznávací schopnosti.

kalendář		
 používat základní slovní zásobu z oblasti jídla a potravin 	Příslušná slovní zásoba, sloveso like Rozvoj schopnosti poznávání Cvičení dovednosti zapamatov	
 znát zvyky a tradice v anglicky hovořících zemích 	Christmas, Easter, Halloween	Kulturní rozdíly
pojmenovat hračky předměty	Slovní zásoba hračky, sloveso I like, I have	Cvičení dovednosti zapamatování, Rozvoj schopnosti poznávání
 používat osvojenou slovní zásobu 	slovní zásoba; procvičování v jednoduchých větách se slovesy be, have, like	Cvičení dovednosti zapamatování
 vést jednoduchý rozhovor 	Odpovědi a otázky pomocí "Do you?" a "Are you?"	Komunikace
 zvládat základní číslovky 	Číslovky, vlastní věk, odpověď na otázku "How old are you?"	Cvičení dovednosti zapamatování, Komunikace

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1. Způsoby hodnocení

Hodnocení prospěchu Výsledky vzdělávání žáka v ZŠS se hodnotí slovně (§51, odst.4, zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění – Školský zákon).

Slovní hodnocení ve větší míře než hodnocení známkami zachycuje individuální změny v prospěchu žáka. Hodnocení vyjadřuje posouzení žáka v jeho vlastním vývoji ve vztahu k minulosti i s naznačením dalších možností vývoje a překonání případných nedostatků. Slovní hodnocení prospěchu žáka neobsahuje hodnocení jeho chování nebo popis jeho morálně volních vlastností. Učitel hodnotí žáka průběžně během celého školního roku slovně formou pochvaly, povzbuzení a pozitivní motivace. Se čtvrtletním hodnocením žáka seznamuje třídní učitel pedagogickou radu. Na konci každého pololetí vypracovává třídní učitel slovní hodnocení, které zapisuje na vysvědčení. Předmětem hodnocení prospěchu jsou výsledky, kterých žák dosáhl ve vyučovacích předmětech v souladu s očekávanými výstupy. Při hodnocení je kladen důraz na přiměřenou náročnost učitele na žáka a pedagogický takt, se kterým učitel žáka hodnotí.

Hodnocení chování

Chování žáků je hodnoceno na vysvědčení stupnicí známek 1-3 nebo odpovídajícím slovním hodnocením. Chování žáka je hodnoceno průběžně po celou dobu školní docházky, vhodné je motivující hodnocení.

V hodnocení chování nesmí být obecné a negativní výroky snižující osobnost dítěte a negativní hodnocení je nutno směřovat jen na konkrétní situace.

Hodnocena je píle, aktivita, kreativita, schopnost kultivované verbální i neverbální komunikace, pozitivní myšlení, optimální míra kompromisu a prosazování vlastního názoru, morálně volní vlastnosti.

Na hodnocení prospěchu a chování žáků mají vliv jeho:

- druh zdravotního a stupeň mentálního postižení
- celkový dlouhodobý i aktuální zdravotní a psychický stav
- socio-kulturní prostředí rodiny
- individuální a věkové zvláštnosti
- specifické poruchy učení a chování
- zájem, aktivita, píle, odpovědnost
- individuální dispozice žáka (podporovat v čem je úspěšný a nezatěžovat v oblastech, k jejichž zvládnutí nemá dispozice)

Způsob pro získávání podkladů pro hodnocení

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení žáků zejména:

- diagnostickým pozorováním žáka
- sledováním výkonu žáka a jeho připravenosti na vyučování
- hodnocením úrovně vypracování zadaných úkolů a prací

- různými druhy projevů (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- analýzou výsledků činnosti žáka, konzultacemi s ostatními učiteli, podle potřeby i s lékařem, psychologem, pracovníkem SPC
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

6.1.2. Kritéria hodnocení

Kritéria hodnocení

Žák

- používá učebnice, učební materiály a pomůcky
- dodržuje návykové stereotypy učení
- snaží se o koncentraci na učení
- chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení
- má zájem o získávání nových poznatků
- uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích
- překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem
- řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností
- komunikuje s druhými lidmi přiměřeně ke svým schopnostem
- rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností
- vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem
- chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály
- podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňuje základní návyky společenského chování
- využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- zvládá sebeobsluhu a orientuje se v prostoru podle svých možností
- využívá zrakových funkcí přiměřeně ke zrakové vadě
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly
- soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

Celkové hodnocení:

Prospěl s vyznamenáním: Žák, který plní kritéria hodnocení a očekávané výstupy ve všech povinných předmětech.

Neprospěl: Žák, který, přes veškerá podpůrná opatření zohledňující jeho speciální vzdělávací potřeby, neplní přiměřeně k danému ročníku kritéria hodnocení a očekávané výstupy v některém z povinných předmětů.

Prospěl: Ostatní žáci.

6.2. Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy §12, odst.2 zákona č. 561/2004 S. v platném znění – Školský zákon).

Oblasti autoevaluace

Vlastní hodnocení školy sleduje tyto oblasti: podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání, výsledky vzdělávání žáků, řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Cíle autoevaluace

Cílem vlastního hodnocení školy je provést analýzu a následně hodnocení stávajícího stavu a úrovně všech sledovaných oblastí výchovy a vzdělávání žáků s postižením zraku. Dále stanovit opatření a úkoly pro následující období a tím se pokusit o zkvalitnění péče a vytvoření takového výchovně vzdělávacího prostředí, které umožní žákům postiženým více vadami v maximální možné míře dospět v samostatné a soběstačné osobnosti. Pokud možno dosáhnout také možnosti dalšího vzdělávání nebo pracovního zaškolení a uplatnění např. v chráněných dílnách.

Kritéria a nástroje autoevaluace, časové rozvržení evaluačních činností

AUTOEVALUACE ŠKOLY				
Oblasti autoevaluace	kritéria autoevaluace		nástroje autoevaluace	časové rozvržení

			autoevaluačních činností
Podmínky ke vzdělávání	prostorové podmínky, optimální vybavenost školy pomůckami a mobiliářem,	pozorování, rozhovory se zaměstnanci, rodiči a žáky, analýza ekonomické dokumentace	průběžně (pedagogové a ekonom)
Průběh vzdělávání	soulad realizovaného vzdělávacího programu se školním vzdělávacím programem, šíře nabídky předmětů speciální péče	hospitace, analýza školního vzdělávacího programu a pedagogické dokumentace školy	průběžně, (pedagogové, zást. ředitele)
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání	spokojenost rodičů se vzdělávacím programem školy, kvalita vyučovacího a školního klimatu, komunikace a interakce všech tvůrců klimatu (žáci – učitelé – vedoucí pracovníci – rodiče - zástupci odborné veřejnosti – zřizovatel), naplněnost individuálních vzdělávacích potřeb konkrétních žáků	rozhovory s tvůrci klimatu, analýza individuálních vzdělávacích programů, především důvodů jejich přiznání	konec škol. roku, průběžně (rodiče + psycholog, školská rada, ředitel, učitelé, zást. ředitele)
Výsledky vzdělávání žáků	zvládnutí mobility žáků a sociálních dovedností	analýza dokumentace (školní matrika, pedag. dokumentace žáků)	průběžně (ved. vychovatelka, zást. ředitele)
Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	aktuální potřebnost odborných učitelů, kvalifikovanost učitelů, jejich další vzdělávání a výsledky jejich práce	jednání školské rady, rozhovory, hospitace, analýza osobních spisů učitelů	průběžně (školská rada, ředitel, zást. ředitele)
Úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	zlepšení podmínek vzdělávání, výše mimorozpočtových zdrojů	zhodnocení učiteli zpracovaných podmínek ke vzdělávání, analýza ekonomické dokumentace (rozpočet příspěvkové organizace, mimorozpočtové	průběžně (ředitel, ekonom)

zdroje)	
Zuioje)	